

Валентина Бевз, Дарина Васильєва

Математика

Підручник для 2 класу
закладів загальної середньої освіти

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Київ
Видавничий дім «Освіта»
2019

УДК 51*кл2(075.2)

Б36

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ Міністерства освіти і науки України від 28.03.2019 № 407)

ВИДАНО ЗА ДЕРЖАВНІ КОШТИ. ПРОДАЖ ЗАБОРОНЕНО

Створено відповідно до Типової освітньої програми початкової освіти,
розробленої під керівництвом *О. Я. Савченко*

Навчальне видання

БЕВЗ Валентина Григорівна
ВАСИЛЬЄВА Дарина Володимирівна

МАТЕМАТИКА

Підручник для 2 класу
закладів загальної середньої освіти

Редактор *Т. П. Єресько*
Технічний редактор *Л. І. Аленіна*

Комп'ютерна верстка *П. В. Ширнін*
Коректор *О. В. Сєвєрцева*

Художник *В. Кобилянський*

Формат 70x100 1/16.
Ум.-друк. арк. 11,664+0,405 форзац.

Обл. вид. арк. 12,03+0,69 форзац.
Наклад 17 250 пр. Зам.

ТОВ «ВИДАВНИЧИЙ ДІМ «ОСВІТА»

Свідоцтво «Про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготовлювачів
і розповсюджувачів видавничої продукції»
Серія ДК № 6109 від 27.03.2018 р.

Віддруковано у ПРАТ «Харківська
книжкова фабрика «Глобус»»
61052, м. Харків, вул. Різдва, 11.
Свідоцтво ДК № 3985 від 22.02.2011 р.
www.globus-book.com

Адреса видавництва: 04053, м. Київ, вул. Обсерваторна, 25
www.osvita-dim.com.ua

Умовні позначення

— попрацюйте в парах

— попрацюйте у групах

— склади розповідь

— виконай завдання,
користуючись попередніми
даними і малюнками

— усні завдання

— письмові завдання

ПЗ — практичні завдання

— завдання підвищеної
складності

Бевз В. Г.

Б36 Математика : підруч. для 2 класу закладів загальної
середньої освіти / В. Г. Бевз, Д. В. Васильєва. — К. :
Видавничий дім «Освіта», 2019. — 144 с. : іл.

ISBN 978-966-983-006-7

УДК 51*кл2(075.2)

ISBN 978-966-983-006-7

© Бевз В. Г., Васильєва Д. В., 2019

© Видавничий дім «Освіта», 2019

Право для безоплатного розміщення підручника в мережі Інтернет має

Міністерство освіти і науки України <http://mon.gov.ua/> та Інститут модернізації змісту освіти <https://imzo.gov.ua>

Привіт!

Ось і знову ми разом!
Твої друзі — Мрійниця і Поспішайко.

Запрошуємо тебе продовжити
мандрівку цікавим світом
математики.

Ти вже знаєш, що математика — одна
з найдавніших і найпотрібніших наук.
Її використовують усі: лікарі, художники,
музиканти, програмісти, інженери,
будівельники, маркетологи, кулінари...

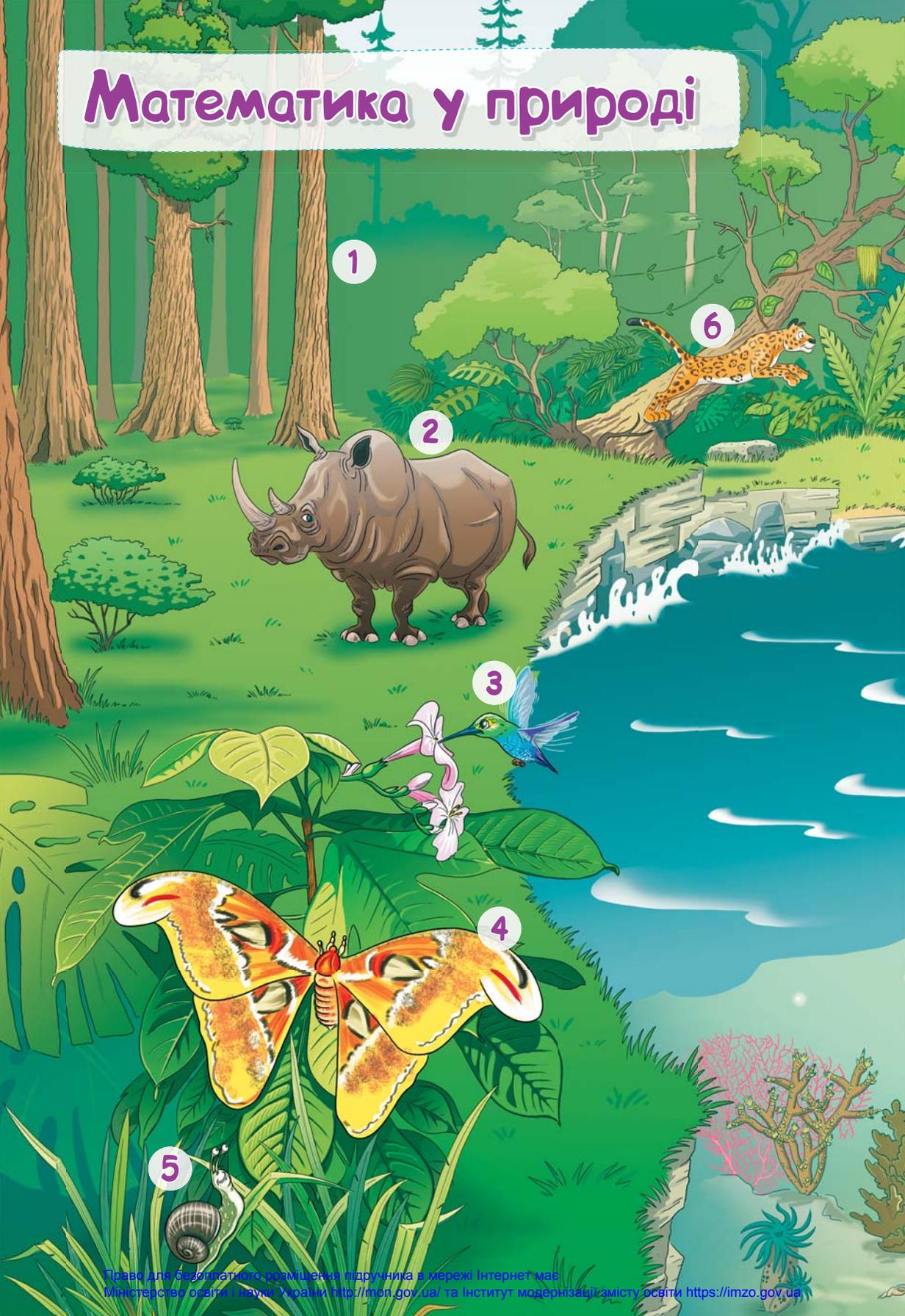
Математика супроводжує нас усюди.
Навіть природу можна описати
математичними законами!

Перегортай швидше
сторінку і починай розкривати
математичні таємниці.

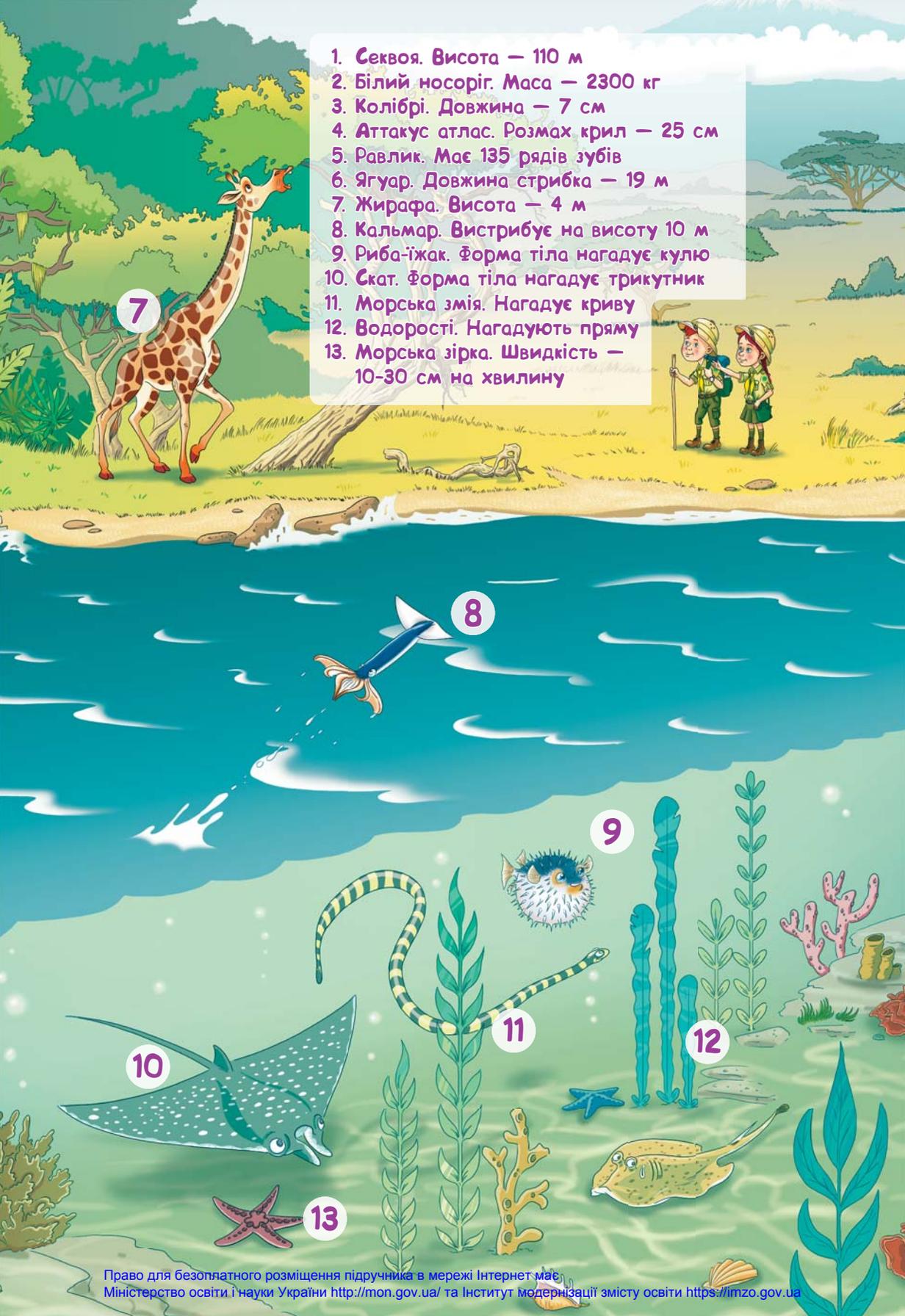

Успіхів тобі!

Математика у природі

1. Секвоя. Висота — 110 м
2. Білий носоріг. Маса — 2300 кг
3. Колібрі. Довжина — 7 см
4. Атакус атлас. Розмах крил — 25 см
5. Равлик. Має 135 рядів зубів
6. Ягуар. Довжина стрибка — 19 м
7. Жирафа. Висота — 4 м
8. Кальмар. Вистрибує на висоту 10 м
9. Риба-їжак. Форма тіла нагадує кулю
10. Скат. Форма тіла нагадує трикутник
11. Морська змія. Нагадує криву
12. Водорості. Нагадують пряму
13. Морська зірка. Швидкість — 10-30 см на хвилину

Математика у житті

МОРОЗИВО	НАПОЇ	ПИЦА
 1 кулька 10 ГРН 50 г	 1 л 50 ГРН	 15 см 60 ГРН
 100 г 35 ГРН	 200 г 20 ГРН	 25 см 85 ГРН
		 30 см 100 ГРН

ПОДОРОЖ ДО МІСТА «СКАРБНИЧКА МОЇХ ДОСЯГНЕНЬ»

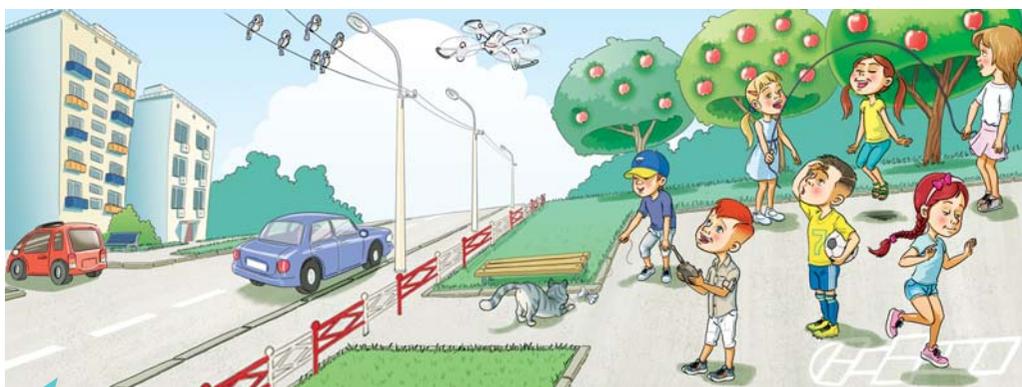
Виконай усно

1 Добери кількісні характеристики кожній тварині. Виділи декілька груп.

2 Поясни знаки.

3 Опиши, що ти бачиш на малюнку. Скільки об'єктів на подвір'ї? Хто на малюнку правіше від усіх? А що вище за всіх?

4 Складіть за малюнком істинні рівності про:

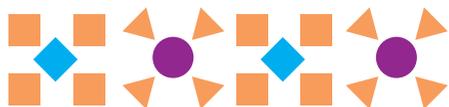
яблука

машини

дітей

птахів

5 ПЗ Які фігури зображені на малюнку? Створи свій геометричний орнамент.

Виконай усно

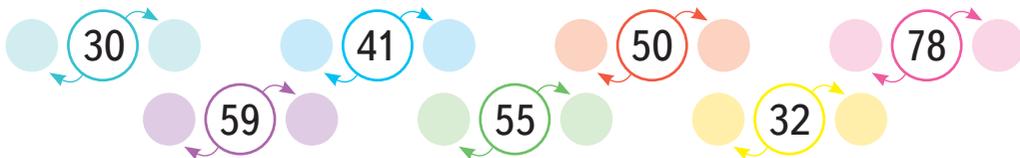
1

Які числа пропущені?

2

Прочитай числа. За допомогою яких цифр їх записано? Назви до кожного числа попереднє і наступне.

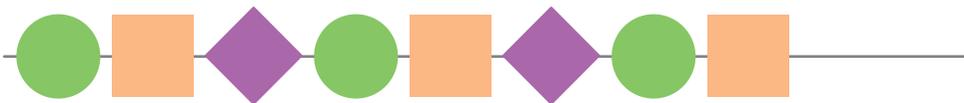
3

Скільки сонечок на лілії?
Скільки сонечок на двох рожевих квітках?
Скільки всього сонечок на квітах?

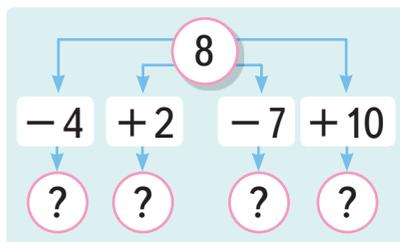
4

Установи, на скільки більше зображено многокутників, ніж кругів. Яка фігура має бути наступною?

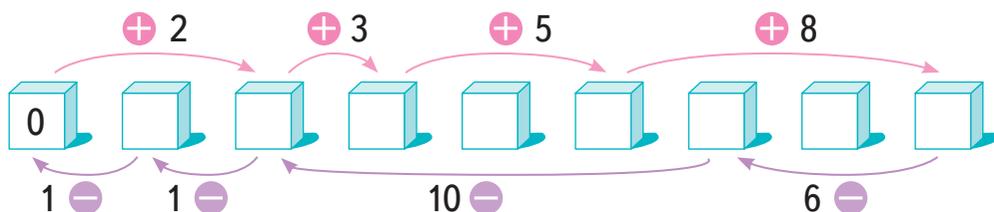
5

Запиши за схемою рівності. Як називають число 8 у кожній рівності?

6

Пройди ланцюжком.

7

ПЗ Зроби два куби з конструктора.

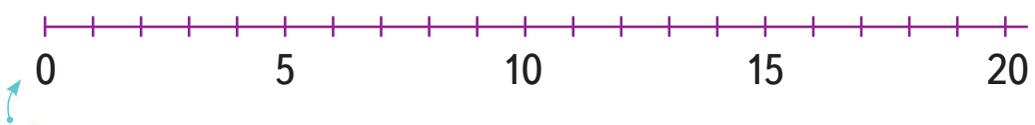

Виконай усно

1 Скільки предметів на кожному малюнку? Де більше? Хто праворуч?

2 Які числа пропущені на числовому промені?

3 Порівняй числа, користуючись числовим променем.

- 7 і 3
- 11 і 20
- 12 і 5
- 17 і 9
- 4 і 14

4 Яка з іграшок найдешевша; найдорожча?
 Що дешевше: літак чи черепаха?
 Яку іграшку можна купити, маючи 50 грн? А 60 грн?

60 грн

56 грн

100 грн

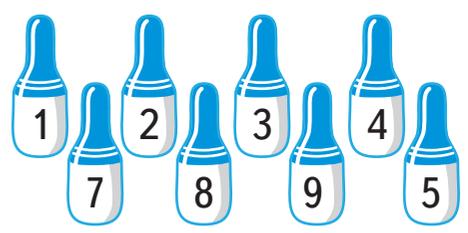

80 грн

49 грн

5 Кеглів із якими числами (від 1 до 10) не вистачає в кожному випадку? Знайди суми чисел, пропущених на кожному малюнку, і на двох разом. Перевірте їх.

КРОК 4

Виконай усно

1 Прочитай вирази й обчисли їх значення.

$2 + 3$

$7 - 5$

$40 + 10$

$12 - 2$

$5 - 1$

$4 + 4$

$25 - 5$

$19 + 1$

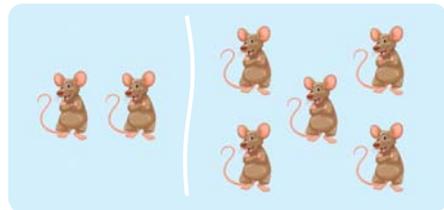
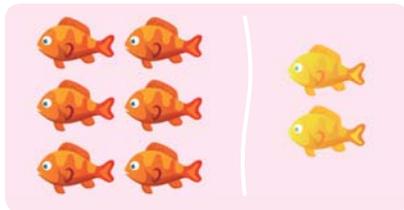
2 Складіть вирази за малюнками.

3 Чи істинні твердження?

- $21 - 1$ — це різниця двох чисел.
- Сума чисел **два** і **сім** дорівнює **вісім**.
- У виразі $21 - 1$ число 21 — це зменшуване.
- Вираз $12 + 0$ має два доданки.

4 Склади за кожним малюнком істинні рівності та нерівності. Перевірте їх.

5 Знайди невідомий доданок.

Доданок		3	7		6		4		2	
Доданок	1			5		3		2		5
Сума	6	5	9	8	6	7	6	3	4	9

6 Що зайве?

Виконай усно

1 На які геометричні фігури схожі зображені предмети? Скільки їх?

2 Чи істинні твердження?

- Поверхня куба складається з квадратів.
- Конус має одну вершину.
- Куб має 6 вершин.

3 На які фігури поділяють пряму дві точки?

4 Обчисли.

$$1 + 3 + 5 + 7 + 9$$

$$0 + 2 + 4 + 6 + 8$$

5 Виміряй довжину кожної сторони прямокутника. На скільки сантиметрів довжина прямокутника більша за його ширину?

6 Побудуй два квадрати. Сторона першого дорівнює довжині прямокутника, а сторона другого — ширині прямокутника. Знайди суму усіх сторін кожного квадрата.

7 Скільки трикутників на кожному малюнку? А чотирикутників?

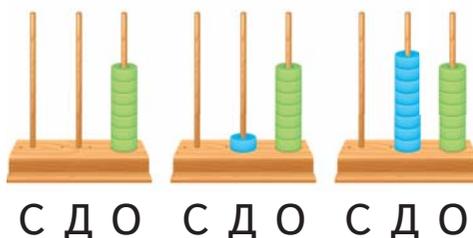
8 ПЗ На якому малюнку зображено розгортку піраміди? Зроби піраміду з цупкого паперу. Поміркуй, як скріпити її вершину.

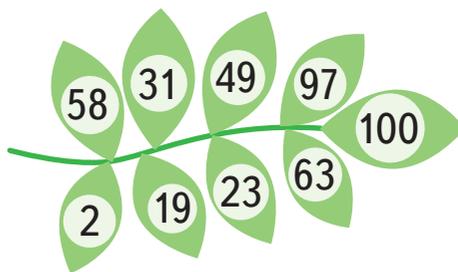
Виконай усно

1 Прочитай числа. Назви їх розряди.

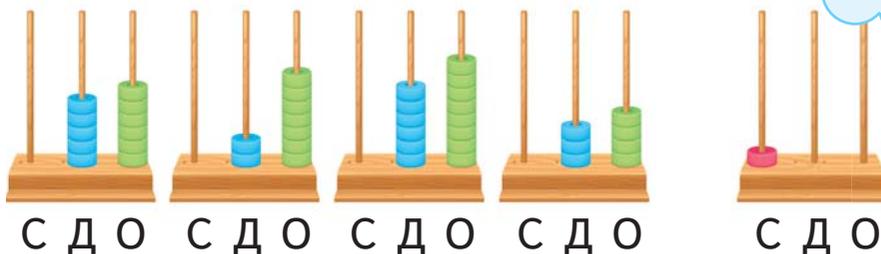
Число	Десятки	Одиниці
7	0	7
17	1	7
87	8	7

2 Назви цифри в розрядах кожного з чисел.

3 Які числа зашифровані на малюнках?

4 Накресли таблицю розрядів і запиши до неї числа:

*сорок один, сімнадцять, тридцять три,
двадцять, п'ятдесят два, шість.*

5 Запиши кожне число у вигляді суми розрядних доданків. Зроби висновок про числа, що стоять у парі.

15 і 51

24 і 42

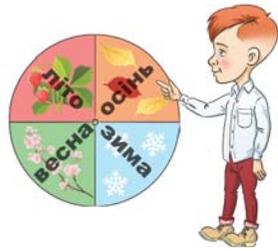
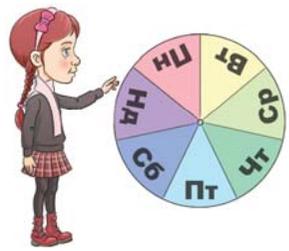
37 і 73

56 і 65

Виконай усно

1 Про що розповідає Поспішайко? А про що Мрійниця? Допоможи їм.

2 Що зображено на малюнку? Прочитай числа третього десятка. Поясни, чому використані не всі числа.

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29						

3 Чи кожен місяць має 28 днів?

4 Виконай дії.

$$7 - 5 \quad 9 - 3 \quad 30 - 10 \quad 3 + 6 \quad 20 + 10$$

$$27 - 5 \quad 39 - 3 \quad 37 - 10 \quad 13 + 6 \quad 23 + 10$$

5 На годинниках показано час, коли прокидається мама, коли Даринка йде до школи, обідає, йде на тренування. Назви, в котрій годині може відбуватися кожна дія.

6 Установи, скільки часу триває кожна подорож.

РОЗКЛАД		
ВИЛІТ	ПУНКТ ПРИЗНАЧЕННЯ	ПРИЛІТ
17:00		19:00
22:00		1:00

РОЗКЛАД		
ВІДПРАВЛЕННЯ	ПУНКТ ПРИЗНАЧЕННЯ	ПРИБУТТЯ
6:00		16:00
20:00		10:00

Виконай усно

1 Діти позначили наліпками свою улюблену справу. Чим любить займатися найбільша кількість дітей?

Читання

Спорт

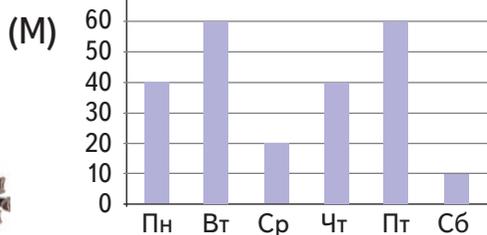
Моделювання

Їжа

2 У школі протягом тижня проводили благодійну виставку-продаж предметів дитячої творчості. Поспішайко (П) і Мрійниця (М) фіксували кількість відвідувачів і подали відомості так. Чи збігаються їхні дані?

(П)

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб
40	60	20	40	50	10

3 Порівняй кількість відвідувачів у різні дні. Які висновки можна зробити?

4 Назви зображених тварин. Установи кількість кожної. Запиши отримані дані у зошит у вигляді таблиці чи схеми.

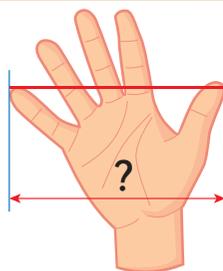

Виконай усно

1 Якими приладами можна вимірювати довжину? Назви ще один прилад.

2 Склади розповідь за малюнком.

3 Висота стола — 5 кроків долонькою, або 50 см. Що можна сказати про довжину кроку долонькою?

$$\square + \square + \square + \square + \square = 50 \text{ см}$$

$$\square - ?$$

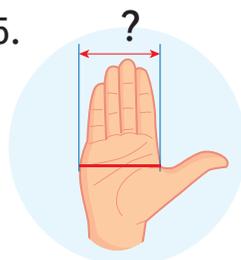
4 Виконай дії. $40 \text{ дм} - 40 \text{ дм}$ $17 \text{ см} - 2 \text{ см}$
 $9 \text{ м} - 5 \text{ м}$ $20 \text{ см} + 70 \text{ см}$ $10 \text{ см} + 5 \text{ см}$

5 На скільки сантиметрів червоний відрізок довший за зелений?

6 Зменш і збільш число 25 на 0, 1, 2, 3, 4, 5.

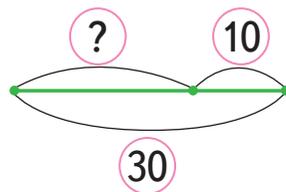
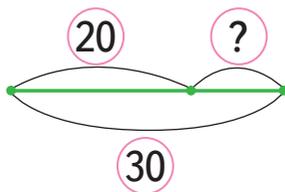
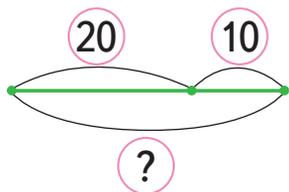
7 ПЗ Намалюй свою долоньку. Виміряй її ширину. Виміряй довжину і ширину книжки різними способами.

Виконай усно

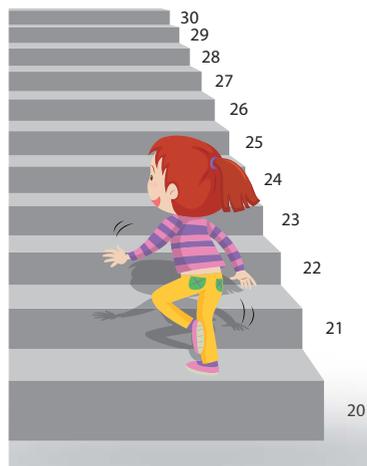
1 → Склади за схемами істинні рівності.
Як знайти невідомий доданок?

2 → Прочитай рівності.
Поясни їх за малюнком.

$$20 + 2 = 22$$

$$22 - 2 = 20 \quad 22 - 20 = 2$$

3 → Склади істинні рівності
за попереднім зразком.

$$20 + 7 \quad 27 - 7 \quad 27 - 20$$

$$20 + 9 \quad \square\square - 9 \quad \square\square - 20$$

$$20 + 3 \quad \square\square - 3 \quad \square\square - 20$$

4 → Різниця двох чисел дорівнює 16, а сума — 56.
Знайди картку з такими числами.

50 і 6

30 і 26

46 і 30

36 і 20

40 і 16

5 → Знайди невідомий доданок. Зробіть перевірку.

$$20 + \square\square = 50 \quad \square\square + 3 = 15 \quad \square\square + 40 = 70$$

$$10 + \square\square = 60 \quad \square\square + 7 = 17 \quad \square\square + 30 = 80$$

6 → ПЗ Намалюй візерунок тільки колами.

Виконай усно

1 Чи правильно полічено гроші?

2 Віднови записи. Склади розповідь.

Чек № 1

= 16,00

= 2,00

СУМА:

Готівка: 20,00

Решта:

Чек № 2

= 20,00

= 40,00

СУМА:

Готівка:

Решта: 20,00

Чек № 3

= 6,00

= 30,00

СУМА:

Готівка: 50,00

Решта:

3 Порівняй ціни. Що найдорожче? А найдешевше?

10 грн   6 грн   40 грн   30 грн   20 грн

Girl: 10 грн (pen), 6 грн (pencil), 40 грн (watercolor palette), 20 грн (50 and 20 banknotes)

Boy: 30 грн (pen), 20 грн (blue folder), 50 грн (50 and 20 banknotes)

4 Хто заплатив більше? Яку решту отримав?

Виконай усно

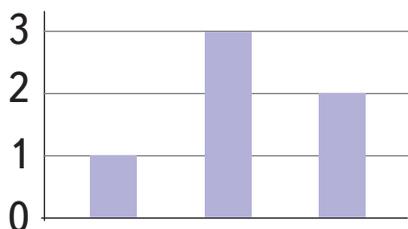
- 1 На скільки гривень червоний зошит дорожчий за зелений? На скільки гривень зелений зошит дешевший за синій?

- 2 Зменш ціну кожного зошита на 1 грн, на 5 грн, на 10 грн.

- 3 Скільки сестер має кожна дитина? А братів?

Кількість сестер

Мрійниця Оля Поспішайко

Кількість братів

Мрійниця Оля Поспішайко

- 4 Порівняй кількість дівчаток і хлопчиків у кожній родині. Установи, скільки дітей у кожній родині. У чій родині дітей найбільше?

- 5 Що триватиме довше? Склади розповіді за малюнками.

Виконай усно

1 Скільки коробок олівців на кожному малюнку? А скільки олівців?

2 Мрійниця перевернула кілька карток, але Поспішайко стверджує, що може порівняти числа на картках. Куди який знак покладе Поспішайко?

3 Склади за схемою задачу та розв'яжи її.

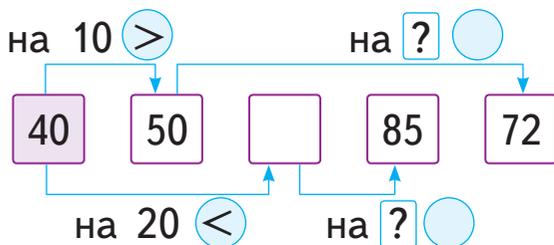
Марина 24 дм

Олег 11 дм

4 Молодший школяр має випивати в день 6 склянок води, а доросла людина — 8 склянок. На скільки більше склянок води має випивати доросла людина?

5 Пройди ланцюжком і заповни пропуски.

6 У тебе є 30 гривень, а у твого друга — 23 гривні. Чи можете ви разом купити м'яч за 48 гривень?

**МІРКУЙ
РОЗВ'ЯЗУЙ
ЗРОСТАЙ**

Виконай усно

1

Розглянь прапори різних держав. Які геометричні фігури на них зображено? Скільки кожної?

Чехія

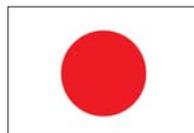
Україна

Індія

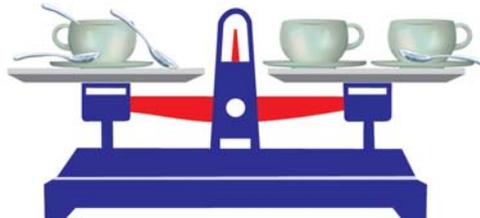
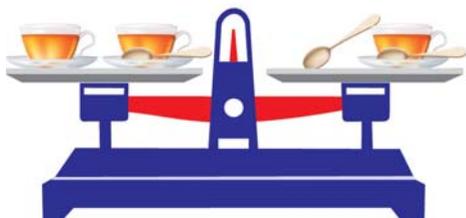
Куба

Японія

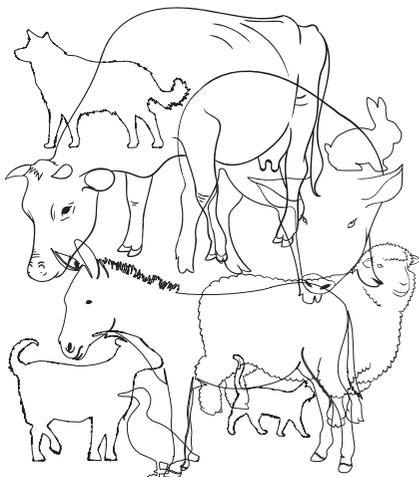
2

Що важче: чашка чи ложка?

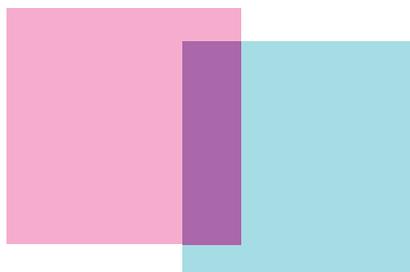
3

Скільки тварин на малюнку?

4

На малюнку зображено два квадрати, спільною частиною яких є чотирикутник. Накресли два трикутники так, щоб їх спільною частиною були: відрізок, трикутник, чотирикутник, п'ятикутник, шестикутник.

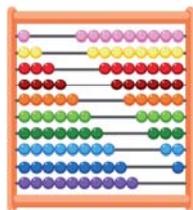
5

Мотузку розрізали на 3 частини. Скільки розрізів зробили?

ПОДОРОЖ ДО МІСТА «ДОДАВАННЯ ТА ВІДНІМАННЯ В МЕЖАХ 20»

Виконай усно

1 Пригадай склад числа 10. Склади відповідні вирази за малюнком.

2 Прочитай істинні рівності.

$$\begin{array}{lll} 2 + 3 = 3 + 2 & 12 + 5 = 5 + 12 & 7 - 7 = 0 \\ 7 - 5 = 5 - 7 & 17 - 5 = 7 + 5 & 5 + 0 = 5 \\ 4 - 4 = 9 - 9 & 13 - 1 = 11 + 3 & 0 + 0 = 2 \end{array}$$

3 Склади кілька задач за таблицею.

Субота	Неділя
3 сторінки	1 сторінка

Субота	Неділя
1 сторінка	3 сторінки

4 Склади оповідання про переставний закон додавання.

$$a + b = b + a$$

5 Виконайте дії за зразком.

$$16 + 3 = 19 \quad 19 - 3 = 16 \quad 19 - 16 = 3$$

$$15 + 4 \quad 17 + 2 \quad 13 + 2 \quad 11 + 3$$

$$12 + 1 \quad 14 + 4 \quad 18 + 1 \quad 10 + 7$$

6 Виміряй довжину кожного відрізка. Накресли відрізки, які доповнюють задані до 1 дм. Запиши відповідні рівності.

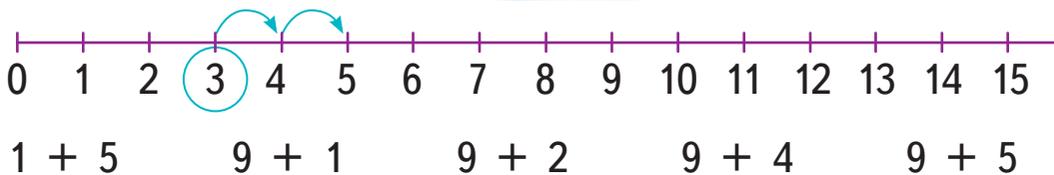
7 Знайди суму довжин усіх 6 відрізків.

Виконай усно

1 Знайди суми за числовим променем.

$$3 + 2 = 5$$

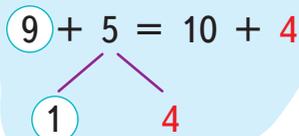

2 Подай числа у вигляді суми за зразком. $3 = 1 + 2$

$$4 = 1 + ? \quad 5 = 1 + ? \quad 6 = 1 + ? \quad 7 = 1 + ?$$

3 Поясни за зразком, як виконати дії.

$$9 + 2 \quad 9 + 3 \quad 9 + 4$$

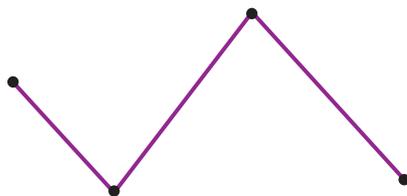

4 Виконай дії за зразком.

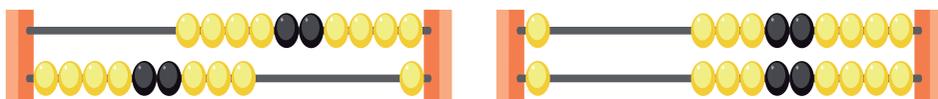
$$9 + 9 = 9 + \underline{1} + \underline{8} = 9 + 1 + 8 = 10 + 8 = 18$$

$$9 + 5 \quad 9 + 6 \quad 9 + 7 \quad 9 + 8$$

5 Виміряй довжину кожної ланки ламаної. Склади вираз для знаходження довжини усієї ламаної. Обчисли його значення.

6 ПЗ Виконай додавання на рахівниці. Поясни свої дії.

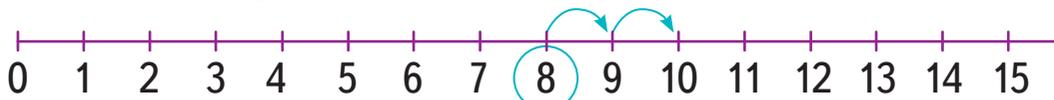

$$9 + 2 = 9 + 1 + 1 = 10 + 1 = 11$$

Виконай усно

1 Знайди суми за числовим променем.

$8 + 2 = 10$

$8 + 5$

$8 + 3$

$8 + 6$

$8 + 7$

2 Подай числа у вигляді суми.

$3 = 2 + 1$

$4 = 2 + ?$

$5 = 2 + ?$

$6 = 2 + ?$

$7 = 2 + ?$

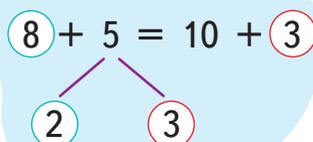
$8 = 2 + ?$

3 Поясни за зразком, як виконати дії.

$8 + 4$

$8 + 3$

$8 + 7$

4 Виконай дії за зразком.

$8 + 6 = 8 + 2 + 4 = 8 + 2 + 4 = 10 + 4 = 14$

$8 + 5$

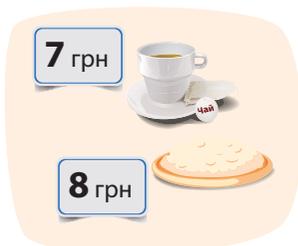
$8 + 4$

$8 + 7$

$8 + 8$

$8 + 9$

5 Як можна дати решту у зображених випадках?

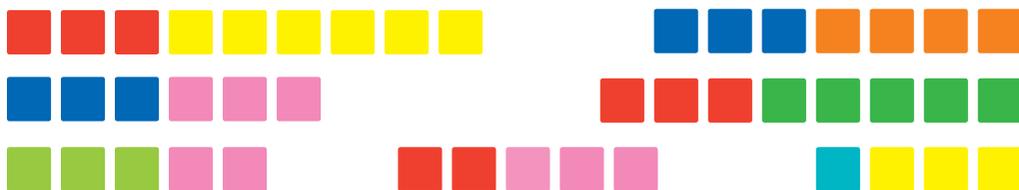
6 Іван був у душі 8 хвилин, а чистив зуби 3 хвилини. Скільки всього часу він витратив?

7 Оля була в душі 10 хвилин, а чистила зуби на 8 хвилин менше. Скільки часу Оля чистила зуби?

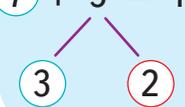

Виконай усно

1 Склади по 2 вирази за кожним малюнком.

2 Поясни за зразком, як обчислити суми.

$7 + 5 = 10 + 2$ $7 + 4$ $7 + 6$ $7 + 7$

                           $7 + 9$ $7 + 8$

3 Виконай дії за зразком.

$$7 + 8 = 7 + 3 + 5 = 7 + 3 + 5 = 10 + 5 = 15$$

$7 + 7 = ?$ Легко!

$7 = 3 + 4$

$7 + 3 = 10,$

а $10 + 4 = 14$

$7 + 5$

$7 + 7$ $7 + 4$

$7 + 9$ $7 + 6$

4 Порівняйте значення виразів.

$10 + 3$ і $9 + 5$

$2 + 8$ і $7 + 3$

$20 - 10$ і $8 + 9$

$4 + 7$ і $3 + 9$

$11 + 3$ і $8 + 5$

$33 - 20$ і $8 + 6$

5 Склади вирази за зразком та обчисли їх значення.

$9 + 3 = 12$

$12 - 3 = 9$

$12 - 9 = 3$

$8 + 5$

$7 + 6$

$8 + 6$

$9 + 7$

Виконай усно

1 Обчисли значення виразів.

$6 + 1$

$2 + 6$

$6 + 3$

$4 + 6$

$6 + 0$

$7 + 0$

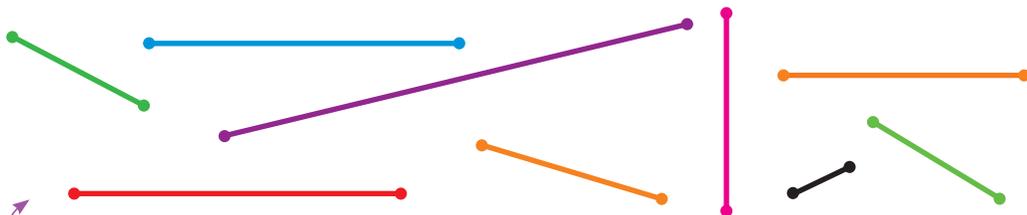
$1 + 7$

$7 + 2$

$3 + 7$

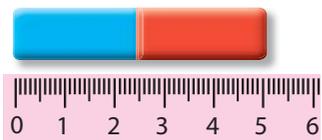
$7 + 4$

2 Який відрізок найдовший, а який найкоротший?
Чи є відрізки однакової довжини?

3 Скільки відрізків на малюнку? Збільш кількість відрізків на: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8. Запиши утворені рівності.

4 Знайди довжину кожної гумки. Побудуй відрізок, довжина якого дорівнює сумі довжин цих гумок.

5 Виконай дії. Перевірте результати.

$8 + 5$

$18 + 1$

$7 + 7$

$9 + 8$

$20 + 9$

$1 + 15$

$9 + 6$

$19 + 1$

$5 + 8$

$6 + 8$

6 У кішки 30 зубів, а у собаки — 42. На скільки більше зубів має собака, ніж кішка?

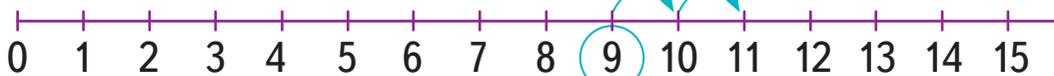
7 ПЗ Зроби квадрат перегинанням аркуша паперу.

Виконай усно

1 Виконай дії за числовим променем.

$$9 + 2 = 11$$

$8 + 4$

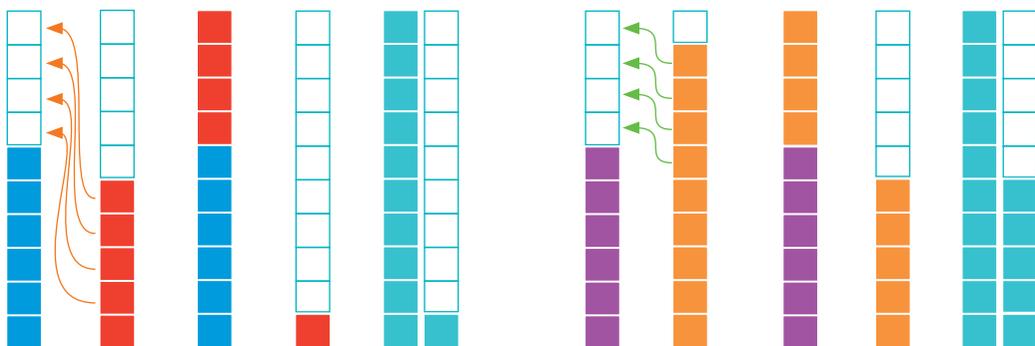
$7 + 7$

$8 + 5$

$9 + 6$

$6 + 7$

2 Поясни, як виконали дії.

$6 + 5 = 10 + 1 = 11$

$6 + 9 = 10 + 5 = 15$

3 Виконай дії. Перевірte результати.

$6 + 6$

$8 + 6$

$7 + 6$

$6 + 0$

$10 + 6$

$0 + 15$

$9 + 6$

$6 + 1$

$5 + 8$

$6 + 4$

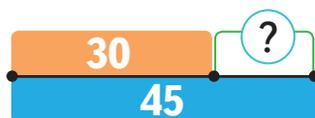
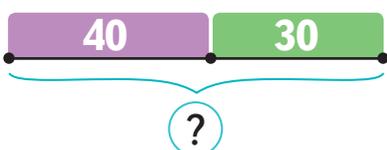
4 Знайди невідомий доданок.

$\square + 5 = 9$

$\square + 30 = 90$

$7 + \square = 9$

5 Склади за схемами задачі і розв'яжи їх.

Виконай усно

1 Обчисли значення виразів.

$9 + 5$

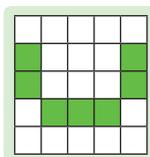
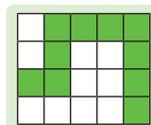
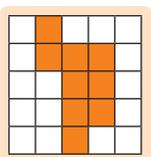
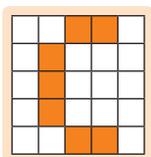
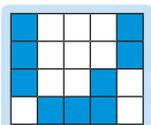
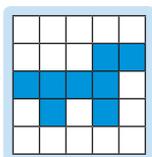
$8 + 6$

$7 + 7$

$6 + 9$

$8 + 7$

2 Скільки квадратиків зафарбовано на двох дощечках разом?

3 Які нерівності хибні? Виправ помилки.

$9 + 3 > 7 + 6$

$4 + 8 > 7 + 3$

$20 - 10 > 8 + 9$

$4 + 8 < 3 + 6$

$11 + 3 < 8 + 8$

$33 - 20 < 8 + 6$

4 Скільки всього мальовничих водоспадів у Карпатах?

Водоспади у Карпатах

Область	Кількість
Закарпатська	4
Івано-Франківська	8
Львівська	1
Чернівецька	1
Усього	?

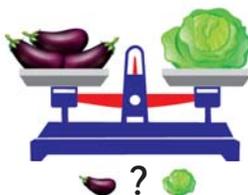
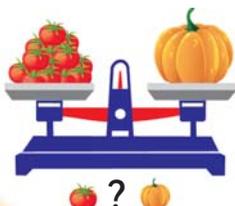

Женецький Гук

5 Заповни пропуски.

2	4	3	5	0
	7		5	

6 Порівняй масу предметів.

Виконай усно

1 Виконай дії за числовим променем.

$5 - 2 = 3$ $7 - 5$ $4 - 3$ $6 - 4$ $9 - 7$

$11 - 2 = 9$ $11 - 5$ $11 - 3$ $11 - 4$ $11 - 7$

2 Пройди ланцюжком.

3 Які числа сподобалися песику? Перевірте.

$24 - \quad = 20$

$16 - \quad = 12$

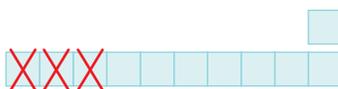
$7 + \quad = 12$

$5 + \quad = 13$

$80 - \quad = 50$

$11 - \quad = 4$

4 Виконай дії за зразком.

$11 - 3 = \underline{1} + \underline{10} - 3 = \underline{1} + \underline{10} - 3 = \underline{1} + 7 = 8$

$11 - 7$

$11 - 4$

$11 - 5 = ?$

Знаю!

$11 - 9$

$11 - 2$

$10 - 5 = 5,$

а $5 + 1 = 6$

5 Прочитай рівність $11 = 5 + 6$. Запиши ще чотирима способами число 11 у вигляді суми доданків.

6 Знайди різниці за зразком.

$11 - 3$

$11 - 8$

$11 - 6$

$11 - 7$

$$\begin{array}{c} 11 - 5 = 10 - 4 = 6 \\ \swarrow \quad \searrow \\ -1 \quad -4 \end{array}$$

7 Від стрічки завдовжки 6 дм відрізали шматок завдовжки 20 см. Скільки сантиметрів стрічки залишилося?

8 На скільки менше стрічки відрізали, ніж залишилося?

Виконай усно

1 Пригадай склад числа 10. Які картки слід додати ще?

$9 + 1$

$6 + 4$

$3 + 7$

2 Обчисли значення виразів.

$10 - 4$

$11 - 5$

$10 - 3$

$11 - 4$

$11 - 2$

$11 - 3$

$11 - 6$

$11 - 7$

$11 - 8$

$11 - 9$

3 Дай ім'я кожному тигреняткові. Склади історію про їхню подорож. Відомо, що у клітці-причепі можна перевозити вантаж до 100 кг включно.

60 кг

50 кг

30 кг

40 кг

4 Обчисли значення виразів за зразком.

$$\underline{12} - 5 = \underline{2} + \underline{10} - 5 = 2 + \underline{10} - 5 = 2 + 5 = 7$$

$12 - 8$

$12 - 7$

$12 - 4$

$12 - 9$

$12 - 6$

5 Виконай дії.

$13 - 3$

$13 - 4$

$13 - 6$

$13 - 7$

$13 - 8$

6 Знайди інші способи віднімання чисел від числа 13.

7 Запиши за схемою вирази і виконай дії.

Випиши результати у порядку зростання.

-	10	18	13	26	12	11
	3	4	5	6	7	8
+	8	9	5	6	9	7

8 ПЗ Виріж із паперу квадрат. Перегни його так, щоб утворилися чотири рівні фігури. Назви їх. Чи можна це завдання виконати інакше?

Виконай усно

1 Порівняй значення виразів.

$5 + 3$ і $13 - 8$

$11 - 4$ і $4 + 1$

$12 - 3$ і $6 + 3$

2 Котру годину показує кожний годинник у першій половині дня? Котра година буде через 6 годин? Котра година була 4 години тому?

3 Прочитай і запиши рівності. Продовж їх для чисел 8 і 9.

$5 = 4 + 1$

$6 = 4 + 2$

$7 = 4 + 3$

$5 = 5 + 0$

$6 = 5 + 1$

$7 = 5 + 2$

4 Виконай дії за зразками.

$15 - 7 = 10 - 2 = 8$

$-5 \quad -2$

$14 - 5 = 10 - 1 = 9$

$-4 \quad -1$

$11 - 6$

$15 - 6$

$14 - 8$

$15 - 8$

5 Обчисли різниці двома способами. $14 - 9$, $15 - 9$.

6 Накресли у зошиті таблицю і заповни її.

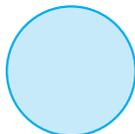

Усього
?

Виконай усно

1 Про що хотіли сказати Мрійниця і Поспішайко?

2 Обчисли суми і різниці.

+	4	5	6	7
9				
8				
7				

11	12	13	14	-
				5
				6
				7

3 Поясни зображені способи віднімання. Обчисли значення виразів зручним для тебе способом.

$$16 - 7 = 6 + \underline{10} - 7 = 6 + 3 = 9$$

$$16 - 7 = \underline{16} - 6 - 1 = 10 - 1 = 9$$

$16 - 8$

$17 - 9$

$16 - 9$

$17 - 8$

4 Склади модель віднімання числа 9. Виконай дії.

$11 - 9$

$13 - 9$

$15 - 9$

$14 - 9$

$20 - 9$

5 Склади за схемами задачі і розв'яжи їх.

45 грн

?, на 20 грн більше

15 грн

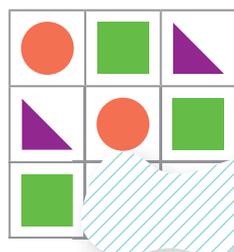
?, на 7 грн менше

6 Знайди невідомий доданок.

$8 + \square = 17 \quad \square + 8 = 13$

$5 + \square = 12 \quad \square + 7 = 15$

7 Яких фігур не вистачає?

КРОК 12

Виконай усно

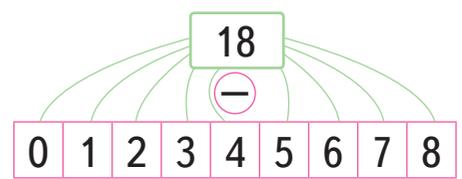
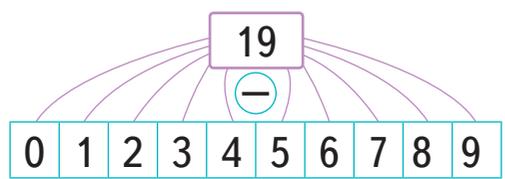
1 Як Поспішайко перевірів роботу Мрійниці?

$11 - 3 = 8$	$12 - 4 = \cancel{8} 7$	$5 + 8 = 13$
$13 - 5 = \cancel{7} 8$	$14 - 6 = 8$	$7 + 6 = \cancel{14} 12$

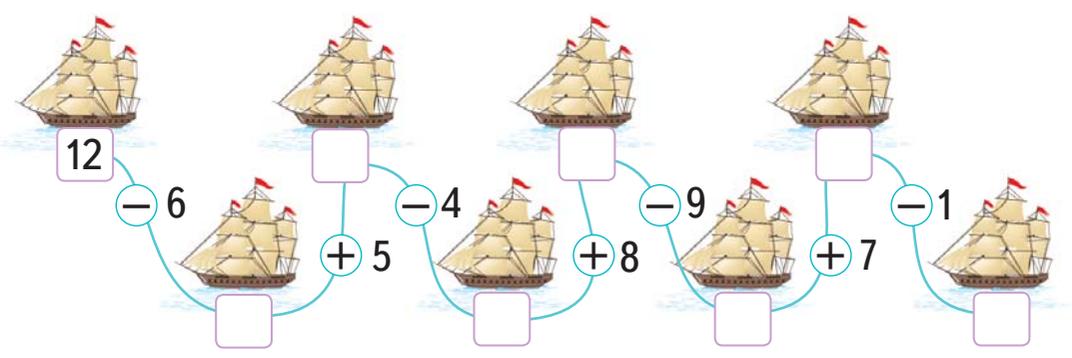
2 Усі банки повністю заповнили водою і розставили на дві полиці, як зображено на малюнку. Установи двома способами, де більше води.

3 Виконайте віднімання.

4 Пройди ланцюжком. Запиши вирази та обчисли їх значення.

5 Довжина тіла польової миші становить 9 см, а довжина її хвоста — 7 см. Знайди довжину тіла миші разом із хвостом.

Виконай усно

1 Назви найдорожчий і найдешевший товари. Знайди різницю та суму їх цін.

15 грн

17 грн

11 грн

9 грн

13 грн

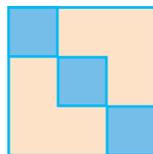
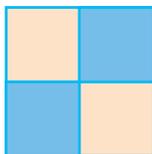
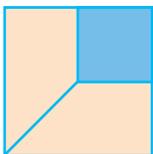

2

У Тимка є . Що він може за них придбати? Якою буде решта?

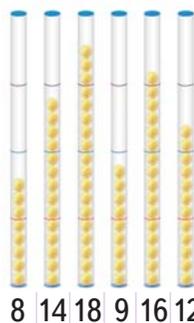
3

Скільки квадратів зафарбовано синім кольором на кожному малюнку? Скільки квадратів є на кожному малюнку? Скільки всього квадратів на всіх малюнках разом?

4

У новій тубі міститься 20 тенісних м'ячів. Кожен гравець має свою тубу і використовує м'ячі з неї під час гри. Для кожної туби склади вирази на додавання чи віднімання та обчисли їх значення.

5

ПЗ Виклади із паличок квадрат і ламану, яка має на 2 ланки більше, ніж кількість сторін у квадрата.

6

У Мрійниці 15 дипломів за перемоги в різних конкурсах, а у Поспішайка — 8. На скільки дипломів у Поспішайка менше, ніж у Мрійниці?

КРОК 14

Виконай усно

1 Розглянь таблицю. Поясни, як за нею знаходити суму та різницю.

$3 + 3 = 6$
 $3 + 8 = 11$
 $8 + 3 = 11$
 $8 + 8 = 16$

$11 - 6 = 5$
 $11 - 5 = 6$
 $15 - 9 = 6$
 $15 - 6 = 9$

+	-	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	

2 Виконай дії. Перевірте результати.

$5 + 7$ $14 - 5$ $7 + 9$ $16 - 9$ $4 + 8$
 $10 + 6$ $20 - 10$ $6 + 8$ $17 - 8$ $3 + 9$

3 Збільш і зменш числа другого десятка на 3; на 5. Збільш числа першого десятка на 4; на 6; на 8.

4 Склади і розв'яжи задачі за схемами.

 6 шт. }
 8 шт. } ?

 — 9 кг }
 — ? } 15 кг

Виконай усно

1 → Які рівності істинні?

$9 + 3 = 7 + 6$

$4 + 8 = 7 + 3$

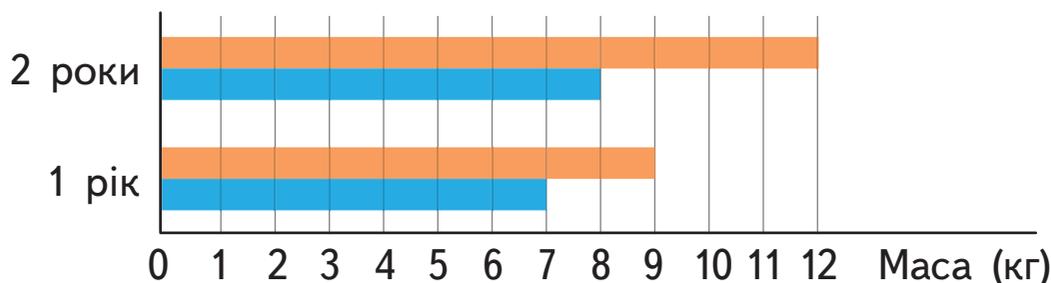
$20 - 10 = 14 - 4$

$4 + 8 = 6 + 6$

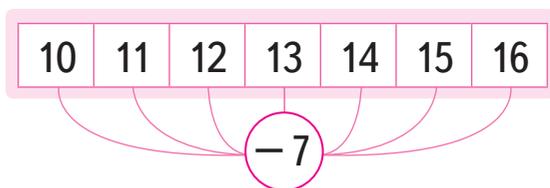
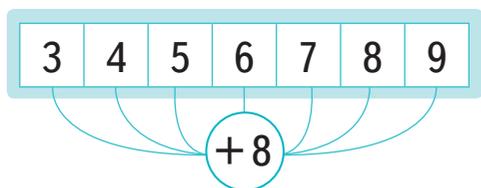
$11 + 3 = 7 + 7$

$33 - 20 = 8 + 5$

2 → На діаграмі зображено масу двійнят Олі ■ та Ілька ■ в 1 та 2 роки. Визнач загальну масу двійнят в 1 рік; у 2 роки. Що ще можна визначити за діаграмою?

3 → Виконай додавання та віднімання.

4 → Назви кожну фігуру. Склади таблицю, запиши у ній кількість кожної фігури. Поясни зміст виразів, обчисли їх значення.

$4 + 3$

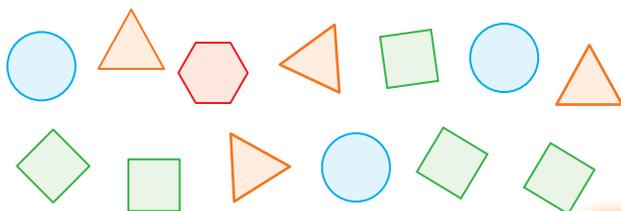
$1 + 3$

$5 + 1$

$5 + 4$

$10 + 3$

$5 - 3$

Я ВЖЕ
ВМІЮ І ЗНАЮ

1

Скільки всього літрів води можуть
вмістити зображені предмети?

8 л

1 л

3 л

2

Виконай дії. Перевірте результати.

$5 + 9$

$11 - 5$

$19 - 7$

$15 + 7$

$15 - 6$

$13 - 9$

$12 - 7$

$9 + 7$

$5 + 7$

$14 - 9$

3

Розв'яжи і порівняй задачі.

- У рулоні було 15 м стрічки.
Для віночків відрізули 7 м.
Скільки метрів стрічки залишилося?
- Для віночків відрізули 7 м стрічки
і ще 8 м залишилося. Скільки метрів
стрічки було в рулоні?

МІРКУЙ
РОЗВ'ЯЗУЙ
ЗРОСТАЙ

1

Склади за схемами вирази й обчисли
їх значення.

2

Скільки різних речей із запропонованих може дібрати
для прогулянки Поспішайко, а скільки Мрійниця?

ПОДОРОЖ ДО МІСТА «ВІРАЗИ. РІВНОСТІ. НЕРІВНОСТІ»

Виконай усно

КРОК 1

1 Що означають вирази? Склади до них задачу.

$$5 + 3 \quad \text{і} \quad 5 - 3$$

2 Прочитай вирази. Поясни, як знайшли їх значення.

Назва числового виразу	Числовий вираз	Значення числового виразу
Сума чисел 20 і 30	$20 + 30$	50
Різниця чисел 17 і 7	$17 - 7$	10

3 Скільки всього фруктів у кожній торбинці?

8

5

?

5

4

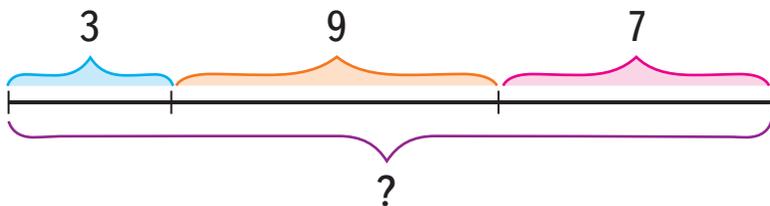
7

?

4 Склади вирази до кожного малюнка і знайди їх значення.

5 Склади за схемою задачу.

Запиши до неї кілька виразів та знайди їх значення.

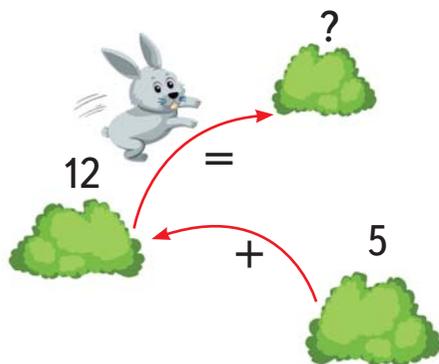
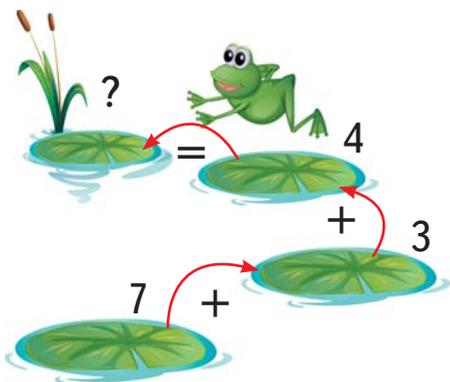

Виконай усно

1 Прочитай числа у порядку зростання.

17   49   35   21   11   63   54

2 Склади рівності за маршрутами жабки і зайчика. Скільки дій містить кожна рівність?

Якщо у виразі є дужки, то першою виконують дію у дужках.

Дії додавання і віднімання виконують у тому порядку, у якому вони записані.

3 Порівняй порядок дій.

1 2
 $14 - 7 - 3$

1) $14 - 7 = 7$

2) $7 - 3 = 4$

2 1
 $14 - (7 - 3)$

1) $7 - 3 = 4$

2) $14 - 4 = 10$

4 Обчисли значення виразів. Зроби висновок.

$5 + 7 + 3$ і $5 + (7 + 3)$ $8 + 2 + 7$ і $8 + (2 + 7)$

Виконай усно

1 Назви фігури, зображені на малюнку.

2 За планом заgonу для овечок знайди довжину сітки, використаної для огорожі.

3 Прочитай істинні нерівності. $5 + 9 > 6 + 8$

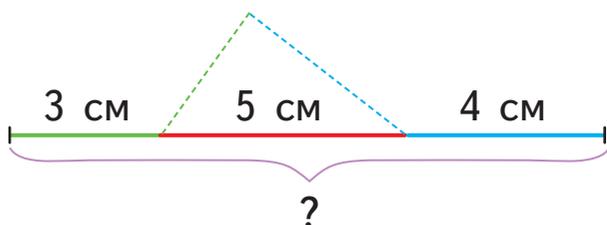
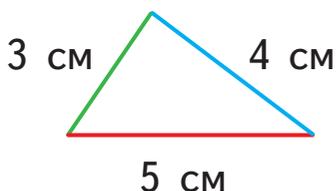
$$13 > 12$$

$$7 > 8$$

$$18 < 81$$

$$4 < 11 - 6$$

4 Трикутник, зроблений із кольорового дроту, розрізали і розігнули. Вийшов відрізок. Знайди довжину цього відрізка.

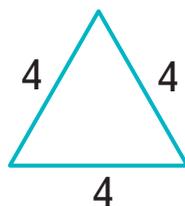
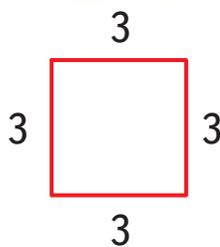
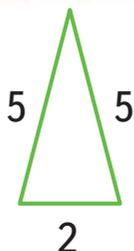
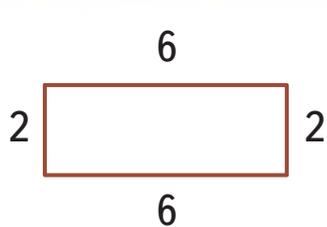

Сума довжин усіх сторін многокутника — це периметр многокутника.

$$P = 3 \text{ см} + 4 \text{ см} + 5 \text{ см} = 12 \text{ см} \text{ — периметр трикутника.}$$

5 Брат і сестра фарбують паркан. Брат пофарбував 10 дощечок, а сестра — 4 дощечки. На скільки більше дощечок пофарбував брат?

6 Знайди периметр кожного багатокутника (сторони у см).

7 Склади вирази за схемою. Знайди масу кавуна.

8 ПЗ Накресли квадрат, периметр якого дорівнює 8 см.

Виконай усно

1 Обчисли зручним способом.

$3 + 8 + 7$

$5 + 6 + 5$

$9 + 4 + 1$

2 Між якими розрядними числами розташовані задані числа?

3 Порівняй значення виразів.

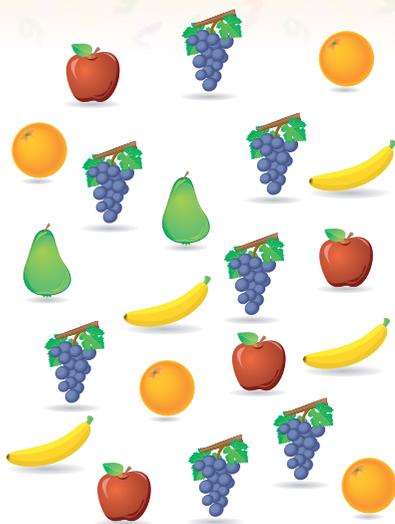
$20 + 10 + 30$ і $80 - 20 + 10$

$70 - 10 - 30$ і $50 + 20 - 30$

4 Яке з тверджень істинне?

- Груш і яблук більше, ніж винограду.
- Груш і мандаринів менше, ніж бананів і яблук.
- Мандаринів і яблук стільки, скільки і винограду.
- Бананів на стільки більше, ніж яблук, на скільки груш менше від мандаринів.

5 Порівняй значення числових виразів, не виконуючи дії.

$$12 + 40 \text{ і } 12 + 42$$

$$37 - 7 \text{ і } 27 - 17$$

$$44 - 4 \text{ і } 43 + 1$$

$$31 + 13 + 10 \text{ і } 33 + 13 + 11$$

$$50 - 20 + 5 \text{ і } 50 - (20 + 5)$$

6 Виконайте дії. Перевірте результати.

$$3 \text{ кг} + 12 \text{ кг}$$

$$30 \text{ кг} + 10 \text{ кг}$$

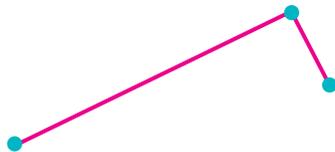
$$25 \text{ кг} + 1 \text{ кг}$$

$$17 \text{ кг} - 1 \text{ кг}$$

$$45 \text{ кг} - 20 \text{ кг}$$

$$76 \text{ кг} - 2 \text{ кг}$$

7 Виміряй довжину кожної ланки ламаної. Запиши вирази для знаходження відстані від кожної комахи до грибочка. Чий шлях коротший?

8 **ПЗ** Накресли відрізок, довжина якого дорівнює загальному шляху сонечка і пожежника до грибочка.

Виконай усно

1 Прочитай букви латинського алфавіту. Де їх використовують?

Aa [а]

Ll [ель]

Yu [ігрек]

Dd [де]

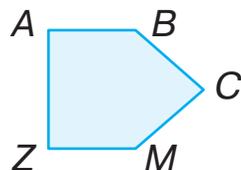
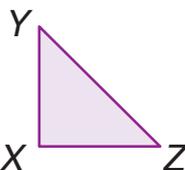
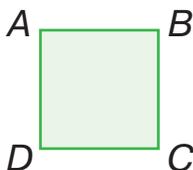
PQRS

RSPQ

2 Назви кожен багатокутник.

3 У мішку була гречка, а потім додали ще. Скільки кілограмів гречки стало у кожному випадку?

Було гречки (кг)		Додали (кг)		Стало (кг)		Пояснення
4		1		$4 + 1$		Числові вирази
7		2		$7 + 2$		
3		4		$3 + 4$		
x — невідомо		3		$x + 3$		Буквені вирази
a — невідомо		1		$a + 1$		

Значення буквеного виразу залежить від значення букви.

4 Знайди значення виразу $x + 3$, якщо $x = 5$, $x = 1$, $x = 7$.

Якщо $x = 5$, то $x + 3 = 5 + 3 = 8$.

5 Знайди значення виразу $a + 1$, якщо $a = 9$, $a = 3$, $a = 17$.

6 Дуб — у перекладі з латини — «гарне дерево». Його висота становить 28 метрів. Відомо, що сосна на a метрів вища за дуб, а липа на c метрів нижча від дуба. Запиши вирази для знаходження висоти сосни і висоти липи. Обчисли значення виразів, якщо:
 $a = 2$ м, $a = 5$ м, $a = 8$ м; $c = 1$ м, $c = 3$ м, $c = 9$ м.

Сосна

Дуб

Липа

Виконай усно

1 Які предмети нагадують коло, а які — круг?

2 Назви порядок дій і знайди значення виразів.

$$1 + (17 + 3)$$

$$15 - 5 + 8$$

$$5 + 7 + 5$$

$$17 - (3 - 1)$$

$$15 - (5 + 8)$$

$$(9 + 7) - 6$$

3 Застосуй правило виконання дій у виразах з дужками. Утвори слова.

ма(су)

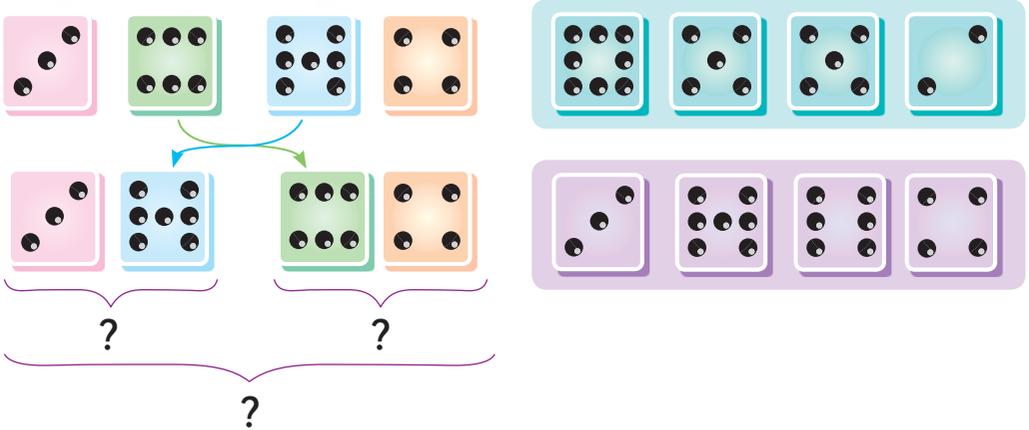
нок(дода)

ни(різ)ця

рядок(по)

ж(ду)ка

4 Поясни, як знайти суму очок.

5 Складіть по два вирази до задач. Розв'яжіть їх.

На гілці сиділо 15 гав.
3 полетіли вправо,
а 2 — вліво. Скільки
гав залишилося на гілці?

На гілці сиділо 15 гав.
Спочатку відлетіли 4 гави,
а потім ще 1. Скільки гав
залишилося на гілці?

6 Як швидко полічити суму чисел у кожній трійці?
Запиши і виконай відповідні дії.

7 Яке число треба збільшити на 10, щоб отримати 50?
Яке число треба зменшити на 50, щоб отримати 10?

8 Порівняй значення виразів.

$$23 + 10 \text{ і } 20 + 13$$

$$5 + (41 - 40) \text{ і } (14 - 4) + 5$$

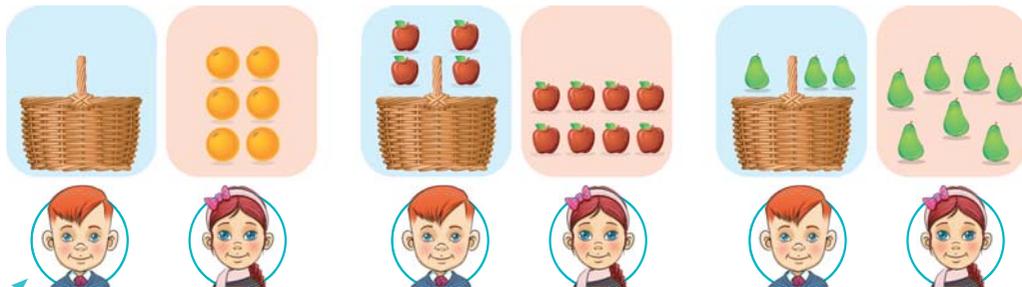
$$65 - 5 \text{ і } 55 + 10$$

$$81 - (13 - 3) \text{ і } 61 + (23 - 13)$$

Виконай усно

- 1 У Мрійниці і Поспішайка однакова кількість фруктів. Скільки фруктів у кошику Поспішайка?

- 2 Склади за малюнками рівність з невідомим x .

- 3 Знайди невідомі доданки.

$$13 + x = 18 \quad 7 + x = 15 \quad x + 9 = 18 \quad x + 3 = 11$$

- 4 Прочитай рівності. Чи є серед них хибні?

$$11 - 5 = 6 \quad 17 - 8 = 9 \quad 7 - 3 = 4 \quad 14 - 12 = 2$$

- 5 Яке число до якої скрині ти покладеш?

Різниця

Зменшване

Від'ємник

- 6 Олень приніс у школу яблука. 3 він віддав сусіду, а 2 залишив собі. Скільки яблук приніс Олень?

- 7 Знайди невідоме зменшване.

$$\square - 4 = 3$$
$$3 + 4 = 7$$

Щоб знайти невідоме зменшване, потрібно до різниці додати від'ємник.

$$\square - 5 = 11 \quad \square - 7 = 2 \quad \square - 3 = 12 \quad \square - 2 = 16$$

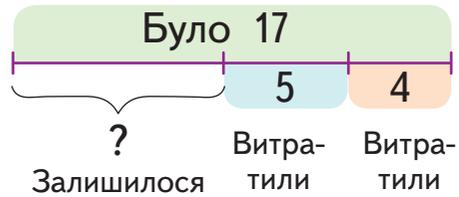
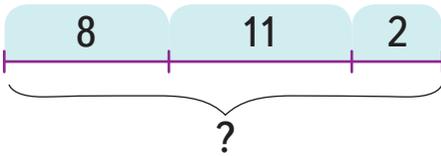
Виконай усно

1 Обчисли значення буквених виразів.

a	12	8	10	9
$a + 8$				

a	12	8	10	9
$a - 8$				

2 Склади і розв'яжи задачі за схемами.

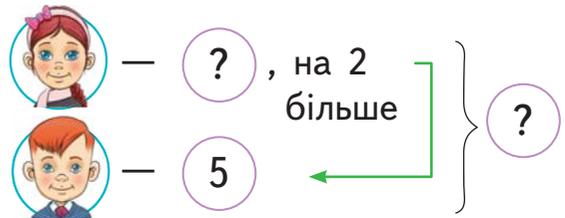

3 Скільки запіканок продали у вказані дні?

4 На скільки більше запіканок продали у четвер і п'ятницю разом, ніж у вівторок?

5 Склади і розв'яжи задачу за схемою.

6 ПЗ Скільки кутів залишиться у трикутника, якщо один із його кутів відрізати? Перевір на практиці.

Виконай усно

1 На яких картках зображено числові рівності? Чи всі вони правильні?

$2 + 7 = 9$

$1 - a = 0$

$17 - 9 = 8$

$5 - 5 = 0$

$10 + 2 = 30$

$a = 3$

$4 = 4$

2 Добери такі значення a , щоб буквені вирази на картках завдання 1 були істинними.

3 Діана впіймала 9 карасиків. Маленькі віддала Мурчику, а 5 принесла додому. Скільки карасиків дісталось коту?

4 Знайди невідомий від'ємник.

$14 - \square = 10$

$14 - 10 = 4$

Щоб знайти невідомий від'ємник, потрібно від зменшуваного відняти різницю.

$15 - \square = 1$

$10 - \square = 7$

$12 - \square = 5$

$19 - \square = 16$

Що таке рівняння?

Це рівність з невідомим.

Рівняння

$7 - x = 2$

↑
невідомий від'ємник

$x + 3 = 9$

↑
невідомий доданок

5 Знайди невідоме. Виконай перевірку.

$x + 3 = 11$

$17 - x = 10$

$x - 5 = 4$

Виконай усно

1 Прочитай вирази. Назви компоненти дій.

$$17 + 3 \quad 15 - 5 \quad 7 + 5 \quad 18 + 2 \quad 4 - 1$$

2 Назви порядок дій у виразі $15 - (5 + 8) + 4$.

3 Склади розповідь за малюнком. Використай у ній рівності та нерівності.

4 Знайди невідомі компоненти дії віднімання.

Зменшуване	15			9		18	12	20
Від'ємник	3	6	11		5	14		
Різниця		4	8	9	2		7	10

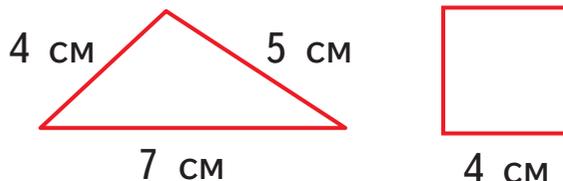
5 Із великого бутля розлили всю воду у пляшки та глечик. Яка місткість бутля?

6 Яка довжина сірої частини дроту? Порівняй довжини сірої і червоної частин.

7 Знайди і порівняй периметри многокутників.

8 Діти посадили 15 кущів калини, а малини — на 7 кущів більше. Скільки кущів малини посадили діти? А всіх кущів?

Я ВЖЕ
ВМІЮ І ЗНАЮ

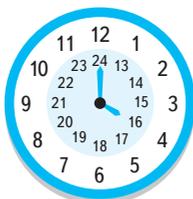
1 Перша сторона трикутника дорівнює 3 см, друга — 4 см, а третя — на 2 см більша за першу. Знайди периметр трикутника.

2 Порівняй значення виразів.

$$15 - 5 + 8 \text{ і } 15 - (5 + 8) \quad 8 + 2 + 4 \text{ і } 8 + (7 - 1)$$

3 Знайди значення виразу $a + 5$, якщо $a = 8, 9, 11, 13$.

4 Котру годину показує кожний годинник?

1 Розстав знаки дій і дужки так, щоб утворилися істинні рівності.

$$8 \text{ ? } 3 \text{ ? } 5 = 16$$

$$18 \text{ ? } 8 \text{ ? } 5 = 15$$

$$18 \text{ ? } 5 \text{ ? } 3 = 10$$

2 У саду посадили в один ряд 5 яблунь, а між ними — по кущу малини. Скільки кущів малини посадили?

3 Мрійниця з батьками сіла у четвертий від початку поїзда вагон, а Поспішайко зі старшим братом — у четвертий з кінця. Чи в одному вагоні вони їдуть, якщо в поїзді 8 вагонів?

ПОДОРОЖ ДО МІСТА «ДОДАВАННЯ ТА ВІДНІМАННЯ В МЕЖАХ 100»

Виконай усно

1 Прочитай спочатку рівності, а потім нерівності.

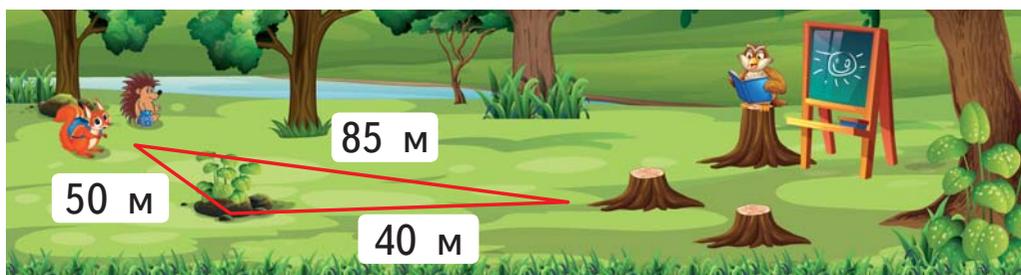
$$32 > 23 \quad 22 + 3 = 25 \quad 2 + x = 5 \quad 4 < a$$

2 Утвори та обчисли суми за зразком. $20 + 30 = 50$

3 Зменш і збільш число 45 на 20, 10, 5, 1.

4 Хто пройде більшу відстань до лісової школи?

5 Знайди невідоме зменшуване.

$$\square\square - 5 = 7 \quad \square\square - 50 = 20 \quad \square\square - 2 = 40$$

6 Виконай дії.

$$\begin{array}{lll} 12 + (10 + 20) & 40 - (30 + 10) & 3 + (87 - 5) \\ 44 + (24 - 20) & 27 - (22 - 2) & 56 - (2 + 3) \end{array}$$

Виконай усно

1 Назви геометричні фігури.

10	
1	9
2	8
3	7
4	6
5	5

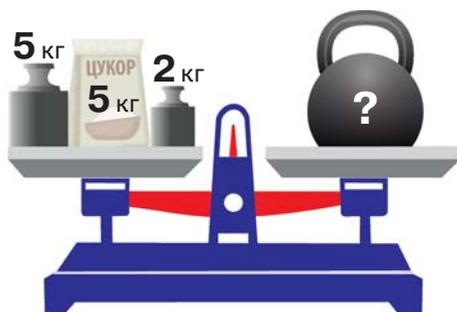
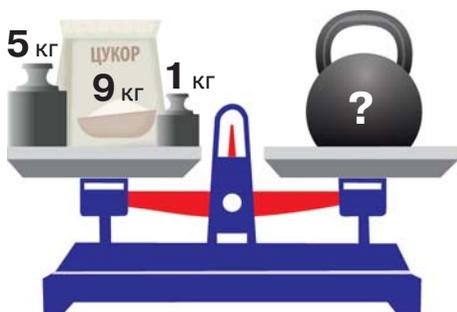
2 Поясни, як виконали дії.

$$7 + (3 + 2) = (7 + 3) + 2 = 10 + 2 = 12$$

$$9 + (1 + 4) = (9 + 1) + 4 = 10 + 4 = 14$$

Щоб додати до числа суму двох чисел, можна додати до цього числа один із доданків і до отриманої суми додати інший доданок.

3 Яка гиря стоїть на правій шальці терезів?

4 У кошику було 35 горіхів. Ліда принесла ще 7 горіхів, а Олег — 3 горіхи. Скільки всього горіхів стало в кошику? Розв'яжи задачу двома способами.

5 Виконай дії за зразком.

$$27 + 5 = 27 + (3 + 2) = (27 + 3) + 2 = 30 + 2 = 32$$

$45 + 8$

$36 + 9$

$24 + 8$

$66 + 7$

$58 + 5$

Виконай усно

1 Прочитай істинні нерівності.

$3 + 2 > 3 - 2$

$13 - 3 > 13 - 10$

$12 < 15 - 2$

$33 - 3 < 53 - 10$

2 Збільш і зменш на 1 числа.

3 Збільш і зменш на 10 числа.

22 33 44 55 66 77 88

4 Сума яких чисел дорівнює круглому числу?

24 7 5 48 6 51 23
2 67 9 15 3 4

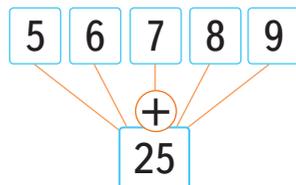
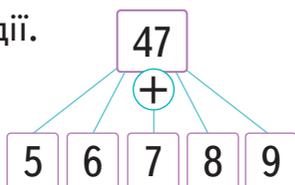
5 Поясни, як виконали додавання.

$$\begin{array}{c} 47 + 5 = 50 + 2 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 3 \quad 2 \end{array}$$

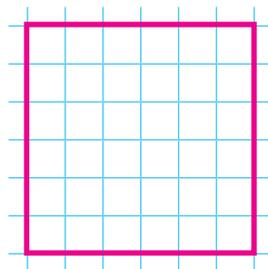
$$\begin{array}{c} 79 + 5 = 80 + 4 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 1 \quad 4 \end{array}$$

6 Обчисли. 56 + 7 38 + 7 29 + 7 75 + 7

7 Виконайте дії.

8 ПЗ Перемалюй квадрат у зошит. Домалюй до нього прямокутник так, щоб фігури мали одну спільну сторону. Знайди периметр прямокутника.

Виконай усно

1 Назви геометричні фігури.

2 Знайдіть значення виразів $36 + a$ і $a + 15$, якщо $a = 4, 7, 0, 2, 6, 8, 10$.

3 Як перевезти дітей за допомогою такого транспорту?

$$12 = 10 + 2$$

?

?

4 Поясни, як виконали додавання.

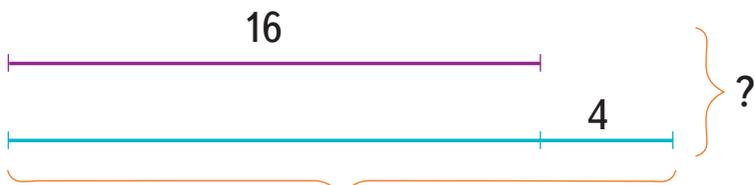
$$48 + 32 = 40 + 30 + \underline{8} + 2 = 70 + 10 = 80$$

5 Виконай дії за зразком.

$$64 + 26 = 60 + 20 + 4 + 6 = 80 + 10 = 90$$

$$36 + 24 \quad 28 + 42 \quad 29 + 51 \quad 65 + 25 \quad 47 + 23$$

6 Оля годує 16 кролів, а Сергій — на 4 більше. Скільки кролів годує Сергій? Скільки кролів годують Оля і Сергій разом?

7 Продовж закономірності. Запиши відповідні рівності.

70	60	50				
----	----	----	--	--	--	--

7	10	13				
---	----	----	--	--	--	--

8 ПЗ Намалюй такий прямокутник, який можна розрізати на два квадрати.

Виконай усно

1 Знайди вартість покупки.
Чи вистачить на все грошей?

21 грн

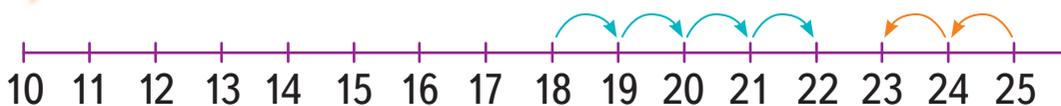

11 грн

26 грн

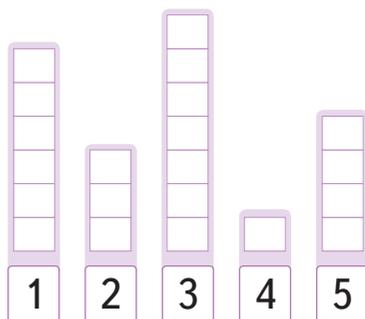
2 Виконай дії за числовим променем.

18 + 4   17 + 7   15 + 9   21 + 2   16 + 6   18 + 5

25 - 2   24 - 6   22 - 3   25 - 9   19 - 4   23 - 7

3 Полічи кількість метеликів кожного кольору. Установи, який стовпчик якому кольору метеликів відповідає.

4

Запиши за схемою вирази і виконай дії.

−	10	18	13	26	12	11
+	3	4	5	6	7	8
	8	9	5	6	9	7

5

Довжина хвоста лева 90 см, тигра — 60 см, а ягуара — 50 см. Установи, де чий хвіст.

На скільки сантиметрів хвіст лева довший, ніж тигра?

На скільки сантиметрів хвіст лева довший, ніж ягуара?

6

ПЗ

Зобрази відрізками відповідної довжини (1 клітинка — 10 см) довжину хвоста кожного звіра. Підготуй розповідь про одного з них.

Виконай усно

1

Місткість якої посудини найбільша?
Скільки всього літрів води вміститься в усі посудини?

30 л

3 л

1 л

2 л

25 л

10 л

2

Обчисли за зразком, враховуючи порядок дій.

$$(31 + 7) - 5 = 38 - 5 = 33$$

$$(26 + 3) - 7$$

$$(43 + 3) - 4$$

$$(66 + 13) - 9$$

3

Поясни прийоми обчислень.

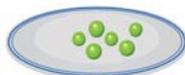
Щоб відняти число від суми, можна це число відняти від одного з доданків і до отриманого результату додати інший доданок.

$$(14 + 5) - 3 = \begin{matrix} \nearrow (14 - 3) + 5 \\ \searrow (5 - 3) + 14 \end{matrix}$$

4

Поясни різні способи виконання дій.

$$(7 + 5) - 8 = 4$$

$$(7 + 5) - 6 = 6$$

$$(7 + 5) - 3 = 9$$

5

У магазині є два рулони з мереживом. У першому 18 м, а в другому — 19 м. Майстриня купила 5 метрів мережива. Скільки всього метрів мережива залишилося в магазині? А скільки всього було метрів мережива?

6

Виконай дії.

$$(56 + 3) - 5$$

$$(27 + 3) - 10$$

$$(6 + 13) - 9$$

Виконай усно

1 Скільки часу чумаки були у дорозі?

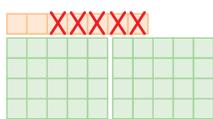

2 Виконай дії. Назви компоненти дій.

$$9 - 7 \quad 10 - 2 \quad 14 - 4 \quad 10 - 7 \quad 5 - 5 \quad 26 - 3$$

3 Поясни кожен спосіб віднімання.

$$47 - 5 = 40 + 7 - 5 = 40 + 2 = 42$$

$$34 - 8 = 34 - 4 - 4 = 30 - 4 = 26$$

$$34 - 8 = 24 + 10 - 8 = 24 + 2 = 26$$

4

Зменш кількість кружечків у кожній групі на 2, на 10 і на 7. Склади і запиши відповідні рівності.

5

Знайди значення виразу $53 - c$, якщо $c = 1$, $c = 3$, $c = 5$, $c = 7$, $c = 9$.

Виконай усно

1 → Склади вирази й обчисли їх значення.

6	4
4	4
5	4

 -

9

3	5
4	5
5	5

 -

7

6	1
7	2
8	3

 -

4
---

2 → Склади і розв'яжи задачі за малюнками.

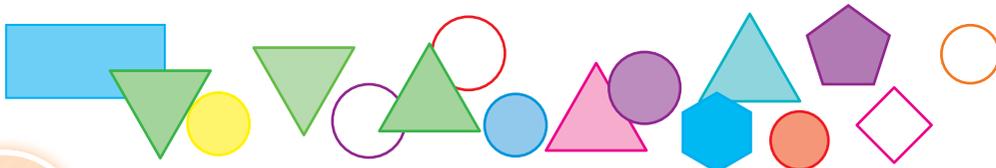
3 → У кошику є 3 види груш: 14 зелених, 8 червонобоких, а жовтих стільки ж, скільки зелених і червонобоких разом. Скільки у кошику жовтих груш? Скільки всього груш у кошику?

4 → Знайди різниці. Перевірте результати.

33 - 7   40 - 2   41 - 4   73 - 5   25 - 6   56 - 8

5 → Знайди значення виразу $60 - a$, якщо $a = 2$, $a = 4$, $a = 6$, $a = 8$, $a = 10$.

6 → ПЗ Накресли у рядок стільки квадратів, скільки на малюнку трикутників і кругів разом.

Виконай усно

1 Виконай дії.

$40 - 20$

$70 - 40$

$30 + 50$

$60 - 30$

$50 - 10$

2 Поясни, як виконали віднімання. Склади подібне завдання для однокласника (однокласниці).

$$64 - 23 = (60 - 20) + (4 - 3) = 40 + 1 = 41$$

60   20

3 Знайди невідоме. Виконай перевірку.

$a + 33 = 65$

$78 - c = 21$

$42 + b = 96$

4 Азовське море — наймілкіше море в Україні та у світі. Його найбільша глибина становить 13 м. Світязь — найглибше озеро в Україні. Його найбільша глибина становить 58 м. Що глибше? На скільки метрів?

Азовське море

Озеро Світязь

5 Знайди різниці за зразком.

$$54 - 26 = (40 - 20) + (14 - 6) = 20 + 8 = 28$$

40 + 14   20 + 6

$33 - 27$

$45 - 28$

$54 - 48$

$73 - 55$

$25 - 16$

6 ПЗ Накресли ламану, одна ланка якої має таку саму довжину, як дві інші разом.

Я ВЖЕ
ВМІЮ І ЗНАЮ

Виконай усно

1 Знайди різниці.

2 Хто у який кружечок має покласти свій знак, щоб утворилися істинні нерівності?

$23 + 32$ (?) $93 - 42$
 $73 - 35$ (?) $89 - 50$
 $45 - 29$ (?) $53 - 30$
 $68 - 24$ (?) $19 + 22$

МІРКУЙ
РОЗВ'ЯЗУЙ
ЗРОСТАЙ

1 В Україні живе зелена ящірка, занесена до Червоної книги. Її хвіст має довжину 18 см. На скільки сантиметрів тулуб ящірки коротший від її хвоста, якщо загальна довжина цієї ящірки становить 27 см?

2 Порівняй масу яблук.

ПОДОРОЖ ДО МІСТА «ГЕОМЕТРИЧНІ ФІГУРИ ТА ВЕЛИЧИНИ»

Виконай усно

КРОК 1

1 Назви фігури. Скільки кожної? А всіх разом?

2 Склади числові вирази за малюнками.

3 На скільки червоних фігур менше, ніж зелених?

4 Які об'ємні фігури ти знаєш? Які з них є у класі?

5 Які геометричні фігури використано в іграшках?

Тор

6 Виконай дії. Перевірте результати.

$23 + 37$

$93 - 43$

$75 - 35$

$89 + 11$

$45 - 25$

$54 + 36$

$68 + 22$

$44 - 22$

7 Скільки всього зерняток у двох колосках?

24

33

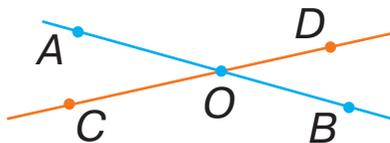
8 Скільки всього зерняток може бути у трьох таких колосках? Розглянь різні випадки.

9 ПЗ Склади орнамент з точок і відрізків.

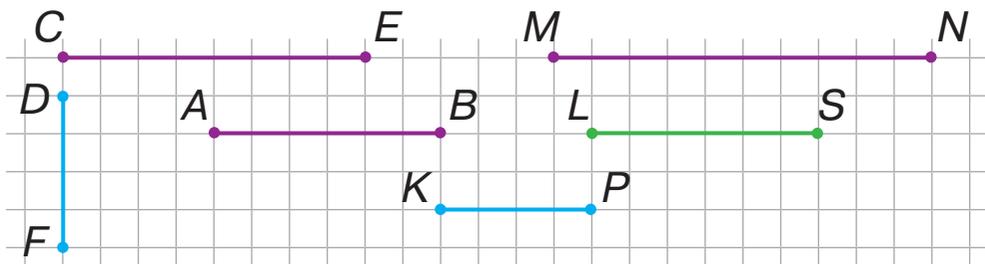

Виконай усно

1 Назви зображені фігури. Скільки кожної?

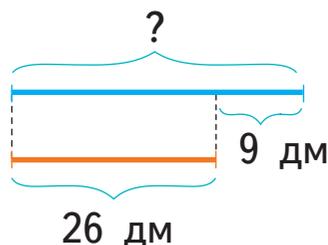
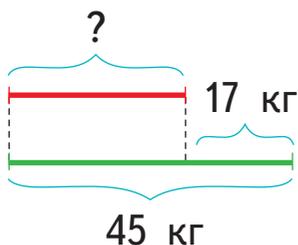
2 Назви відрізки і вкажи їх довжину.

3 Знайди суму довжин відрізків AB і CE , FD і MN , KP і LS .

4 На скільки сантиметрів відрізок MN довший за відрізок KP ?

5 Склади і розв'яжи задачі за схемами.

6 Поясни рівності.

$$1 \text{ дм} = 10 \text{ см}$$

$$1 \text{ м} = 10 \text{ дм}$$

7 **ПЗ** Побудуй дві ламані: зелену — із чотирьох ланок, довжина кожної з яких дорівнює 3 см; синю — із трьох ланок, довжина кожної з яких дорівнює 4 см. Порівняй довжини побудованих ламаних.

Виконай усно

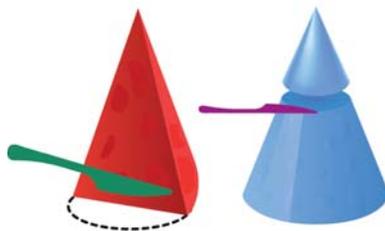
1 На які фігури схожі зображені предмети?

2 Скільки на малюнку трикутників?

3 У мішку святого Миколая лежали подарунки. Коли він роздав 35 подарунків, то в мішку залишилося 15 подарунків. Скільки подарунків було в мішку?

4 ПЗ Зроби з пластиліну конус і переріж його ножом, як показано на малюнку. Які фігури утворилися в перерізі?

5 Порівняйте значення виразів.

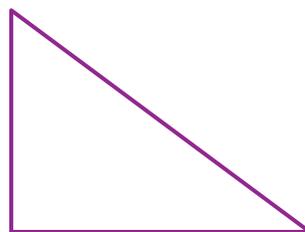
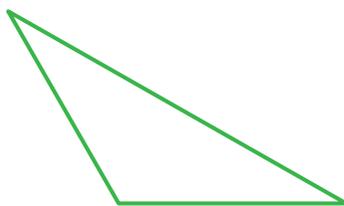
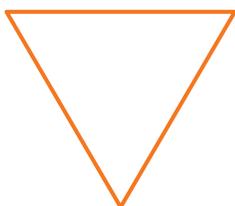
$$13 + 34 \text{ і } 95 - 43$$

$$72 - 35 \text{ і } 29 + 15$$

$$65 - 21 \text{ і } 25 + 36$$

$$48 + 24 \text{ і } 84 - 22$$

6 Виміряй довжину кожної сторони трикутників. Установи, периметр якого трикутника найбільший.

7 Сума трьох чисел 75. Перше число 25, друге — 30. Яке третє число? Порівняй друге і третє числа.

Виконай усно

1 Із яких фігур складається ялинкова гірлянда?

2 Знайди хибні нерівності. Виправ їх.

$$29 + 33 > 37 + 26$$

$$44 + 38 > 37 + 43$$

$$54 + 28 < 57 + 26$$

$$50 - 30 > 18 + 9$$

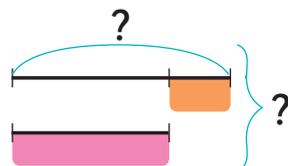
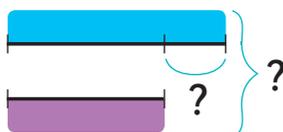
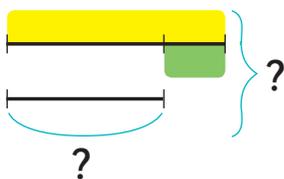
$$11 + 3 < 28 - 11$$

$$73 - 20 < 48 + 6$$

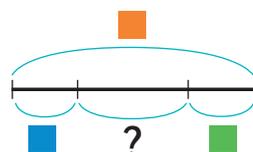
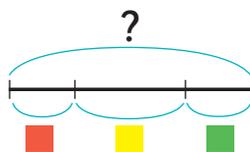
3 Яка схема відповідає якій задачі?

1) На ялинку повісили 27 іграшок, а на сосну — на 13 більше. Скільки всього іграшок повісили на дерева?

2) Для дітей з порушенням зору і слуху учні 10 класу виготовили до свята 50 м'яких іграшок, а учні 5 класу — на 20 менше. Скільки всього м'яких іграшок виготовили учні для дітей?

4 Склади за схемами задачі та розв'яжи їх.

Виконай усно

- 1 Які фігури є на малюнках?
Поясни, як зробити ялинкову прикрасу.

- 2 Із яких геометричних фігур виготовлено прикраси?

- 3 Обчисли значення виразів.

$$50 - (a + c) \text{ і } 50 - a - c, \text{ якщо } a = 20, c = 5.$$

- 4 У лева і всіх котячих по 30 зубів. У собаки, вовка та лисиці — по 42 зуби. А у зайця — 28 зубів.

- На скільки більше зубів у лисиці, ніж у зайця?
- На скільки менше зубів у лева, ніж у собаки?
- Порівняй кількість зубів у вовка та зайця.

- 5 Виміряй довжини сторін прямокутників.
Знайди їх периметри. Який найменший?

- 6 Виконай дії.

$$54 + 26 - 48$$

$$72 - 57 + 18$$

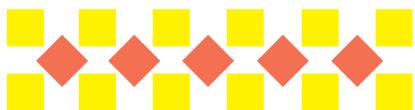

Виконай усно

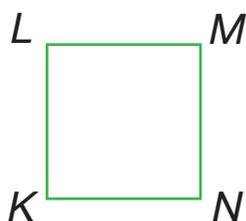
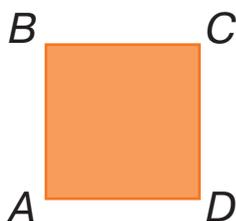
1

Опиши зображені на малюнку орнаменти.

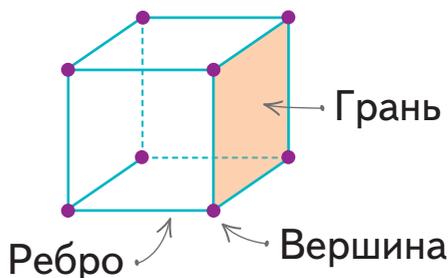
2

Назви вершини і сторони кожного квадрата.

3

Із яких фігур складається куб? Скільки потрібно букв, щоб його назвати?

4

Скільки у куба ребер? А скільки граней?

5

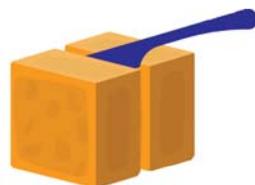
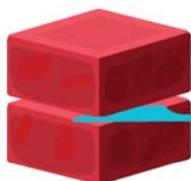
Обчисли. $60 + 3$ $90 - 15$ $90 - 30$ $60 + 28$
 $35 + 2$ $55 - 23$ $88 - 66$ $22 + 49$

6

У Мрійниці 120 підписників на каналі, а у Поспішайка — на 11 менше. У кого підписників більше? Скільки підписників у Поспішайка?

7

ПЗ Зроби куб із пластиліну і розріж його ножом, як показано на малюнку. Які фігури утворилися в перерізі? Переріж куб так, щоб у перерізі утворився трикутник.

КРОК 7

Виконай усно

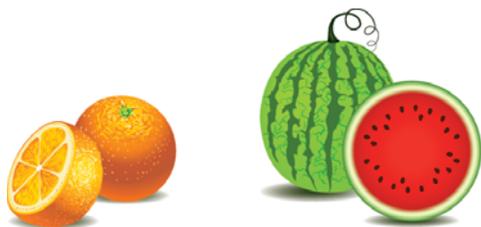
1 На яку фігуру схожі зображені предмети?

2 У скляній посудині є 20 пронумерованих кульок, найменше число на яких — 11. Кожну з кульок по одній викладають на куб з числом 25. Яка загальна сума очок буде щоразу на утвореній фігурі?

3 Зображені предмети розрізали навпіл. Яка фігура утворюється в перерізі?

4 Заповни пропуски.

У грудні ... день. Сьогодні ... грудня.
До Нового року залишилося ... днів. А до канікул ... .

5 ПЗ Виконай удома з батьками. 1 Розріжте картоплину так, щоб у перерізі утворився круг. 2 Поріжте апельсин кружальцями. З'їж середину одного з них. На яку фігуру схожа шкірка, що залишилася?

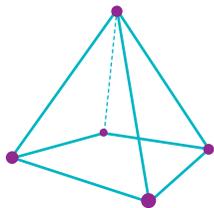

Виконай усно

- 1 Скільки на малюнку кубів, а скільки пірамід? Назви колір кожної фігури.

- 2 Місткість бочки — 50 літрів.
У неї влили два зелених відра води і одне синє. Скільки всього літрів води влили у бочку?
Скільки води ще можна влити?

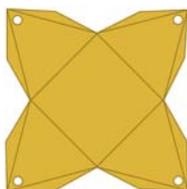

- 3 Із яких фігур складається зображена піраміда? Скільки потрібно букв, щоб її назвати?

- 4 Напередодні Нового року у спеціалізованому магазині було продано 53 звичайні ялинки в горщиках. Це на 15 ялинок більше, ніж блакитних. Скільки всього ялинок було продано у магазині цього дня?

- 5 ПЗ Зроби із паперу подарункову коробочку-пірамідку.

- 6 Виконайте дії та перевірте результати.

$$72 + (40 - 22)$$

$$40 - (20 + 18)$$

$$7 + (19 - 5)$$

$$27 + (42 - 24)$$

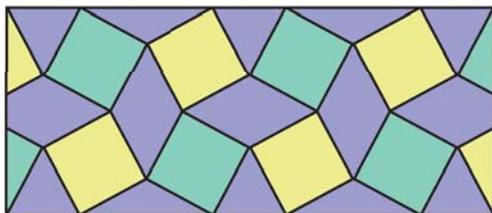
$$40 - (28 - 26)$$

$$5 + (91 - 7)$$

Я ВЖЕ
ВМІЮ І ЗНАЮ

Виконай усно

1 Які фігури зображені на малюнках?
Назви інші фігури.

2 Обчисли зручним способом.

$$44 + 17 + 26 \quad (57 + 35) - 17 \quad 94 - (34 + 19)$$

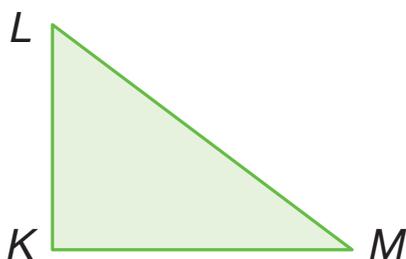
$$36 + 27 + 24 \quad (28 + 48) + 12 \quad 77 - (43 + 17)$$

3 Назви невідомі компоненти дій. Знайди їх.

$$40 + x = 55 \quad x - 4 = 36 \quad x - 24 = 66$$

$$40 - x = 0 \quad x + 15 = 55 \quad x + 20 = 47$$

4 Виміряй довжину сторін фігур. Обчисли їх периметр.

5 Накресли квадрат, периметр якого дорівнює 16 см.

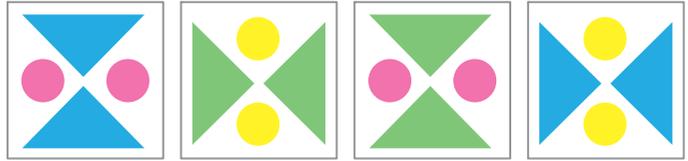
6 У ставку плавало 8 білих лебедів, а чорних — на 3 менше. Скільки всього лебедів плавало у ставку?

7 ПЗ Зроби з пластиліну куб і відріж від нього піраміду.

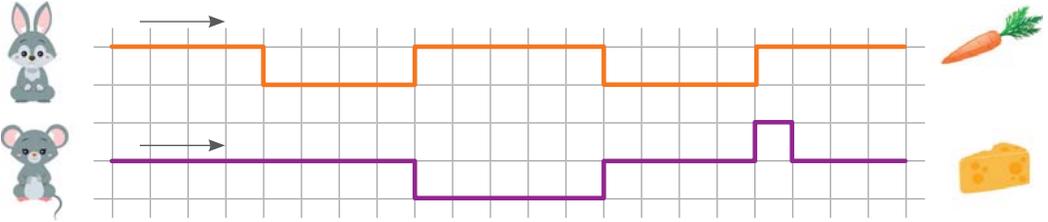
Виконай усно

МІРКУЙ
РОЗВ'ЯЗУЙ
ЗРОСТАЙ

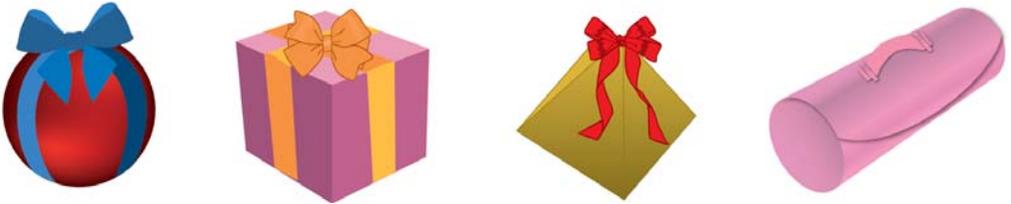
1 Із яких фігур складено орнамент?
Який елемент наступний?

2 Чий шлях коротший?

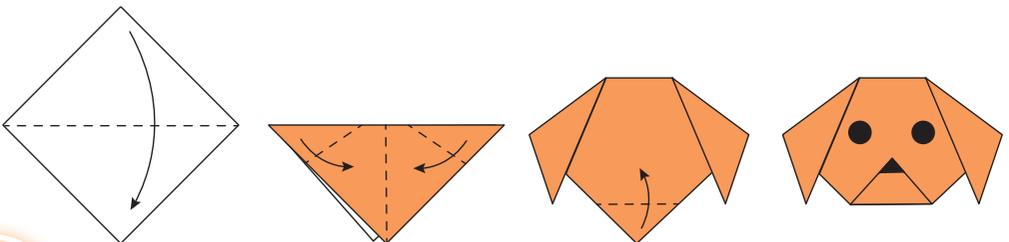

3 Назви форму кожної подарункової коробки.

4 Дерев'яну планку завдовжки 30 дм розрізали на дві частини, довжина однієї з яких — 10 см. Знайди довжину другої частини.

5 ПЗ Зроби собачку перегинанням квадратного аркуша паперу. Які фігури є на останньому малюнку?

ПОДОРОЖ ДО МІСТА «МНОЖЕННЯ ТА ДІЛЕННЯ»

Виконай усно

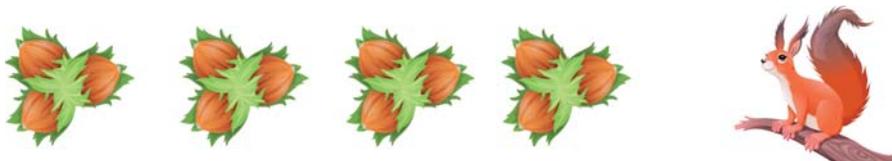

- 1 Скільки дітей іде на прогулянку?
Поясни, як вихователь лічить дітей парами.

$$2 + 2 + 2 + 2 + 2$$

- 2 Скільки горіхів у білочки? Допоможи полічити їх трійками.

$$3 + 3 + 3 + 3$$

- 3 Склади вираз за малюнком і обчисли його значення.

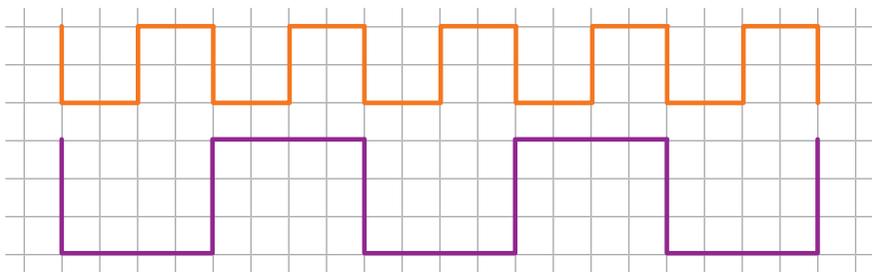
- 4 Обчисли значення виразів, виконуючи додавання парами.

$$10 + 10 + 10 + 10 + 10 + 10$$

$$7 + 7 + 7 + 7$$

$$25 + 25 + 25 + 25$$

- 5 Склади вирази для знаходження довжини кожної ламаної у сантиметрах і клітинках.

- 6 Обчисли зручним способом.

$$3 + 5 + 7$$

$$12 + 17 + 28$$

$$95 - 12 - 35$$

- 7 Що зайве?

Виконай усно

- 1 Як знайти загальну кількість ягід смородини?

$$6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 42 \text{ — по 6 взяти 7 разів.}$$

Буде 42.

Записують: $6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 6 \cdot 7 = 42$.

- 2 На гуртку учні вчилися вишивати хрестиком квіти. Скільки всього квітів вони вишили?

Додавання однакових доданків називають мно́женням.

$$4 + 4 + 4 = 4 \cdot 3 = 12$$

По 4 взяти 3 рази. Буде 12.

Знак
множення
□ · □ або □ × □

П'ять помножити
на сім

$$5 \cdot 7$$

Дія множення

3 Установи, скільки разів повторюється кожен доданок.
Заміни дію додавання дією множення.

$$\begin{array}{l} 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 \qquad 2 + 2 + 2 + 2 \\ 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 \qquad 5 + 5 + 5 + 5 + 5 \\ 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 \\ 7 + 7 + 7 + 7 + 7 \end{array}$$

4 Виконай множення за зразком.

$$8 \cdot 4 = 8 + 8 + 8 + 8 = 32$$

$$2 \cdot 7$$

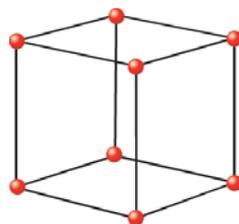
$$3 \cdot 6$$

$$4 \cdot 5$$

$$5 \cdot 4$$

$$6 \cdot 3$$

5 Діти склали кубики із зубочисток.
На один кубик витратили ... зубочисток.
Скільки зубочисток витратили діти
на 3 такі кубики? Склади два різні
вирази та обчисли їх значення.

6 Зошит коштує 2 грн. Яка вартість 4 таких зошитів? А 10?

7 Столяр виконує замовлення за 7 днів, а його учень —
на 5 днів довше. За скільки днів виконає замовлення
учень столяра? А разом над одним замовленням вони
будуть працювати більше 7 днів чи менше?

Виконай усно

1 Назви дії і прочитай вирази.

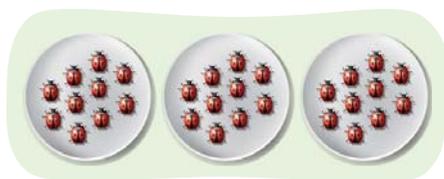
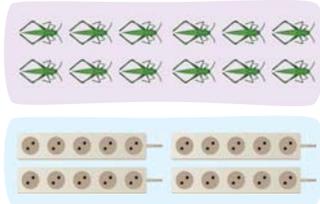
$2 + 3$

$5 \cdot 3$

$12 - 7$

$2 \cdot 7$

2 Склади вирази за малюнками.

3 Поясни, як легко виконати дії.

$5 \cdot 2$

$4 \cdot 2$

$6 \cdot 2$

$8 \cdot 2$

$7 \cdot 2$

$3 \cdot 2$

$9 \cdot 2$

$1 \cdot 2$

$0 \cdot 2$

Множення

Добуток

Добуток

$2 \cdot 4 = 8$

Множник

Множник

4 Перевір множення додаванням.

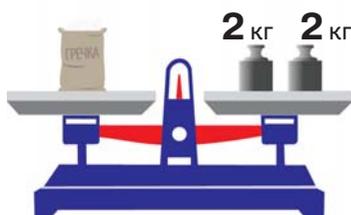
$5 \cdot 3 = 15$

$3 \cdot 2 = 6$

$4 \cdot 3 = 12$

$6 \cdot 4 = 24$

5 Яка маса трьох пакетів гречки?

6 У їдальню привезли 2 мішки картоплі, по 20 кг у кожному, і 10 кг моркви. Скільки всього кілограмів овочів привезли у їдальню?

7 Восьминіг має 8 довгих щупальців. Скільки довгих щупальців у 3 восьминогів разом?

Виконай усно

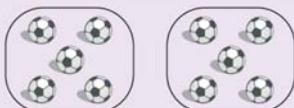
- 1 Розглянь малюнки.
Опиши їх, використовуючи рівності.

$$1 \cdot 5 = 5$$

$$5 \cdot 1 = 5$$

- 2 Розглянь малюнки. Зроби висновок.

$$5 \cdot 2 = 10$$

$$2 \cdot 5 = 10$$

По 5 взяти 2 рази

$$5 \cdot 2 = 2 \cdot 5$$

По 2 взяти 5 разів

$$6 \cdot 1 = 1 \cdot 6$$

По 1 взяти 6 разів

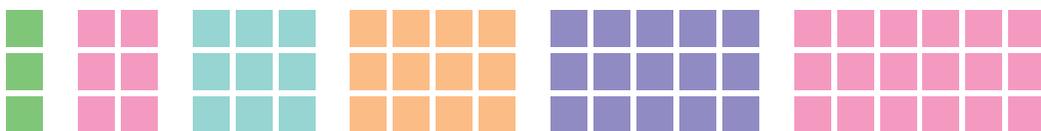
По 6 взяти 1 раз

Переставний закон множення

$$a \cdot b = b \cdot a$$

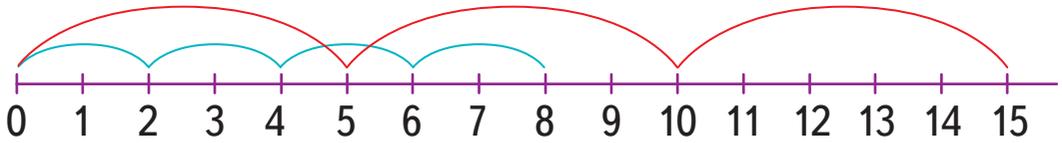
Від перестановки множників добуток не змінюється.

- 3 Склади вирази на множення і визнач кількість квадратів кожного кольору.

4

Поясни, як можна виконати множення за числовим променем.

$$2 + 2 + 2 + 2 = 2 \cdot 4 = 8$$

$$5 + 5 + 5 = 5 \cdot 3 = 15$$

5

Виконай множення за числовим променем.

$2 \cdot 3$

$3 \cdot 3$

$4 \cdot 3$

$6 \cdot 3$

$2 \cdot 4$

$4 \cdot 4$

$6 \cdot 2$

6

На кожній квітці сидять по три бджілки. Скільки бджілок сидять на двох квітках? А на чотирьох?

Виконай усно

1

Виконай дії. Поясни, що означає помножити число на 2.

$10 \cdot 2$

$7 \cdot 2$

$15 \cdot 2$

$40 \cdot 2$

$4 \cdot 2$

$33 \cdot 2$

2

Велосипед має два колеса. Скільки коліс мають кілька велосипедів? Обчисли за таблицею.

Кількість велосипедів		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Кількість коліс		2								

3

Застосуй переставний закон і обчисли значення виразів.

$2 \cdot 8$

$2 \cdot 10$

$2 \cdot 30$

$2 \cdot 6$

$2 \cdot 11$

$2 \cdot 34$

4

Прочитай таблицю множення числа 2.

	два на один	$2 \cdot 1 = 2$
	два на два	$2 \cdot 2 = 4$
	два на три	$2 \cdot 3 = 6$
	два на чотири	$2 \cdot 4 = 8$
	два на п'ять	$2 \cdot 5 = 10$
	два на шість	$2 \cdot 6 = 12$
	два на сім	$2 \cdot 7 = 14$
	два на вісім	$2 \cdot 8 = 16$
	два на дев'ять	$2 \cdot 9 = 18$
	два на десять	$2 \cdot 10 = 20$

5

Прочитай таблицю множення на 2.

$1 \cdot 2 = 2$
$2 \cdot 2 = 4$
$3 \cdot 2 = 6$
$4 \cdot 2 = 8$
$5 \cdot 2 = 10$
$6 \cdot 2 = 12$
$7 \cdot 2 = 14$
$8 \cdot 2 = 16$
$9 \cdot 2 = 18$
$10 \cdot 2 = 20$

6

На кожній ялинці сидять по 2 синички.
Скільки синичок сидять на:

- 1) трьох ялинках;   3) семи ялинках;
- 2) п'яти ялинках;   4) десяти ялинках?

7

Знайди хибне твердження і виправ його.

- До двох додати два буде чотири.
- До нуля додати чотири буде чотири.
- Два помножити на два буде чотири.
- Від двох відняти два буде чотири.
- Чотири помножити на один буде чотири.
- Від чотирьох відняти нуль буде чотири.

8

Поїзд має 8 вагонів. В одному вагоні двоє дверей.
Скільки дверей в усьому поїзді?

9

Комар має 6 ніг, а павук — на 2 ноги більше.
Скільки ніг має павук?

10

Склади задачу за малюнком і розв'яжи її.

11 ПЗ

Накресли три квадрати, сторони яких дорівнюють 2 см. Запиши двома способами вирази для знаходження периметра: 1) одного квадрата; 2) двох квадратів; 3) трьох квадратів.

Виконай усно

1

У якої кульки пакунок має найменше значення? А найбільше?

$$2 \cdot 5$$

$$2 + 5$$

$$5 - 2$$

$$2 \cdot 3$$

2

Пінгвін має 2 ноги і 2 крила. Скільки ніг у всієї родини пінгвінів, яка складається з двох дорослих пінгвінів і двох дитинчат?

3

Порівняй значення виразів.

$$5 + 5 + 5 + 5 + 5 \text{ і } 5 \cdot 6$$

$$4 \cdot 1 \text{ і } 4 + 1$$

$$2 \cdot 6 \text{ і } 3 + 3 + 3 + 3$$

$$2 \cdot 2 \text{ і } 2 + 2$$

4

Розглянь малюнок та поясни правило множення числа нуля і на нуль.

$$0 \cdot 4 = 0$$

$$4 \cdot 0 = 0$$

$$0 \cdot a = 0$$

$$a \cdot 0 = 0$$

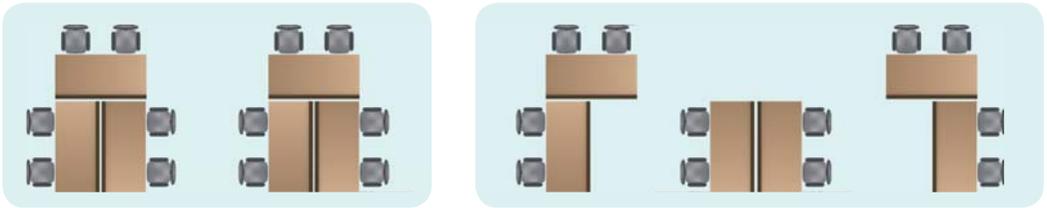
5 Які з рівностей істинні? Склади свої рівності з нулем.

$$\begin{array}{ccc} 2 - 2 = 0 & 2 \cdot 0 = 0 & 2 + 0 = 2 \\ 0 - 0 = 0 & 0 \cdot 99 = 0 & \end{array}$$

6 Запиши й обчисли добутки чисел. Назви компоненти дій.

2 і 4   2 і 8   2 і 5   2 і 7   2 і 9   2 і 6   2 і 20

7 Скільки столів і скільки стільців зображено на малюнку? Склади за малюнком вирази, що містять дію множення.

8 Для учнів початкової школи рекомендовано щоденні прогулянки на свіжому повітрі тривалістю 3 години. Скільки годин на тиждень ти маєш відводити для прогулянок? А відводиш?

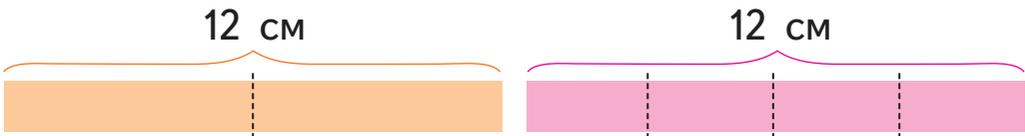
Виконай усно

1 Прочитай таблицю множення числа 2.

2	x	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		2	4	6	8	10	12	14	16	18	20

2 ПЗ Візьми 2 смужки паперу. Розріж кожную смужку, як показано на малюнку.

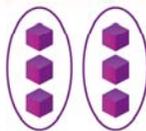

Виміряй довжини утворених частин. Зроби висновок, використовуючи фразу: «Якщо число 12 поділити на ... рівні частини, то ...».

3 Поясни, як можна 6 предметів поділити на групи.

$$6 : 1 = 6$$

$$6 : 2 = 3$$

$$6 : 3 = 2$$

$$6 : 6 = 1$$

Дія ділення

$12 : 3 = 4$ — 12 поділити на 3 дорівнює 4.

На нуль ділити не можна.

~~$$a : 0$$~~

Знак ділення
:

4 Поясни, як можна виконати дію ділення.

Усього квасолин	Квасолі в одній групі	Квасолини	Дія ділення
10	1		$10 : 1 = 10$
10	2		$10 : 2 = 5$
10	5		$10 : 5 = 2$
10	10		$10 : 10 = 1$

5 Виконай ділення.

$$8 : 2$$

$$8 : 4$$

$$8 : 8$$

$$8 : 1$$

1 година містить 60 хвилин.
За цей час хвилинна стрілка проходить усе коло.

6 Поділи годину на дві рівні частини.
Скільки хвилин у кожній частині?

7 Перший годинник показує 10 годин 30 хвилин.
Назви час на інших годинниках.

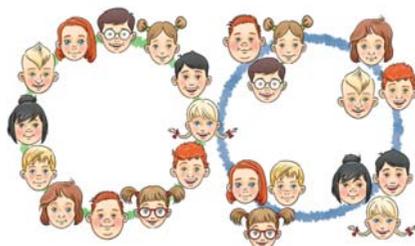

Виконай усно

1 Склади вирази за малюнками.

2 Для прибирання території школи дітей поділили на 4 групи. Як інакше можна поділити на групи цих дітей?

3 Котра година?

4 Виконай ділення.

$$16 : 2 \quad 16 : 16 \quad 16 : 1$$

$$16 : 4 \quad 16 : 8 \quad 25 : 25$$

Ділення

Ділене Дільник

$$18 : 6 = 3$$

Ча́стка Ча́стка

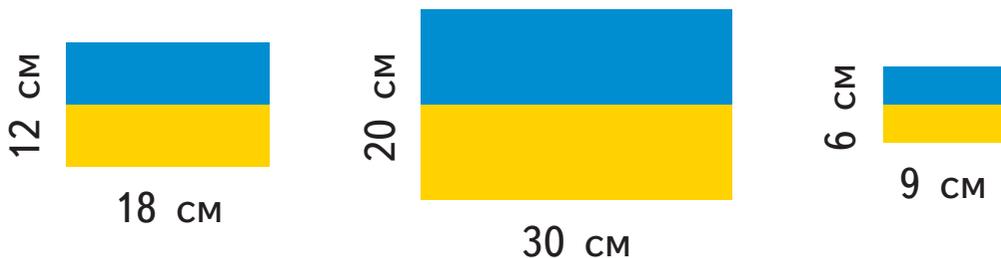
$$a : a = 1$$

$$a : 1 = a$$

18 поділити на 6 дорівнює 3

5

Для свята учні виготовили прапорці різних розмірів. Знайди периметри прямокутників жовтого кольору. Дізнайся більше про Державний Прапор України.

6

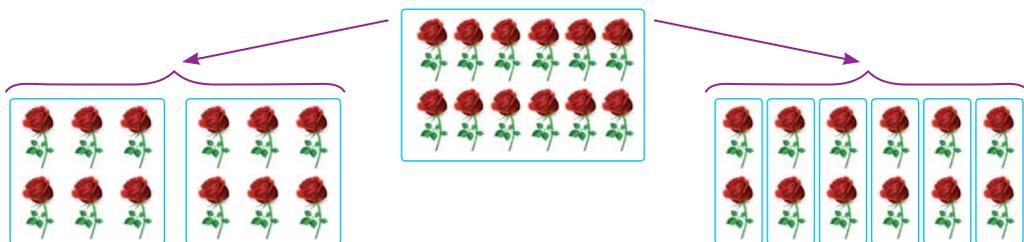
Гурток з англійської мови відвідують 12 дітей, а гурток з моделювання — на 5 дітей більше. Гурток з математики відвідують стільки дітей, скільки відвідують гуртки з англійської мови і моделювання разом. Скільки всього дітей відвідують ці три гуртки?

Виконай усно

1

Розглянь малюнки і рівність $2 \cdot 6 = 12$. Склади за малюнками дві рівності на ділення.

2

Обери пару до кожної картки. Скільки всього пар?

$$8 \cdot 2 = 16$$

$$5 \cdot 3 = 15$$

$$4 \cdot 6 = 24$$

$$15 : 3 = 5$$

$$16 : 8 = 2$$

$$15 : 5 = 3$$

$$24 : 6 = 4$$

$$16 : 2 = 8$$

$$24 : 4 = 6$$

$$16 : 4 = 4$$

3 ➔ Порівняй відрізки AB і CD .

Кажуть:

відрізок AB удвічі, або у два рази, довший за відрізок CD
відрізок CD удвічі, або у два рази, коротший від відрізка AB

4 ➔ Розглянь і поясни таблицю.

Було	Стало на 2 більше	Стало у 2 рази більше
 1	 $1 + 2 = 3$	 $1 \cdot 2 = 2$
 3	 $3 + 2 = 5$	 $3 \cdot 2 = 6$

5 ➔ Поясни зміст речень.

- Олена почистила 4 картоплини, а тато — удвічі більше.
- Олег підтягується 3 рази, а його старший брат — удвічі більше.
- Мама вишила 6 серветок, а Олег — удвічі менше.

6 ➔ До кожної рівності склади по дві рівності на ділення.

$$3 \cdot 2 = 6$$

$$3 \cdot 6 = 18$$

$$2 \cdot 7 = 14$$

$$2 \cdot 4 = 8$$

$$5 \cdot 2 = 10$$

7 ➔ Маса дині удвічі менша від маси кавуна.
Знайди масу кавуна, якщо маса дині 6 кг.

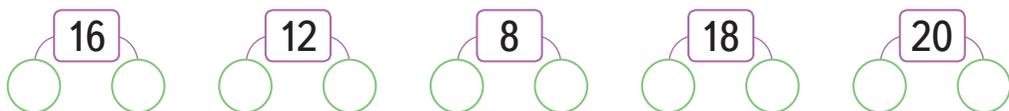

Виконай усно

1 Склади вирази та обчисли їх значення.

∴	∴∴	∴∴∴	∴∴∴∴	∴∴∴∴∴	∴∴∴∴∴∴	∴∴∴∴∴∴∴	∴∴∴∴∴∴∴∴	∴∴∴∴∴∴∴∴∴
4	6	8	10	12	14	16	18	20
: 2								
2	3	4	5	6	7	8	9	10

2 Поділи числа на дві рівні частини.

3 На гілочці було 14 ягід. Синичка половину склювала. Скільки ягід залишилося? Скільки ягід вона склювала?

4 Прочитай таблиці множення та ділення на число 2.

Пригадай	Запам'ятай
$1 \cdot 2 = 2$	$2 : 2 = 1$
$2 \cdot 2 = 4$	$4 : 2 = 2$
$3 \cdot 2 = 6$	$6 : 2 = 3$
$4 \cdot 2 = 8$	$8 : 2 = 4$
$5 \cdot 2 = 10$	$10 : 2 = 5$
$6 \cdot 2 = 12$	$12 : 2 = 6$
$7 \cdot 2 = 14$	$14 : 2 = 7$
$8 \cdot 2 = 16$	$16 : 2 = 8$
$9 \cdot 2 = 18$	$18 : 2 = 9$
$10 \cdot 2 = 20$	$20 : 2 = 10$

5 Виконай дії.

- $(3 + 5) \cdot 2 + 35$
- $(2 + 7) \cdot 2 + 27$
- $(4 + 3) \cdot 2 - 11$
- $(1 + 5) \cdot 2 - 12$

6 Запиши числа, удвічі менші від чисел у таблиці.

10	8	12	6	4	18	16	2	14	20
----	---	----	---	---	----	----	---	----	----

7

Склади і розв'яжи задачу за малюнком.

Український
левкой

? кг

Перс

6 кг

Мейн-кун

11 кг

21 кг

8

На вітрині лежало 10 зошитів по 2 грн. Продали 3 рази по 2 зошити. Дай відповіді на запитання.

- Скільки зошитів продали?
- Скільки зошитів залишилося на вітрині?
- Яка вартість проданих зошитів?
- Яка вартість зошитів, що залишилися на вітрині?

Виконай усно

1

Склади розповідь «Математика в магазині».

15 грн

50 грн

10 грн

? грн

20 грн

2

Заміни дію множення додаванням і зроби висновок.

$4 \cdot 1$

$1 \cdot 6$

$3 \cdot 1$

$1 \cdot 5$

3

Обчисли значення виразів.

$23 + 32$

$45 + 54$

$65 - 45$

$53 - 31$

$31 - 21$

4

Прочитай вирази. Виконай дії та назви їх компоненти.

$12 : 2$

$3 \cdot 2$

$14 : 2$

$2 \cdot 5$

5

Олена купила три гумки по 2 грн кожна і ручку за 5 грн. Яка вартість її покупки?

6

Розклади всі яблука у кошики порівну: спочатку червоні, а потім зелені. Скільки всього яблук в одному кошику? Скільки червоних і скільки зелених?

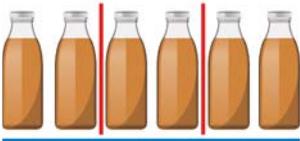
7

Скористайся малюнком і виконай ділення.

$6 : 3$

$6 : 2$

$6 : 1$

8

Знайди частки.

$2 : 1$

$4 : 1$

$6 : 6$

$14 : 1$

$12 : 12$

$45 : 1$

$60 : 60$

Це цікаво! Запам'ятай.

$a \cdot 1 = a$

$1 \cdot a = a$

$a : 1 = a$

$a : a = 1$

Виконай усно

1 Прочитай рівності і назви компоненти дій.

$$a \cdot b = c \quad a + b = c \quad a : b = c \quad a - b = c$$

2 Обчисліть значення кожного виразу.

$$2 \cdot a$$

$$b - 10$$

$$c : 2$$

3	5	7
8	a	1
2	4	6

21	40	54
77	b	18
10	62	37

10	4	12
8	c	6
16	2	14

3 Скільки дій містить кожен вираз?

$$x + 1 \quad a : b - c \cdot a \quad a \cdot b + c \quad a + (b - c)$$

У виразі без дужок спочатку виконують множення та ділення, а потім — додавання та віднімання у тому порядку, у якому вони записані.

4 Виконай дії за зразком.

У рядок

1 3 2

$$3 \cdot 2 + 10 : 2 = 6 + 5 = 11$$

По діях

$$1) 3 \cdot 2 = 6$$

$$2) 10 : 2 = 5$$

$$3) 6 + 5 = 11$$

$$7 \cdot 2 + 18 : 2 \quad 2 \cdot 6 - 5 : 1 \quad 12 : 2 + 5 \cdot 2$$

5 Придбали 2 столи і 6 стільців. Склади вираз для знаходження у них загальної кількості ніжок та обчисли його значення.

Я ВЖЕ
ВМІЮ І ЗНАЮ

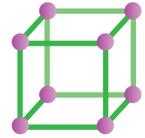
Виконай усно

- 1 Використовуючи малюнок, поділи число 12 на числа, записані на стрічці.

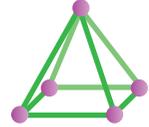
12 : 1 2 3 4 6 12

- 2 Запиши вираз для знаходження кількості вершин у таких двох кубів і чотирьох пірамід.

- 3 Установи, на скільки більше ребер у двох пірамід, ніж в одного куба.

- 4 Виконай дії. $2 \cdot 4$ $2 \cdot 6$ $10 : 1$ $6 : 2$

МІРКУЙ
РОЗВ'ЯЗУЙ
ЗРОСТАЙ

Виконай усно

- 1 Олексію було 4 роки, коли народилася його сестра. Зараз він удвічі старший. Яка тепер різниця у віці Олексія та його сестри?

- 2 Розгадай ребуси.

- 3 Скільки на малюнку відрізків?

ПОДОРОЖ ДО МІСТА «ТАБЛИЧНЕ МНОЖЕННЯ ТА ДІЛЕННЯ»

Виконай усно

КРОК 1

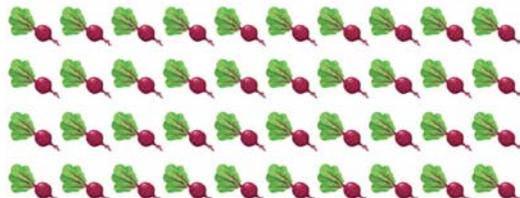
1 Скільки разом дерев?

$$4 + 4 + 4 + 4 + 4 = 20 \rightarrow 4 \cdot 5 = 20$$

По 4 дерева взяти 5 разів, буде 20.

2 Склади до кожного малюнка по два вирази на множення.

3 Виконай ділення, користуючись малюнками.

$$24 : 4 \quad 24 : 6 \quad 28 : 4 \quad 28 : 7 \quad 40 : 4 \quad 40 : 10$$

На 4 можна множити швидше, бо $4 = 2 \cdot 2$

Досить уміти множити на 2

$$3 \cdot 4 = \underline{3 \cdot 2} \cdot 2 = 6 \cdot 2 = 12$$

$$5 \cdot 4 = \underline{5 \cdot 2} \cdot 2 = 10 \cdot 2 = 20$$

4 Обчисли. $7 \cdot 4$ $10 \cdot 4$ $6 \cdot 4$ $4 \cdot 4$

5 На змаганнях усі спортсмени вишикувалися у 4 колони по 8 осіб у кожній. Скільки спортсменів брало участь у змаганнях?

Виконай усно

- 1 Поясни, як розрізати стрічку на 4 рівні частини.

- 2 Виконай ділення.

$16 : 4$

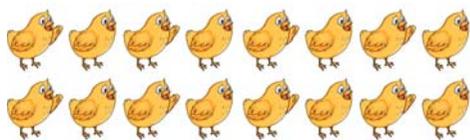
$8 : 4$

$20 : 4$

$$12 : 4 = (12 : 2) : 2 = 6 : 2 = 3$$

- 3 4 яблука і 8 слив порівну розклали на 4 блюдця. Скільки яких фруктів на одному блюдці?

- 4 Поясни, як можна виконати ділення на 4.

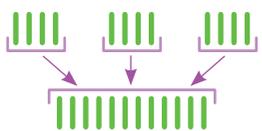

$16 : 4$

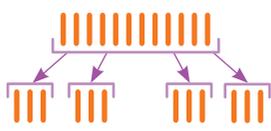

$12 : 4$

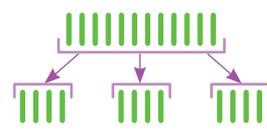
- 5 Із кожної рівності склади по дві рівності на ділення.

$4 \cdot 3 = 12$

$12 : 4 = 3$

$12 : 3 = 4$

$4 \cdot 9 = 36$

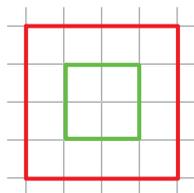
$4 \cdot 8 = 32$

$4 \cdot 7 = 28$

- 6 Знайдіть периметр внутрішнього і зовнішнього квадратів (у см і клітинках).

- 7 У класі 3 ряди парт по 4 парти у кожному. Скільки парт у класі? Скільки учнів у класі, якщо за однією партою сидять двоє учнів?

Виконай усно

1 Поясни, як зручно виконати дії.

$3 \cdot 4$

$5 \cdot 4$

$4 \cdot 4$

$4 \cdot 7$

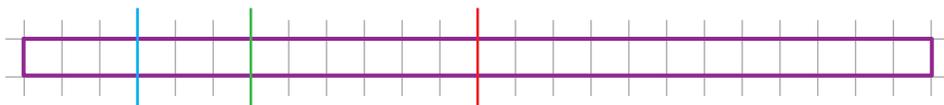
$4 \cdot 6$

$4 \cdot 8$

$4 \cdot 0$

2 Назви пропущені числа і дай відповідь на запитання. Рік має ... місяців і ... пори року. Скільки місяців припадає на одну пору року? А на дві?

3 На скільки рівних частин можна поділити смужку, яка містить 24 клітинки? Розглянь різні випадки.

4 Виконай дії.

$24 : 1$

$24 : 2$

$24 : 3$

$24 : 4$

$24 : 6$

$24 : 8$

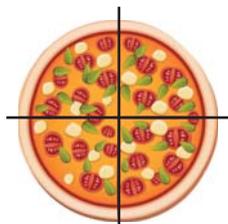
5 Прочитай таблицю множення числа 4 і таблицю ділення на 4. Як пов'язані компоненти дій у цих таблицях?

	$4 \cdot 1 = 4$	$\longleftrightarrow$	$4 : 4 = 1$
	$4 \cdot 2 = 8$	$\longleftrightarrow$	$8 : 4 = 2$
	$4 \cdot 3 = 12$	$\longleftrightarrow$	$12 : 4 = 3$
	$4 \cdot 4 = 16$	$\longleftrightarrow$	$16 : 4 = 4$
	$4 \cdot 5 = 20$	$\longleftrightarrow$	$20 : 4 = 5$
	$4 \cdot 6 = 24$	$\longleftrightarrow$	$24 : 4 = 6$
	$4 \cdot 7 = 28$	$\longleftrightarrow$	$28 : 4 = 7$
	$4 \cdot 8 = 32$	$\longleftrightarrow$	$32 : 4 = 8$
	$4 \cdot 9 = 36$	$\longleftrightarrow$	$36 : 4 = 9$
	$4 \cdot 10 = 40$	$\longleftrightarrow$	$40 : 4 = 10$

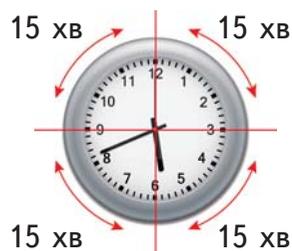
6 16 яблук и 24 сливи розклали порівну на 4 тарілки. Скільки яблук і скільки слив поклали на кожную тарілку?

7 Виконай дії. $39 - 4 \cdot 8$ $(25 + 11) : 4$
 $25 + 4 \cdot 5$ $42 + 28 : 7$ $51 + 4 \cdot 3$
 $4 \cdot (45 - 39)$ $74 - 24 : 6$ $67 - 4 \cdot 10$

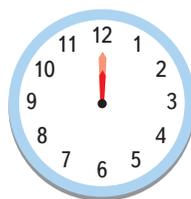
8 ПЗ Подивися, як піцу розрізають на 4 рівні частини. Намалюй квадрат, поділи його на 4 рівні частини і кожную з них розфарбуй різними кольорами.

9 Уяви, що циферблат і 1 годину поділили на 4 рівні частини. 1 година містить 60 хвилин. $60 : 4 = 15$. Чому?

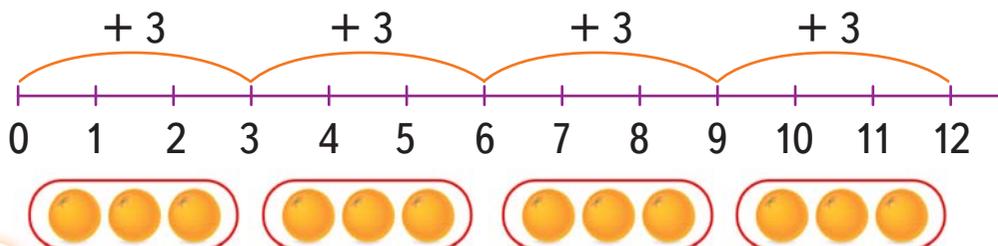

10 У першій половині дня перший годинник показує 7 годин 15 хвилин. Назви час на інших годинниках.

Виконай усно

1 Поясни, що означає $3 \cdot 4$. Назви результат.

- 2 У квартирі три вікна. На кожному підвіконні стоїть по 3 вазони з квітами. Скільки їх на усіх підвіконнях?

- 3 Заміни додавання множенням.

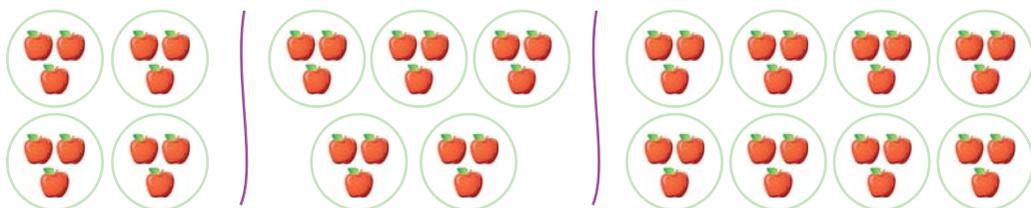
$$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3$$

$$7 + 7 + 7$$

$$3 + 3 + 3 + 3 + 3$$

$$6 + 6 + 6$$

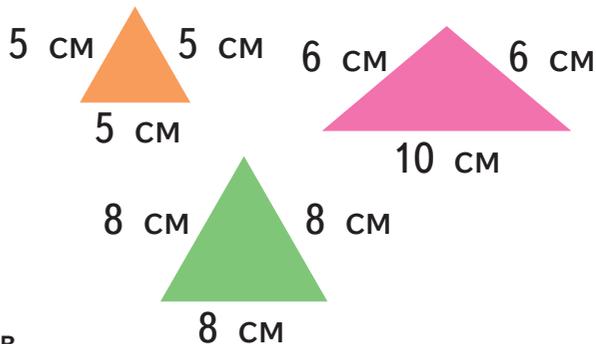
- 4 Склади до кожного малюнка вираз на множення. Обчисли його значення.

- 5 Школа має 4 поверхи, а будинок навпроти — у 3 рази більше. Скільки поверхів має будинок?

- 6 3 бака набрали воду 3 рази у трилітрову банку та 1 раз у літрову банку. Скільки літрів води набрали з бака?

- 7 Обчисліть периметри трикутників за допомогою додавання та множення.

- 8 Порівняй значення виразів.

$28 - 3$ і $3 \cdot 8$

$35 - 9$ і $3 \cdot 9$

$64 - 46$ і $3 \cdot 6$

- 9 Нові книжки у бібліотеку принесли три старшокласники, кожен із яких ніс по 10 книжок. Скільки всього книжок принесли старшокласники?

Виконай усно

- 1 На асфальті діти влаштували математичні змагання. Візьми і ти участь у змаганні: назви компоненти дій і перевір результати.

$$2 \cdot 4 = 8 \quad 4 \cdot 6 = 24 \quad 6 \cdot 2 = 12 \quad 2 \cdot 1 = 2$$

- 2 Знайди хибні твердження і виправ їх.

- Три помножити на нуль, буде 0.
- До нуля додати три, буде 1.
- Два помножити на один, буде 2.
- Три помножити на один, буде 3.
- До одного додати три, буде 4.
- Три помножити на два, буде 5.

- 3 Заміни дію множення дією додавання та обчисли.

$3 \cdot 5$

$3 \cdot 2$

$3 \cdot 3$

$3 \cdot 7$

$3 \cdot 8$

$3 \cdot 4$

- 4 Люстра має 3 різки, у кожному з яких по 1 лампочці. Скільки потрібно лампочок для 4 таких люстр?

Пригадай порядок дій

Якщо вираз містить дужки, то виконують:

- 1) спочатку дію у дужках $(\quad)$,
- 2) потім множення та ділення $\times \div$,
- 3) а потім — додавання та віднімання $+$ $-$
у тому порядку, у якому вони записані.

5

Установи порядок дій і обчисли значення виразів.

$$2 \cdot 5 + (36 + 36)$$

$$4 \cdot (45 - 39) + 7$$

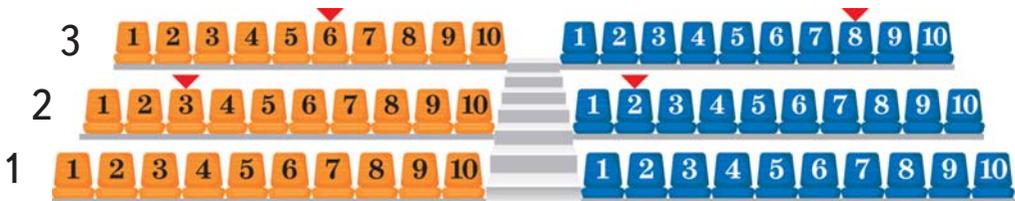
$$10 : 2 - 8 : 4$$

$$(25 + 11) : 4 - 7$$

6

Допоможи знайти, де хто сидить.

- Місце Олі в третьому ряду, а його номер утрічі більший за номер місця Ореста.
- Номер місця Левка у 4 рази більший за номер місця Ореста.
- Де сидить Діанка? А де Оля, Орест і Левко?

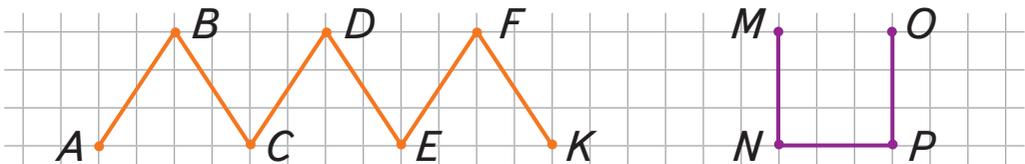

Виконай усно

1

Що зображено на малюнку?

Скільки ланок має кожна фігура? Назви їх.

- Як розділити кожную з фігур на 3 рівні частини?

2

Скільки клітинок містить відрізок AB ? А скільки сантиметрів? Як можна його поділити на 3 рівні частини? Якою буде довжина кожної частини?

3 → Поспішайко виконав завдання 1 і 2 і записав кілька рівностей. Про що він хотів дізнатися?

$$3 : 3 = 1 \quad 6 : 3 = 2 \quad 6 : 2 = 3 \quad 24 : 3 = 8$$

4 → Поділи кожну групу на 3 рівні частини. Запиши відповідні рівності.

5 → До кожної рівності склади по дві рівності на ділення.

$$3 \cdot 6 = 18 \quad 18 : 3 = 6 \quad 18 : 6 = 3$$

$$3 \cdot 5 = 15 \quad 3 \cdot 8 = 24 \quad 3 \cdot 9 = 27 \quad 3 \cdot 7 = 21$$

6 → ПЗ Накресли прямокутник, довжина якого 6 клітинок, а ширина — 4 клітинки. Поділи цей прямокутник на 3 рівні частини і зафарбуй їх у кольори світлофору. Полічи кількість клітинок у прямокутнику та у кожній його частині. Запиши істинні рівності.

Виконай усно

1 → Обчисли значення виразів.

$$3 \cdot 1$$

$$3 \cdot 2$$

$$3 \cdot 4$$

$$3 \cdot 0$$

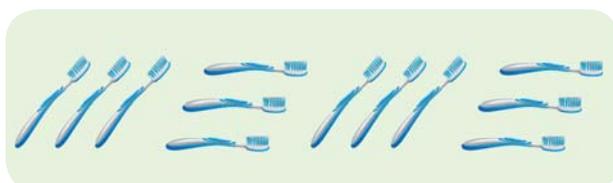
$$3 : 3$$

$$3 : 1$$

$$6 : 3$$

$$12 : 3$$

2 → Виконай дії, використовуючи малюнки.

$$3 \cdot 3 = \square \quad \square : 3 = 3$$

$$3 \cdot 4 = \square \quad \square : 3 = \square$$

3

Прочитай таблицю множення числа 3 і таблицю ділення на 3. Як пов'язані компоненти дій?

	$3 \cdot 1 = 3$	$\longleftrightarrow$	$3 : 3 = 1$
	$3 \cdot 2 = 6$	$\longleftrightarrow$	$6 : 3 = 2$
	$3 \cdot 3 = 9$	$\longleftrightarrow$	$9 : 3 = 3$
	$3 \cdot 4 = 12$	$\longleftrightarrow$	$12 : 3 = 4$
	$3 \cdot 5 = 15$	$\longleftrightarrow$	$15 : 3 = 5$
	$3 \cdot 6 = 18$	$\longleftrightarrow$	$18 : 3 = 6$
	$3 \cdot 7 = 21$	$\longleftrightarrow$	$21 : 3 = 7$
	$3 \cdot 8 = 24$	$\longleftrightarrow$	$24 : 3 = 8$
	$3 \cdot 9 = 27$	$\longleftrightarrow$	$27 : 3 = 9$
	$3 \cdot 10 = 30$	$\longleftrightarrow$	$30 : 3 = 10$

4

Назви числа, що діляться на 2; на 3; на 4; на 6.

5

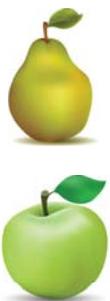
Один дитячий візочок має 3 колеса. Скільки коліс потрібно для 5 таких дитячих візочків? А для 10?

6

Яблук було 8 кілограмів, а груш — удвічі менше. Усі фрукти розклали порівну у 3 коробки. Скільки було кілограмів фруктів? Скільки кілограмів фруктів у кожній коробці?

7

Склади за схемами задачі та розв'яжи їх.

у

?

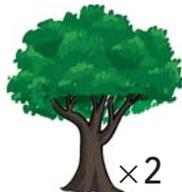
На

?

Виконай усно

- 1 → Одна викинута на смітник батарейка може завдати шкоди одному їжакові, або 2 деревам, або отруїти 8 відер води. Якої шкоди можуть завдати 3 батарейки?

- 2 → Склади вирази, у яких одне число буде діленим, а інше — дільником.

18

24

21

27

6

3

12

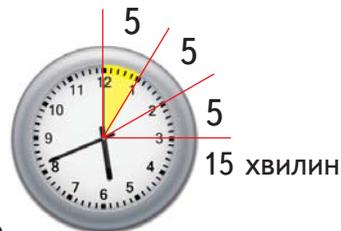
4

9

15

30

- 3 → Якщо 15 хвилин поділити на 3, то отримаємо 5 хвилин. За 5 хвилин велика стрілка проходить проміжок між двома числами. Скільки хвилин мине, якщо велика стрілка пройде від числа 2 до числа 4? А до числа 5? А від числа 12 до числа 4?

- 4 → У першій половині дня перший годинник показує 6 годин 10 хвилин. Назви час на інших годинниках у першій половині дня.

- 5 → Тетянка купила 4 зошити по 3 гривні і 1 ручку за 10 гривень. Скільки грошей вона витратила?

Виконай усно

1 Прочитай рівності. Склади з них рівності на ділення. Назви компоненти дій.

$5 \cdot 1 = 5$

$5 \cdot 3 = 15$

$5 \cdot 6 = 30$

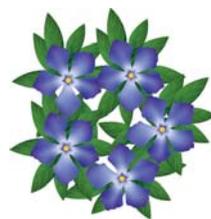
$5 \cdot 8 = 40$

2 Прочитай таблиці множення та ділення на число 5.

×	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
5										
:	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50

3 Число ділиться на 5, якщо його остання цифра ... або ... .

4 Квітка барвінку має 5 пелюсток. Скільки пелюсток мають п'ять квіток барвінку?

5 На гілочці лілії 5 квіток, а разом 30 пелюсток. Скільки пелюсток на одній квітці?

6 Ти маєш лише купюри по 5 грн і 10 грн. Які овочі не можна купити без решти?

6 грн

10 грн

45 грн

33 грн

15 грн

7 Мама зліпила 20 вареників, тато — 8 вареників, а Миколка — 7. Скільки всього вареників вони зліпили? Чи можна вареники порівну розкласти на 5 тарілок, щоб пригостити ще й дідуся з бабусею?

Виконай усно

1 На які числа слід помножити 5, щоб отримати круглі числа?

Запам'ятай! $5 \cdot 2 = 10$ і $5 \cdot 10 = 50$

2 Назви числа, які діляться одночасно на 3 і на 5; на 2 і на 5.

3 Порівняй значення виразів $a : a + 1$ і $a : 1 + a$, якщо $a = 5$. А якщо $a = 1$?

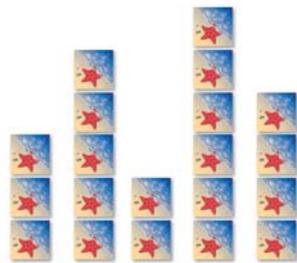
4 Збільш число 5 на 5 і у 5 разів.

5 Зменш число 5 на 5 і у 5 разів.

6 Знайди периметр трикутника, квадрата і шестикутника, кожна сторона яких дорівнює 5 см.

7 Периметр п'ятикутника дорівнює 45 см. Яка довжина однієї його сторони, якщо всі сторони рівні?

8 Матвій робив віджимання щодня і заносив дані на дошку досягнень. Кожні 5 віджимань він позначав наліпкою із зображенням морської зірки. Установи, скільки віджимань Матвій робив щодня. А скільки віджимань він зробив за 5 днів?

ПН ВТ СР ЧТ ПТ

9 Знайди невідомі компоненти дій.

$$4 \cdot \square = 20$$

$$23 + \square = 49$$

$$17 - \square = 8$$

$$35 : \square = 7$$

10 Установи порядок дій і обчисли значення виразів.

$$30 : 5 + (36 - 17)$$

$$40 : (45 - 40) + 7$$

$$10 : 5 + 8 \cdot 4$$

$$(35 - 11) : 4 - 3$$

Виконай усно

1 До рівностей на множення склади по 2 рівності на ділення. Поясни зміст кожної.

це

$$10 \text{ грн} \cdot 2 = 20 \text{ грн}$$

це

$$10 \text{ грн} \cdot 5 = 50 \text{ грн}$$

2 Прочитай таблиці множення і ділення на число 10. Сформулюй відповідні правила.

×	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
10										
:	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100

3 У скільки разів 100 більше за 10? А за 50?

4 Скільки кілограмів у 10 мішках цукру?

10 кг

5 Скільки кілограмів у 2 мішках щебеню?

50 кг

50 кг

$$100 \text{ кг} = 1 \text{ ц} \text{ — центнер}$$

6 Як піднімають 10 центнерів піску? Скільки це мішків?

Виконай усно

1 Виконай дії.

$10 \cdot 6$

$5 \cdot 4$

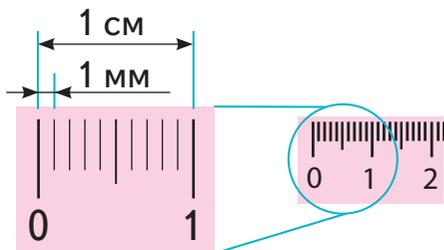
$10 : 2$

$20 : 4$

2 Які числа діляться на 5? А на 10? Назви кілька.

3 У скарбниці 5 купюр по 10 грн і 10 монет по 50 к. Скільки грошей у скарбниці?

4 Розглянь лінійку. На ній є маленькі поділки. Відстань між ними — 1 мм. Це у 10 разів менше, ніж сантиметр. Таку товщину має голка їжака.

1 м, 1 дм, 1 см, 1 мм — це міри довжини.

$1 \text{ см} = 10 \text{ мм}$

$1 \text{ дм} = 10 \text{ см} = 100 \text{ мм}$

$1 \text{ м} = 10 \text{ дм} = 100 \text{ см}$

5 Запиши у міліметрах. 2 см 5 см 7 см 10 см

6 Виконай дії за зразком.

$3 \text{ см} - 12 \text{ мм} = 30 \text{ мм} - 12 \text{ мм} = 18 \text{ мм}$

$5 \text{ см} - 23 \text{ мм}$

$1 \text{ см} - 5 \text{ мм}$

$3 \text{ см } 2 \text{ мм} - 1 \text{ см } 5 \text{ мм}$

7 Український митець Микола Сядристий вирізав із тернової кісточки портрет-барельєф великого українського поета Тараса Шевченка. Знайди периметр цього барельєфа, якщо його реальні розміри 3 x 3 мм. Дізнайся більше про цих українських митців.

Я ВЖЕ
ВМІЮ І ЗНАЮ

Виконай усно

1

Склади вирази за малюнком.

2

Порівняй значення виразів. $35 - 11$ і $4 \cdot 6$

$30 : 5$ і $36 : 4$ $10 \cdot 2$ і $8 \cdot 4$ $40 : 5$ і $40 - 37$

3

Скільки кілограмів підіймає спортсмен за 10 разів? А за 20?

Виконай усно

1

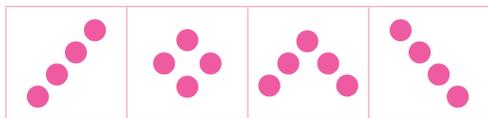
Книжки розставили у шафу на 3 полиці. Зелену поставили не на верхню і не на нижню полиці шафи. Червону книжку поставили на верхню полицю. Куди поставили жовту книжку?

2

У сувої 12 м тканини. Продавець хоче розрізати всю тканину на шматки по 2 м кожний. Скільки розрізів має зробити продавець?

3

Який із малюнків зайвий?

4

Утвори слова за зразком.

хлд

→ холод

тягпро

→ протяг

→

мрз

→

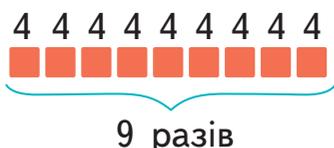
ломи

→

→

ПОДОРОЖ ДО МІСТА

«МАТЕМАТИЧНІ ЗАДАЧІ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ»

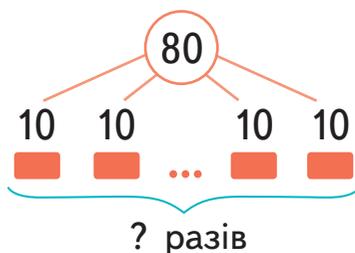
Виконай усно

1 У будинку 9 поверхів.
На кожному поверсі по 4 квартири.
Скільки квартир у будинку?

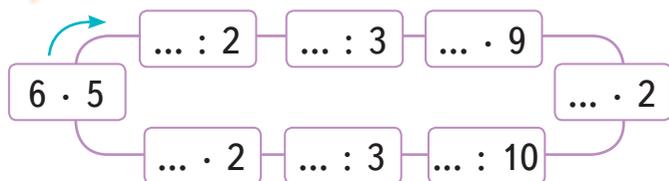
◆ $4 \cdot 9 = 36$ (кв.).
Відповідь. 36 квартир.

2 80 олівців розклали в однакові упаковки по 10 олівців у кожній.
Скільки упаковок з олівцями?

◆ $80 : 10 = 8$ (уп.).
Відповідь. 8 упаковок.

3 Виконай дії по колу.

4 Знайди периметр квадрата (у см).

5 Порівняй довжини відрізків.

$AB = 2$ см 3 мм і $AC = 32$ мм
 $AM = 23$ мм і $MC = 1$ дм
 $AN = 7$ см 2 мм і $AP = 3$ дм 2 мм

6 Маса контейнера з обладнанням становить 4 ц.
За один раз навантажувач перевозить 2 таких контейнери.
Яка маса усіх перевезених за 10 разів контейнерів?

7 Сума трьох чисел 49. Перше дорівнює 17, друге — на 5 більше. Знайди третє число.

Виконай усно

1 На одній сорочці 6 гудзиків. Скільки гудзиків на 10 таких сорочках? А на 6?

2 У кожного із семи гномів по 2 черевички і по 1 кошику з 7 грибами. Скільки всього у гномів черевичків? Скільки всього грибів зібрали гноми?

3 Прочитай таблиці множення чисел 6 і 7.

$6 \cdot 1 = 6$	$7 \cdot 1 = 7$
$6 \cdot 2 = 12$	$7 \cdot 2 = 14$
$6 \cdot 3 = 18$	$7 \cdot 3 = 21$
$6 \cdot 4 = 24$	$7 \cdot 4 = 28$
$6 \cdot 5 = 30$	$7 \cdot 5 = 35$
$6 \cdot 6 = 36$	$7 \cdot 6 = 42$
$6 \cdot 7 = 42$	$7 \cdot 7 = 49$
$6 \cdot 8 = 48$	$7 \cdot 8 = 56$
$6 \cdot 9 = 54$	$7 \cdot 9 = 63$
$6 \cdot 10 = 60$	$7 \cdot 10 = 70$

4 Поясни, як, користуючись таблицями множення, можна виконати ділення на 6 і 7.

$$7 \cdot 5 = 35$$

$35 : \square = 7$ $35 : \square = 5$

$$6 \cdot 7 = 42$$

$42 : 7 = \square$ $42 : 6 = \square$

5 Вітрина має 7 полиць, на яких порівну виставлено 49 смартфонів. Скільки смартфонів на одній полиці?

6 Виконай дії.

$6 \cdot 9 - 4$	$7 \cdot 7 + 1$	$7 \cdot 9 + 7$	
$6 \cdot 7 - 2$	$6 \cdot 8 - 8$	$7 \cdot 8 + 4$	$7 \cdot 6 + 8$

7 На добу людині достатньо 2 кг їжі і 2 кг води. Скільки їжі і води разом потрібно людині на тиждень?

8 Периметр квадрата дорівнює 28 см. Знайди довжину його сторони. На скільки сантиметрів довжина сторони квадрата менша від його периметра?

Виконай усно

- 1 У садку росте 18 кущів смородини, а ожини — у 6 разів менше. Скільки кущів ожини росте у садку?

Смородини — 18

Ожини — ?, у 6 разів менше

$$\blacklozenge 18 : 6 = 3 \text{ (к.)}$$

Відповідь. 3 кущі.

- 2 Сонечко має 6 ніжок, а мухоловка звичайна — у 5 разів більше. Скільки ніжок має мухоловка звичайна?

Сонечко — 6

Мухоловка — ?, у 5 разів більше

$$\blacklozenge 6 \cdot 5 = 30 \text{ (н.)}$$

Відповідь. 30 ніг.

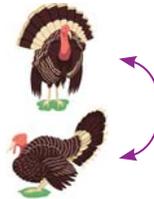
- 3 У першому господарстві 56 індиків, а в другому — 7 індиків. У скільки разів більше індиків у першому господарстві, ніж у другому?

$$\blacklozenge 56 : 7 = 8 \text{ (р.)}$$

Відповідь. У 8 разів більше.

I — 56

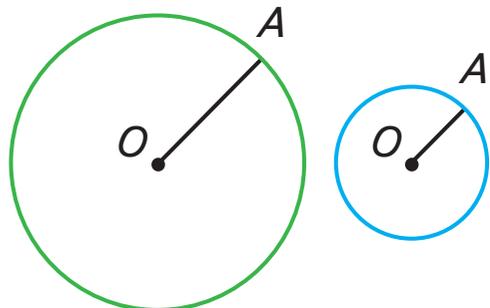
II — 7

у ? разів

- 4 Виконай дії.
$(40 + 8) : 6$	$14 + 56 : 7$
$(70 - 7) : 7$	$(60 - 6) : 6$
$(60 + 3) : 7$	$12 + 36 : 6$
	$70 - 35 : 7$
	$42 - 30 : 6$

- 5 ПЗ Виміряй лінійкою радіус кожного кола. У скільки разів радіус зеленого кола більший за радіус синього?

O — центр кола. OA — радіус кола.

Виконай усно

1 Знайди значення виразу $8 \cdot (a + 1)$, якщо $a = 5$, $a = 6$, $a = 9$.

2 Другокласник може працювати за комп'ютером два рази на день по 20 хвилин із перервою 15 хвилин. Скільки часу на день може працювати за комп'ютером другокласник?

3 Прочитай таблиці множення чисел 8 і 9.

$8 \cdot 1 = 8$	$9 \cdot 1 = 9$
$8 \cdot 2 = 16$	$9 \cdot 2 = 18$
$8 \cdot 3 = 24$	$9 \cdot 3 = 27$
$8 \cdot 4 = 32$	$9 \cdot 4 = 36$
$8 \cdot 5 = 40$	$9 \cdot 5 = 45$
$8 \cdot 6 = 48$	$9 \cdot 6 = 54$
$8 \cdot 7 = 56$	$9 \cdot 7 = 63$
$8 \cdot 8 = 64$	$9 \cdot 8 = 72$
$8 \cdot 9 = 72$	$9 \cdot 9 = 81$
$8 \cdot 10 = 80$	$9 \cdot 10 = 90$

4 Які числа пропущені?

$8 \cdot 9$

$72 : \square = 9$ $72 : \square = 8$

$9 \cdot 7$

$63 : \square = 7$ $63 : \square = 9$

$10 \cdot 8$

$80 : \square = 8$ $80 : 8 = \square$

5 Розглянь малюнок. Визнач, чи істинними є твердження.

- Якщо фігура на малюнку жовтого кольору, то вона є чотирикутником.
- Усі многокутники зафарбовані жовтим.
- Усі фігури — многокутники.
- Лише шестикутник зафарбований синім.

Виконай усно

1 Обчисли.

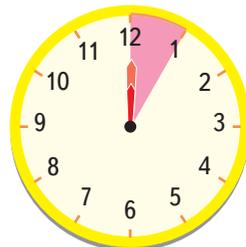
$10 + 80$

$17 + 18$

$25 - 9$

$50 - 29$

2 Скільки хвилин позначено на малюнку рожевим кольором? На яке число буде вказувати хвилинна стрілка, якщо збільшити позначену кількість хвилин у 5 разів. А на 5 хвилин?

3 У спортивній школі було 12 велосипедів. Перед змаганнями у школу тричі привозили по 5 нових велосипедів. Скільки велосипедів стало в школі?

Було	Привезли	Стало
12 в.	?, по 5 в. 3 рази	?

- ◆ 1) $5 \cdot 3 = 15$ (в.) — привезли.
  - 2) $12 + 15 = 27$ (в.) — стало.
- Відповідь.* 27 велосипедів.

4 У бочці було 50 літрів води. З неї щодня протягом тижня відливали по 5 літрів води. Скільки води залишилося в бочці?

Було	Відливали	Залишилося
50 л	?, по 5 л 7 разів	?

- ◆ 1) $5 \cdot 7 = 35$ (л) — відлили.
  - 2) $50 - 35 = 15$ (л) — залишилося.
- Відповідь.* 15 літрів.

5 Виконай дії.

$36 - 9 - 1$

$42 : 7 - 5$

$3 \cdot 9 + 14$

$16 : 4 + 27$

6 ПЗ Побудуй ламану із 5 рівних ланок, загальна довжина якої 20 см. Яка довжина однієї ланки?

Виконай усно

1 Розглянь таблицю. Поясни, як за її допомогою виконати множення і ділення.

~~$a : 0$~~

$$3 \cdot 3 = 9$$

$$3 \cdot 8 = 24$$

$$7 \cdot 4 = 28$$

$$7 \cdot 9 = 63$$

$$9 : 3 = 3$$

$$24 : 3 = 8$$

$$28 : 7 = 4$$

$$63 : 7 = 9$$

×	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	0	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20
3	0	3	6	9	12	15	18	21	24	27	30
4	0	4	8	12	16	20	24	28	32	36	40
5	0	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50
6	0	6	12	18	24	30	36	42	48	54	60
7	0	7	14	21	28	35	42	49	56	63	70
8	0	8	16	24	32	40	48	56	64	72	80
9	0	9	18	27	36	45	54	63	72	81	90
10	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100

2 Які числа в таблиці позначені зеленим кольором? Виконай дії.

$2 \cdot 2$

$9 \cdot 9$

$3 \cdot 3$

$8 \cdot 8$

$4 \cdot 4$

$5 \cdot 5$

3 Вантажівка з причепом має 6 коліс. Скільки коліс має колона з 7 таких вантажівок?

4 На 10 однакових вареників пішло 30 вишень. Скільки вишень в одному варенику?

5 Склади і розв'яжи задачі за схемами.

6 ПЗ Накресли у зошиті багатокутник і знайди його периметр у клітинках.

Виконай усно

1 Назви результати дій у сантиметрах.

$2 \text{ дм} + 4 \text{ дм}$

$5 \text{ дм} - 20 \text{ см}$

$3 \text{ дм} + 20 \text{ см}$

2 Обчисли і запиши результати у порядку спадання.

$36 : 6 + (36 - 16)$

$40 - (67 - 40) : 9$

$40 : 8 - 8 \cdot 0$

$(50 - 1) : 7 - 3$

3 Першокласники принесли 28 саморобок для подарунків, а другокласники — 35. Усі подарунки розклали у коробки по 7 у кожна. Скільки знадобилося коробок?

◆ 1) $28 + 35 = 63$ (п.) — принесли усього.

2) $63 : 7 = 9$ (к.) — знадобилося.

Відповідь. 9 коробок.

4 Щоб зробити горіхове асорті, господар узяв по 6 горіхів кожного з 4 видів: мигдаль, арахіс, фундук, волоський. Змішав, а потім виклав суміш на 3 тарілки у рівній кількості. Скільки горіхів поклав господар на кожна тарілку?

5 Знайди добутки. Запиши їх разом з відповідними буквами у порядку зростання. Прочитай слово.

5 · 9	М	7 · 8	Р	9 · 6	Т	7 · 9	И
6 · 7	А	3 · 9	І	6 · 8	Е	5 · 4	Д

Виконай усно

1 Назви кілька чисел, що діляться на 2; на 3; на 4; на 5. Яке число ділиться на кожне з цих чисел?

2 Заповни пропуски.

Множник	7	1	8	2	9	3	10	4	0
Множник		9			5	7		10	
Добуток	14		24	16			10		

3 На виставці вишиванок продали 27 чоловічих і 8 дитячих сорочок. Жіночих продали стільки ж, скільки чоловічих і дитячих разом. Скільки продали жіночих вишиванок? На скільки більше продали жіночих вишиванок, ніж чоловічих? Скільки всього вишиванок продали?

4 Назви час, який показують годинники у першій та другій половині дня.

5 На складі було 5 мішків цибулі по 9 кг у кожному. Привезли 3 мішки по 10 кг. Скільки кілограмів цибулі стало на складі? А скільки мішків?

6 Олег зібрав 13 кришечок від поліетиленових пляшок, а Оксана — на 10 кришечок більше. Максим зібрав удвічі більше, ніж Олег. Скільки кришечок зібрали діти разом?

Виконай усно

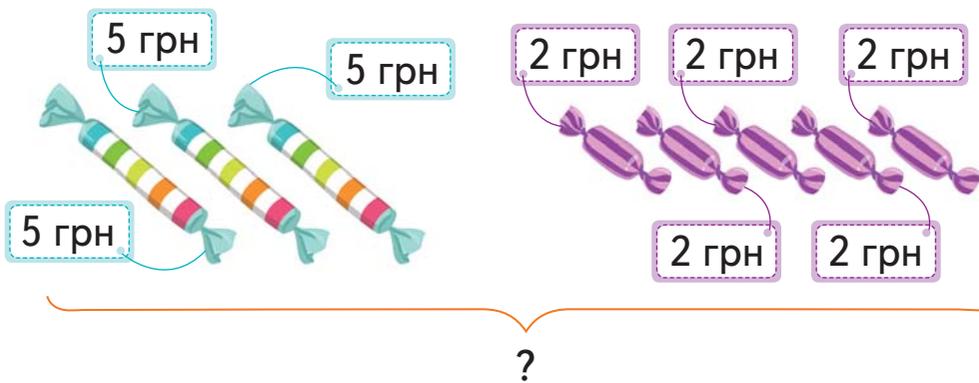
1 Виконай множення.

$$5 \cdot 2 \quad 4 \quad 6 \quad 8 \quad 10 \cdot 7$$

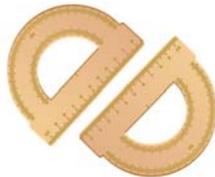
2 Соломія намалювала букет конвалій. Дві китиці по 6 квіточок, три по 9 і три по 7 квіточок. Скільки квіточок конвалії намалювала Соломія?

3 Матвій намалював 7 тюльпанів, кожна квітка якого має 6 пелюсток. Скільки пелюсток разом мають усі намальовані тюльпани?

4 Склади і розв'яжи задачі за малюнками.

16 грн

18 грн

?

5 Установи порядок дій і обчисли значення виразу.

$$(94 - 40) : 9 + (57 - 49) : 2 - 33 \cdot (40 - 4 \cdot 10) - 10$$

Я ВЖЕ
ВМІЮ І ЗНАЮ

Виконай усно

1

Виконай дії. Перевірте результати.

$25 : 5$

$3 \cdot 7$

$56 : 8$

$5 \cdot 9$

2

Установи, у скільки разів число на синій картці більше, ніж числа на жовтій картці.

24

2

4

6

8

1

3

На клумбі росте 7 білих і 2 червоні троянди. Рожевих троянд у 5 разів більше, ніж білих і червоних разом. Скільки всього троянд росте на клумбі?

4

Знайди невідомі компоненти дій.

$12 : \square = 3$

$6 \cdot \square = 24$

$\square : 5 = 4$

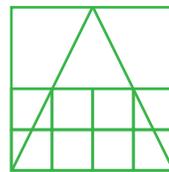
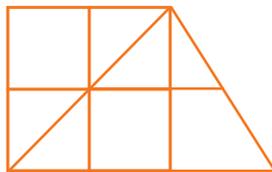
$\square \cdot 6 = 36$

МІРКУЙ
РОЗВ'ЯЗУЙ
ЗРОСТАЙ

Виконай усно

1

Скільки трикутників і скільки квадратів на малюнках?

2

Якщо двоє дітей візьмуть по 3 зошити, то 1 залишиться. Скільки зошитів лежить на столі?

3

ПЗ Розташуй 6 стільців у два ряди по 3 стільці в кожному.

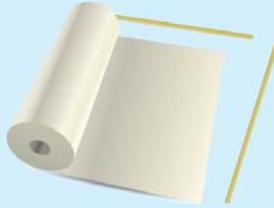

ПОДОРОЖ ДО МІСТА «ВЕЛИЧИНИ»

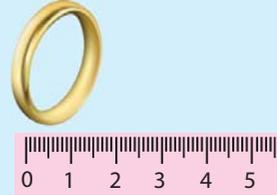

Виконай усно

Довжину тканини вимірюють у метрах

Ширину обручки вимірюють у міліметрах

1 ➔ Порівняй.

35 см і 4 дм

9 см і 88 мм

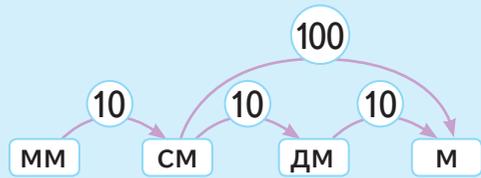
7 дм і 76 см

1 см 3 мм і 1 см 8 мм

3 см 3 мм і 2 дм 9 мм

4 см і 3 см 9 мм

Одиниці довжини

10 мм = 1 см   10 дм = 1 м

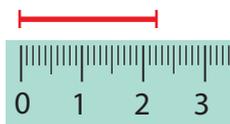
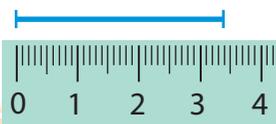
10 см = 1 дм   100 см = 1 м

2 ➔ Довжина лінійки 10 см.
Яка довжина цієї лінійки в міліметрах?

3 ➔ Довжина руки Мрійниці 60 см. Назви цю довжину в дециметрах.

4 ➔ Висота ялинки 5 м, а смереки — у 4 рази більше.
Яка висота смереки? На скільки метрів смерека вища за ялинку?

5 ➔ Назви довжину кожного відрізка.

Виконай усно

1 У яких одиницях вимірюють:

- відстань між об'єктами на шкільній ділянці;
- відстань між предметами, що лежать на парті;
- товщину банківської картки?

2 Поспішайко зробив 15 кроків і пройшов 8 м.
Назви у дециметрах відстань, яку він подолав.

3 Кожного дня Мрійниця плете 4 см шарфа.
Якої довжини буде шарф через тиждень?

4 За 9 хв равлик проповз 72 см.
Скільки сантиметрів він проповзе за 1 хв?

5 Розглянь малюнки.

28 см

85 см

15 см

49 см

- На скільки сантиметрів кролик довший за щура?
- Яка довжина бобра і щура разом?
- На скільки сантиметрів довжина кролика і щура разом більша за довжину їжака?

6 Заповни пропуски.

$$1 \text{ дм } 4 \text{ см} = \textcircled{?} \text{ см}$$

$$2 \text{ см } 4 \text{ мм} = \textcircled{?} \text{ мм}$$

7 Обчисли двома способами.

$$2 \text{ дм } 3 \text{ см} + 2 \text{ дм } 4 \text{ см}$$

$$4 \text{ дм } 7 \text{ см} + 3 \text{ см}$$

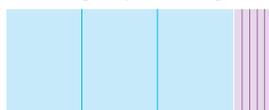
$$3 \text{ см } 7 \text{ мм} - 2 \text{ см } 2 \text{ мм}$$

$$1 \text{ м } 4 \text{ см} - 1 \text{ м } 4 \text{ см}$$

$$2 \text{ см } 3 \text{ мм} + 1 \text{ см } 2 \text{ мм}$$

3 см 5 мм

Виконай усно

1 кг

Одиниці маси

$$100 \text{ кг} = 1 \text{ ц}$$

1 ц

- 1 Якими приладами вимірюють масу?
Які величини вимірюють іншими приладами?

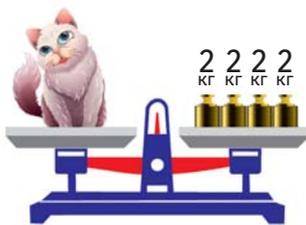

- 2 У яких одиницях вимірюють масу новонародженого немовляти? А дорослого ведмедя?

- 3 Порівняй з 1 кг масу олівця та масу кавуна.

- 4 Маса книжки — 3 кг. Яка маса 8 таких книжок?

- 5 Назви масу кожного об'єкта.

- 6 Прочитай у порядку зростання.

1 ц

46 кг

34 кг

25 кг

3 ц

7 кг

88 кг

- 7 Знайди масу яблук без ящика. Порівняй масу яблук і ящика.

2 кг

8 кг

Виконай усно

1

На яких терезах може зважитися Мрійниця?

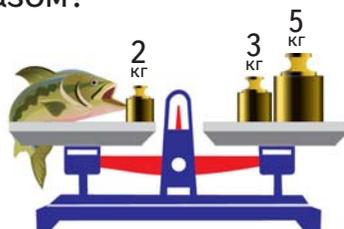
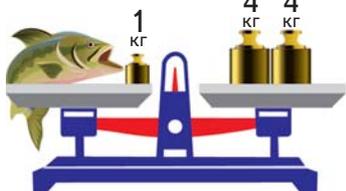

2

Дві цеглини важать стільки ж, скільки 16 плиток. Скільки плиток зрівноважують одну цеглину?

3

Яка маса кожної рибини? А разом?

4

Знайди і виправ помилки.

$$4 \cdot 9 + 4 = 40$$

$$48 - 32 : 4 = 8$$

$$2 \cdot 8 - 5 = 12$$

$$5 \cdot 7 + 25 = 50$$

$$62 - 7 \cdot 7 = 13$$

$$12 : 4 - 0 = 3$$

5

Установи масу трьох кавунів і двох гарбузів разом.

7 кг

9 кг

6

На овочевий склад завезли чотири рази по 9 ц моркви. За зиму продали 33 ц моркви. Скільки центнерів моркви залишилося на складі?

7

ПЗ Порівняй масу двох різних книжок, узявши їх у різні руки. Чи завжди більший за розмірами предмет має більшу масу?

Виконай усно

Одиниця місткості — літр.

1 Місткість каструлі 5 літрів. А місткість макітри і глечика?

2 Які нерівності істинні?

$$5 \text{ л} < 50 \text{ л}$$

$$45 \text{ л} < 100 \text{ л}$$

$$89 \text{ л} > 77 \text{ л}$$

$$65 \text{ л} > 4 \text{ л}$$

3 З бутля місткістю 5 л відлили 1 л води на приготування каші та 2 л на приготування компоту. Скільки літрів води залишилося в бутлі?

4 Виконай дії.

$$80 \text{ л} - 45 \text{ л}$$

$$34 \text{ л} + 26 \text{ л}$$

$$95 \text{ л} - 87 \text{ л}$$

$$7 \text{ л} \cdot 2$$

5 На малюнку зображені водонагрівачі та вказано їх місткість.

- На скільки літрів місткість водонагрівача 2 менша від місткості водонагрівача 4? А водонагрівача 1?
- У скільки разів місткість водонагрівача 3 менша за місткість водонагрівача 1? А на скільки?

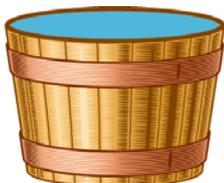

Виконай усно

1 Склади нерівності за малюнками.

7 л

15 л

5 л

2 л

1 л

3 л

2 Як ти думаєш, якою може бути місткість бака автомобіля?

5 л

50 л

100 л

3 Скільки літрів залишиться в першому бутлі після переливання рідини у другий?

6 л

3 л

1 л

4 На фарбування майданчика було витрачено 12 л фарби трьох кольорів: червоного, синього і жовтого. Червоної фарби витратили 4 л, а жовтої — 5 л. Скільки літрів синьої фарби витратили?

5 Виконай дії. $1 \text{ л} \cdot 7$ $3 \text{ л} \cdot 5$ $10 \text{ л} : 2$
 $(23 \text{ л} - 9 \text{ л}) + 6 \text{ л}$ $11 \text{ л} + (76 \text{ л} - 59 \text{ л})$

6 Є повний бак з водою на 100 л. Щодня з нього беруть по 9 л води. Скільки води залишиться в баку через тиждень?

7 ПЗ Який із двох орнаментів можна описати символами АВАВ, а який ААВВАА? Створи свій орнамент виду АВВАВВА.

Виконай усно

1 Скільки грошей на кожному малюнку?

$$1 \text{ грн} = 100 \text{ к.}$$

$$10 \text{ грн} - 70 \text{ к.} = \underline{9 \text{ грн} + 100 \text{ к.}} - 70 \text{ к.} = 9 \text{ грн } 30 \text{ к.}$$

$$\begin{aligned} &4 \text{ грн } 50 \text{ к.} + 2 \text{ грн } \underline{80 \text{ к.}} = \\ &= 6 \text{ грн} + 50 \text{ к.} + \underline{50 \text{ к.}} + 30 \text{ к.} = 7 \text{ грн } 30 \text{ к.} \end{aligned}$$

2 Вартість огірків — 5 грн за 1 кг. Скільки коштують 4 кг огірків? А 10 кг?

3 Льодяник коштує 2 грн. Скільки льодяників може купити Поспішайко, маючи 8 грн? А 13 грн?

4 Скільки грошей витратив кожен з дітей? Яку решту отримав кожний, якщо дав 100 грн?

- Мрійниця купила олівець та три поштові конверти.
- Олег купив 2 гумки, 3 олівці і 4 конверти.
- Ніна купила 2 брелоки і 2 олівці.

9 грн

10 грн

35 грн

27 грн

8 грн

5 Обчисли значення виразів.

$$2 \text{ грн } 50 \text{ к.} + 3 \text{ грн } 20 \text{ к.}$$

$$20 \text{ грн} - 10 \text{ к.}$$

$$14 \text{ грн } 30 \text{ к.} + 16 \text{ грн } 80 \text{ к.}$$

$$19 \text{ грн} - 1 \text{ грн } 25 \text{ к.}$$

КРОК 8

Виконай усно

1 Поспішайко має три банкноти на суму 35 грн. Які банкноти він має?

2 Склади задачі за малюнками.

Було

Дали

Стало — ?

Було

Дали

Стало — ?

3 Що можна купити за 50 грн?
Якою буде решта в кожному випадку?

26 грн

18 грн

12 грн

33 грн

15 грн

4 Скільки купюр по 10 грн слід дати касиру, щоб розплатитися за книжку?
Якою буде решта? А якщо купюри по 20 грн?

87 грн

5 Скільки яких банкнот ти бачиш на малюнку?
Склади таблицю. Побудуй відповідну діаграму.

Виконай усно

Час визначають за допомогою годинників.
Час вимірюють у хвилинах, годинах, добах.

1 Які одиниці часу та види годинників ти знаєш?

2 Котру годину показує годинник Поспішайка: до сніданку? перед сном? Котру годину показуватиме годинник через:

до сніданку   перед сном

5 хвилин?

15 хв?

30 хв?

2 год 10 хв?

3 Визнач за календарем, яке сьогодні число, якщо сьогодні друга субота березня.

- Яке число буде через тиждень?
- Яке число буде через 4 дні?
- Яке число буде наступного понеділка?
- Який день тижня 26 березня?
- Які числа припадають на останні вихідні місяця?

Березень

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

4 Дослідницька робота. Дізнайся про зображені види годинників.

5 Знайди невідомі компоненти дій.

$$12 + \square = 22$$

$$67 - \square = 39$$

$$\square + 45 = 81$$

$$\square - 24 = 55$$

Виконай усно

1 Назви пропущені числа.

Рік має ... пори року, а кожна пора року ... місяці.
Усього рік має ... місяців.

2 Назви місяць, наступний і попередній до:

листопада

травня

лютого

серпня

3 Чи існує місяць, у якому найменше днів?
Скільки у ньому може бути повних тижнів?

4

Через три місяці
у мене день
народження.

А в мене день
народження був
минулого місяця.

У якому місяці кожен
святкує день народження?

5 Назви день, наступний і попередній до:

вівторка

неділі

п'ятниці

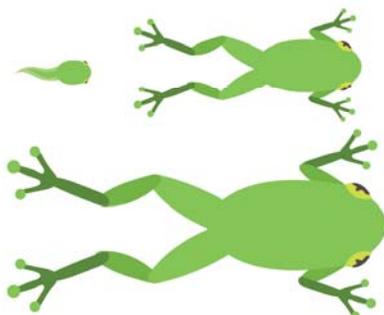
6 Дошкільнята мають спати щодоби 12 годин.
Із них 9 годин — вночі. Скільки часу дошкільнята
мають спати вдень? А скільки часу не спати?

7 Андрій увійшов до автобуса о 10 год 5 хв і вийшов
через 55 хв. О котрій годині він вийшов?

Виконай усно

**МІРКУЙ
РОЗВ'ЯЗУЙ
ЗРОСТАЙ**

1 Оціни довжину пуголовка та жаб «на око». Перевір свої припущення, вимірявши їх.

2 Знайди масу полуниці.

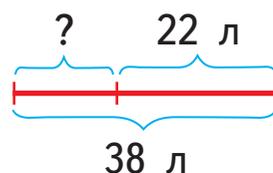
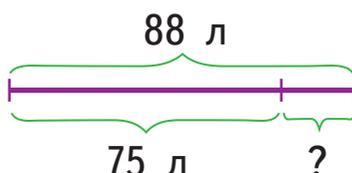
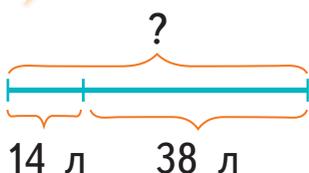

1 кг

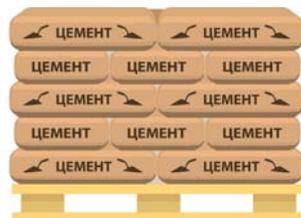

7 кг

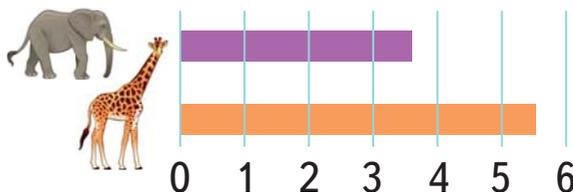
3 Склади за схемами задачі.

4 Зверни увагу, як пакують мішки з бетонною сумішшю на піддон. Скільки мішків на піддоні? Знайди масу всіх мішків, якщо маса двох мішків становить 1 центнер.

5 На скільки метрів висота жирафи більша за висоту слона?

6 Скільки часу пройшло між двома моментами, які зафіксували годинники?

7 Тато купив дві пари рукавичок за 20 грн. Скільки коштує одна рукавичка?

ПОДОРОЖ ДО МІСТА «Я ВЖЕ ВМІЮ І ЗНАЮ»

Виконай усно

1 Назви компоненти дій. Якими діями можна перевірити кожна з цих дій?

$$35 : 7 = 5$$

$$6 \cdot 7 = 42$$

$$43 + 54 = 97$$

2 Розглянь малюнок. Які твердження істинні?

- Усі діти, крім однієї, підняли руки.
- У класі з меблів є лише 5 столів.
- Зараз день.
- Хлопців удвічі більше, ніж дівчат.
- У класі немає рослин.
- На полицях книжок не більше двадцяти.

3 Склади за малюнком задачу. Запропонуй її розв'язати однокласнику (однокласниці).

4 Виконай дії та розшифруй назву найменшої пташки.

42	49	0	40	47	46	48
р	о	к	і	б	і	л

1) $48 \cdot 0$

2) $48 + 1$

3) $48 \cdot 1$

4) $46 : 1$

5) $48 - 1$

6) $6 \cdot 7$

7) $56 - 56 + 40$

5 ПЗ Склади із такої кількості паличок три квадрати.

Виконай усно

1 Істинними чи хибними є рівності?

$12 : 2 = 6$

$18 : 3 = 7$

$24 : 3 = 8$

$21 : 2 = 7$

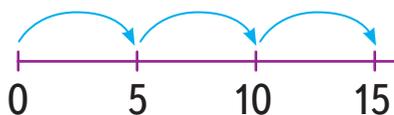
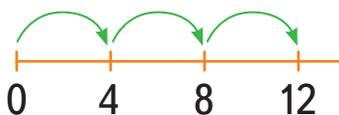
2 Мрійниця має a зошитів, а Поспішайко — c зошитів. На скільки зошитів більше у Мрійниці, ніж у Поспішайка? У скільки разів у Мрійниці зошитів більше? Запиши вирази для розв'язання цієї задачі.

3 Знайди значення виразу $25 + 5 \cdot a$, якщо $a = 2$, $a = 7$, $a = 10$.

4 Запиши рівності, зашифровані у малюнках. Знайди суму чисел у кожному рядку і у кожному стовпчику.

5 Які рівності можна скласти за схемами?

6 Чи істинне твердження: «Кожне число, що закінчується цифрою 0, ділиться на 5». Сформулюй декілька закономірностей про подільність чисел.

7 У бідоні було 40 л молока. З бідона тричі взяли по 9 л молока. Скільки літрів молока залишилося в бідоні?

Виконай усно

1 Визнач частину доби за годинниками.

2 Поспішайко вийшов із дому о 8:05. За 5 хв він дійшов до друга, а потім разом за 15 хв вони дійшли до школи. О котрій годині друзі прийшли до школи?

3 Вирази у хвилинах.

1 год 5 хв

1 год 23 хв

1 год 40 хв

4 Розглянь режим дня Олі. Установи проміжки часу, у які вона може встигнути виконати такі справи:

- 1) прочитати оповідання (15 хв);
- 2) прибрати в кімнаті (30 хв);
- 3) зробити подарунок мамі (50 хв).

8:30 – 13:30	Школа
13:40 – 14:00	Обід
15:00 – 15:45	Музична школа
17:45 – 18:30	Прогулянка з братиком
19:00	Вечеря

5 Де Поспішайко припустився помилок?

$$2 \cdot 8 - 9 = 7$$

$$27 : 3 \cdot 2 = 18$$

$$20 - 3 \cdot 4 = 4$$

$$(11 - 8) \cdot 7 = 21$$

6 Дідусь і бабуся щодня з'їдають по 5 волоських горіхів. Скільки горіхів їм знадобиться на тиждень?

Виконай усно

1 Скільки на числовому промені точок, які позначають числа, що:

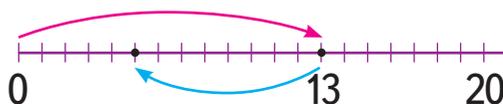
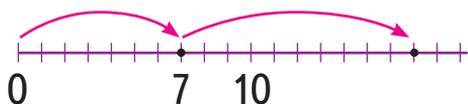
а) менші від 7; б) більші за 3, але менші від 12?

2 Розташуй числа на банкнотах у порядку зростання.

3 Які рівності можна скласти за схемами?

4 Які нерівності істинні? Виправ помилки.

$$42 : 6 < 10$$

$$64 - 38 > 30$$

$$8 \cdot 4 < 32$$

5 Порівняй значення величин.

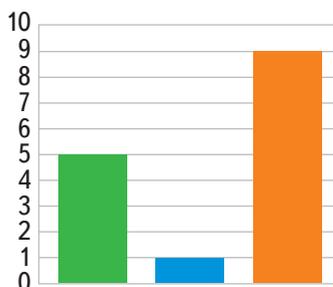
54 хв і 45 хв

1 год і 30 хв

1 год 25 хв і 95 хв

1 год 10 хв і 70 хв

6 Мрійниця провела опитування серед своїх подруг про їхній улюблений колір. Склади нерівності за даними діаграми. Який колір найулюбленіший?

7 Запиши числа у порядку зростання.

20, 9, 80, 42, 36, 60, 5, 96, 82, 45, 12, 87.

Виконай усно

1 Назви порядок виконання дій.

$$\begin{array}{|l|l|l|l|} \hline \square - \square + \square = \square & \square - (\square - \square) = \square & \square - \square \cdot \square = \square & \square \cdot (\square - \square) = \square \\ \hline \square + (\square + \square) = \square & \square - \square - \square = \square & \square \cdot (\square : \square) = \square & \square - \square : \square = \square \\ \hline \end{array}$$

2 На вершину вежі веде ліфт. За один раз він може підняти масу 100 кг. У ліфті обов'язково є супроводжуючий, маса якого 50 кг. На вежу хочуть піднятися учні масою 20 кг, 22 кг, 28 кг та 35 кг. Скільки поїздок вгору зробить ліфт, щоб підняти всіх бажаючих учнів на вежу?

3 Щоб відвідати бабусю, Михайлик з мамою мають проїхати двома маршрутками, вартість проїзду у яких — 10 грн і 8 грн. Скільки гривень вони заплатять за дорогу до бабусі і назад?

4 Обчисли значення виразів.

$$(87 - 79) \cdot 2$$

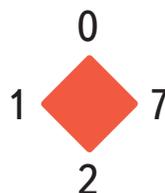
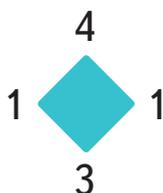
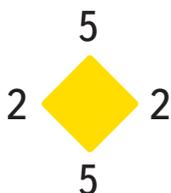
$$9 \cdot 5 + 3 \cdot 8$$

$$27 : (18 : 6)$$

5 Запиши кожне твердження за допомогою математичних символів:

- число a більше за 4;
- сума чисел a і b дорівнює 16;
- частка чисел 30 і c дорівнює 6;
- різниця чисел c і 5 менша від 7.

6 Скільки різних двоцифрових чисел можна утворити із цифр біля кожного квадрата? Знайди різницю найбільшого і найменшого з утворених чисел для кожного квадрата.

Виконай усно

1 Збільш кожне число першого десятка у k разів, якщо $k = 2, 3, 5, 10$.

2 На календарі 2 березня. Який день буде через:

- а) три дні;
- б) тиждень;
- в) три тижні?
- г) Яке число буде найближчої суботи?

БЕРЕЗЕНЬ	Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
		1	2	3	4	5	6
	7	8	9	10	11	12	13
	14	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24	25	26	27
	28	29	30	31			

3 Порівняй значення кожного виразу з числом 40. Запиши відповідні нерівності.

$56 - 13$

$5 \cdot 8$

$22 + 33$

$6 \cdot 7$

$25 + 4 \cdot 3$

$18 : 2 \cdot 3$

4 Мрійниця витратила 10 хв на спілкування з подругою, 5 хв — на миття посуду, 13 хв — на перегляд відео та 45 хв — на приготування пирога. Скільки всього часу витратила Мрійниця?

5 Розташуй числа у порядку спадання.

24 см 3 мм

3 дм 3 см

1 м 4 дм

23 дм

6 Відомо, що $a = 60$. Обчисли значення виразів.

$40 + a$

$a : 10 + 19$

$3 \cdot 5 + a$

$a - 27 : 3$

7 ПЗ Поспішайко віддав у дитячий будинок свої речі: штани, сорочки та шарфи. За даними побудуй діаграму. Познач на ній кількість речей, враховуючи, що 1 річ — 1 клітинка.

9

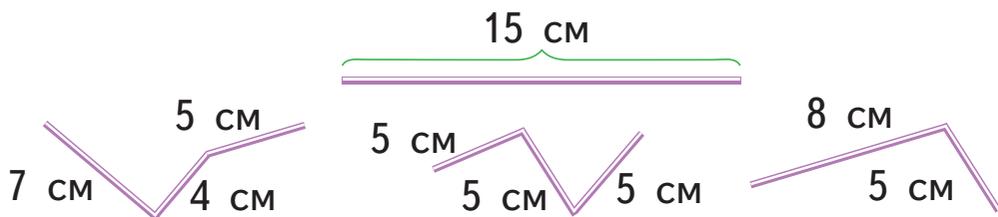
4

10

Виконай усно

1 Яку з ламаних можна утворити з дроту, зображеного на малюнку?

2 Обчисли значення виразів.

$$42 : (56 - 49)$$

$$80 - 5 \cdot 6$$

$$6 \cdot 4 + 63$$

$$56 : 7 + 34$$

3 Склади за схемами задачі та розв'яжи їх.

I —
II — ?, у р. менше

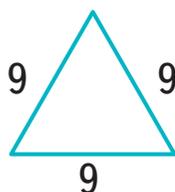
I —
II — ?, у р. більше

4 Виміряй довжину кожного відрізка і доповни речення.

- Зелений відрізок на ... см довший за червоний.
- Червоний відрізок у ... рази коротший від синього.
- Зелений відрізок у ... рази довший за синій.
- Синій відрізок на ... см коротший від зеленого.

5 Для кожного багатокутника запиши вираз для знаходження периметра. Обчисли його значення, якщо довжини сторін подано у сантиметрах.

6 Ти дав (дала) касиру 4 купюри по 20 грн, щоб заплатити за товар, що коштує 68 грн. Якою має бути решта? Якими купюрами?

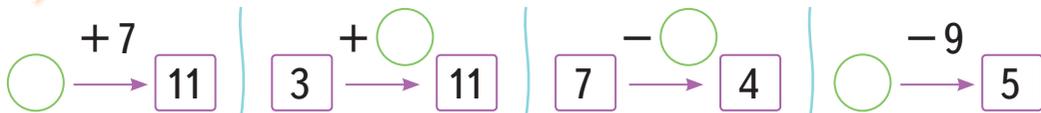

Виконай усно

1 Обчисли значення виразу $2 \cdot a + 10 \cdot c$, де:

a	0	1	2	3	4	5
c	5	4	3	2	1	0

2 Які числа мають стояти у порожніх кружечках?

3 Відомо, що $x < 5$. Яких значень може набувати x ?

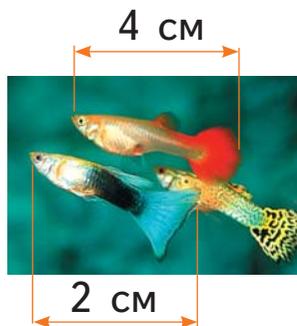
4 Виконай дії.

$76 \text{ грн } 30 \text{ к.} + 2 \text{ грн } 45 \text{ к.}$
$11 \text{ грн} + 34 \text{ грн} \quad \quad \quad 43 \text{ к.} + 27 \text{ к.}$

5 Добери числа замість a , щоб твердження були істинними.

- Число a на 33 більше, ніж 53.
- Число 18 у a разів більше, ніж 3.
- Добуток 7 і a менший від 25.

6 У скільки разів самочка гупі довша за самця?
А на скільки сантиметрів?

7 В акваріумі плавають 21 рибка гупі та декілька сомиків. Скільки рибок в акваріумі? Чи достатньо даних у задачі?

8 Склади рівності за схемами. Знайди невідоме, позначене буквою.

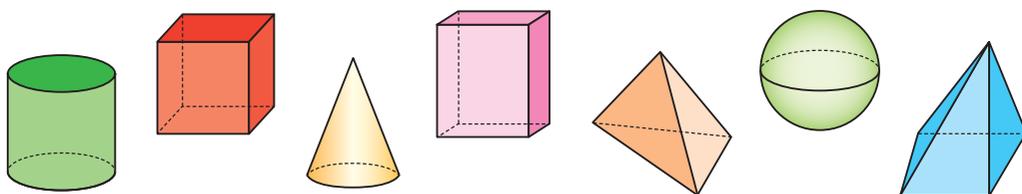

Виконай усно

1 Які об'єкти мають форму кулі? Кола? Круга?

2 Які фігури зображені на малюнку? Скільки вершин має червона фігура? У якої фігури більше вершин: у рожевої чи блакитної?

3 Поспішайко запросив у гості 10 друзів і хоче пригостити їх компотом, що сам зварив. На підносі поміщається лише 4 чашки. Скільки разів Поспішайку потрібно буде ходити до кухні з підносом, щоб перенести всі чашки?

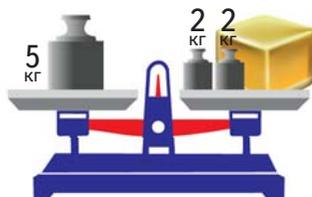
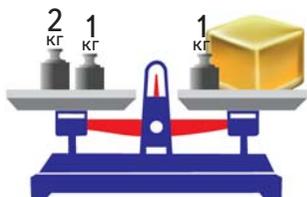
4 Висота найвищого струменя води фонтана в Києві дорівнює 35 м, у Вінниці — вдвічі більша, а в Умані — на 16 м менша, ніж у Києві. Знайди висоту фонтанів у Вінниці та в Умані.

Вінниця	Київ	Умань

Виконай усно

1 Знайди масу бруска в кожному випадку.

2 У яких одиницях вимірювання знаходять масу котів і собак? А масу слона? А масу бджілки?

3 Яку місткість має кожна пляшка?

4 У якій пляшці більше води?

5 Порівняй значення величин.

49 ц і 46 ц

34 ц і 45 ц

70 кг і 1 ц

98 кг і 8 кг

6 Виконай дії.

$$2 \text{ дм} - 13 \text{ см}$$

$$3 \text{ дм } 2 \text{ см} - 1 \text{ дм } 5 \text{ см}$$

$$1 \text{ год} - 35 \text{ хв}$$

$$1 \text{ год } 36 \text{ хв} - 45 \text{ хв}$$

7 Микола вийшов із дому о 8:10 і повернувся додому о 14:35. Скільки часу він був відсутній?

8 Виконай дії на кожній грані куба. На якому кубі сума добутоків найбільша?

Виконай усно

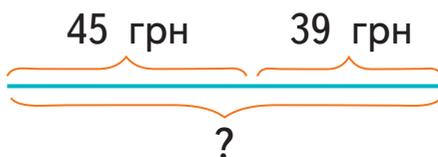
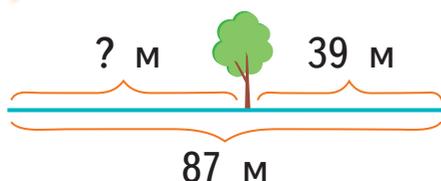
1

Мрійниця і Поспішайко хочуть поділити яблука порівну між собою та ще двома друзями. Скільки яблук отримає кожний?

2

Склади за схемами задачі та розв'яжи їх.

3

Об'єм пам'яті першої флешки (вересень 2000 року) становив 8 мегабайт. Знайди об'єм USB флешки, яка з'явилася у продажу через кілька місяців, якщо об'єм її пам'яті у 4 рази більший. Намалюй до задачі схему.

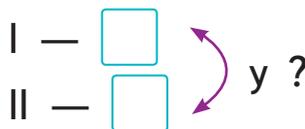
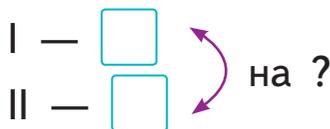
4

Тато написав Поспішайку, що потрібно купити: 2 пакети молока і 2 пакети соку. Скільки всього літрів купить Поспішайко?

5

Довжина тіла суриката — 28 см, а видри — 56 см. Заповни пропуски на схемах і розв'яжи утворені задачі.

6

Листя дерев активно поглинають пил і очищують повітря від шкідливих речовин. У середньому 4 молоді тополи за літній період вловлюють близько 3 кілограмів пилу, а 4 в'язи — майже в 6 разів більше. Скільки кілограмів пилу вловлюють 4 в'язи за літній період?

МІРКУЙ
РОЗВ'ЯЗУЙ
ЗРОСТАЙ

1 Мрійниця записала число 58, а потім закреслила 8. На скільки зменшилося число? На скільки зменшилося б це число, якби вона закреслила 5?

2 Яке число «заховалося» за ручкою, якщо рівність істинна?

$$\text{pen} + \text{pen} + \text{pen} + \text{pen} + \text{pen} = 45$$

3 Назви час, який показує кожен годинник. Котру годину мав би показувати годинник, якого не вистачає?

4 Груша удвічі важча за яблуко.
Що важче: 3 груші чи 5 яблук; 8 яблук чи 4 груші?

5 Є два пісочних годинники, що відміряють 7 хв і 3 хв.
Як за допомогою цих годинників відміряти 4 хв?

6 Ти маєш четверо друзів А, Б, С і Д, які живуть у чотириповерховому будинку на різних поверхах. А живе вище Б, але нижче С, а Д живе нижче, ніж Б. Дай відповідні імена своїм друзям і скажи, хто де мешкає.

7 Що має бути в останньому квадраті?

1

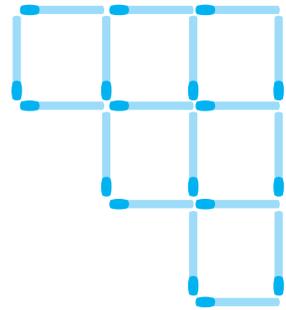
Маса жовтого яблука більша, ніж маса зеленого. Маса зеленого яблука більша, ніж маса червоного яблука. Маса якого яблука менша — жовтого чи червоного?

2

Левку подарували три пари білих і дві пари сірих шкарпеток, які він ненароком перемішав. Скільки шкарпеток навмання має взяти Левко, щоб отримати пару одного кольору?

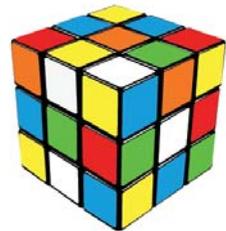
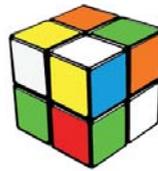
3

На малюнку зображено 1 великий і 6 маленьких квадратів, побудованих за допомогою паличок. Забери дві палички, щоб кількість квадратів зменшилася на 2. Скільки паличок слід додати, щоб утворилося ще стільки ж квадратів? Зроби такі фігури зі своїх паличок.

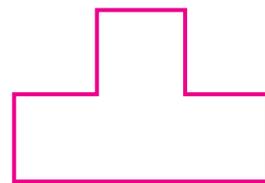
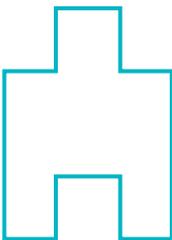
4

Із якої кількості маленьких кубиків складено кожний куб?

5

Кожну із зображених фігур розріж на 2 частини так, щоб з них можна було скласти квадрат.

Передмова	3
Математика у природі	4
Математика у житті	6

Подорож до міста «Скарбничка моїх досягнень»

Крок 1. Просторові відношення	8
Крок 2. Цифри і числа. Дії та їх компоненти	9
Крок 3. Порівняння чисел	10
Крок 4. Вирази. Рівності. Нерівності	11
Крок 5. Геометричні фігури	12
Крок 6. Двоцифрові числа. Розряди чисел	13
Крок 7. Час. Вимірювання часу	14
Крок 8. Робота з даними	15
Крок 9. Довжина. Вимірювання довжини	16
Крок 10. Взаємозв'язок між додаванням і відніманням	17
Крок 11. Грошові розрахунки	18
Крок 12. Математичні задачі та дослідження	19
Крок 13. Математичні задачі та дослідження	20
Розвивальні завдання	21

Подорож до міста «Додавання та віднімання в межах 20»

Крок 1. Склад числа 10. Переставний закон додавання	22
Крок 2. Додавання частинами. Додавання до числа 9	23
Крок 3. Додавання одноцифрових чисел до числа 8	24
Крок 4. Додавання чисел до числа 7	25
Крок 5. Набуваємо досвіду	26
Крок 6. Додавання чисел до числа 6	27
Крок 7. Додавання у межах 20	28
Крок 8. Віднімання одноцифрових чисел від числа 11	29

Крок 9. Віднімання чисел від чисел 12 і 13	30
Крок 10. Віднімання чисел від чисел 14 і 15	31
Крок 11. Віднімання чисел від чисел 16 і 17	32
Крок 12. Віднімання чисел від чисел 18 і 19	34
Крок 13. Віднімання чисел у межах 20	35
Крок 14. Таблиця додавання та віднімання у межах 20 ...	36
Крок 15. Набуваємо досвіду	37
Повторення. Розвивальні завдання	38

Подорож до міста «Вирази. Рівності. Нерівності»

Крок 1. Числові вирази. Прості задачі	39
Крок 2. Порядок дій. Дужки	40
Крок 3. Периметр многокутника	41
Крок 4. Порівняння числових виразів	42
Крок 5. Буквені вирази	44
Крок 6. Виконання дій у виразах	45
Крок 7. Рівності. Знаходження невідомого зменшеного	47
Крок 8. Задачі на дві дії	48
Крок 9. Рівняння. Знаходження невідомого від'ємника ...	49
Крок 10. Набуваємо досвіду	50
Повторення. Розвивальні завдання	51

Подорож до міста «Додавання та віднімання в межах 100»

Крок 1. Додавання та віднімання двоцифрових чисел	52
Крок 2. Додавання суми до числа	53
Крок 3. Додавання одноцифрового числа до двоцифрового (загальний випадок)	54
Крок 4. Додавання двоцифрового числа до двоцифрового	55
Крок 5. Додавання та віднімання чисел за числовим променем	56

Крок 6. Віднімання числа від суми	57
Крок 7. Віднімання одноцифрового числа від двоцифрового	59
Крок 8. Задачі на знаходження третього числа за сумою двох даних чисел	60
Крок 9. Віднімання двоцифрового числа від двоцифрового	61
Повторення. Розвивальні завдання	62

Подорож до міста «Геометричні фігури та величини»

Крок 1. Геометричні фігури. Об'ємні та плоскі	63
Крок 2. Відрізок. Довжина відрізка. Ламана. Порівняння	64
Крок 3. Конус. Трикутник. Периметр	65
Крок 4. Розв'язуємо задачі	66
Крок 5. Циліндр. Прямокутник. Периметр	67
Крок 6. Квадрат. Куб	68
Крок 7. Куля. Коло і круг	69
Крок 8. Розв'язуємо задачі	70
Повторення	71
Розвивальні завдання	72

Подорож до міста «Множення та ділення»

Крок 1. Підготовка до ознайомлення з множенням	73
Крок 2. Сутність дії множення. Прості задачі на множення	74
Крок 3. Компоненти та результат дії множення	76
Крок 4. Множення на 1. Переставний закон множення	77
Крок 5. Складання таблиці множення числа 2	78
Крок 6. Обчислення. Множення числа 0	80
Крок 7. Сутність дії ділення. Знак ділення	81
Крок 8. Компоненти та результат дії ділення	83

Крок 9. Зв'язок ділення та множення. Збільшення та зменшення числа в 2 рази	84
Крок 10. Складання таблиці ділення на число 2	86
Крок 11. Множення та ділення на 1. Ділення рівних чисел	87
Крок 12. Порядок дій	89
Повторення. Розвивальні завдання	90

Подорож до міста «Табличне множення та ділення»

Крок 1. Множення числа 4 і на 4	91
Крок 2. Ділення на 4	92
Крок 3. Таблиці множення числа 4 та ділення на 4	93
Крок 4. Сутність множення числа 3 і на 3	94
Крок 5. Порядок дій у виразах з дужками	96
Крок 6. Сутність ділення на 3	97
Крок 7. Таблиці множення числа 3 та ділення на 3	98
Крок 8. Застосування таблиць множення та ділення на 3	100
Крок 9. Таблиці множення та ділення на число 5	101
Крок 10. Застосування таблиць множення та ділення на 5	102
Крок 11. Таблиці множення та ділення на число 10	103
Крок 12. Міліметр — одиниця вимірювання довжини	104
Повторення. Розвивальні завдання	105

Подорож до міста «Математичні задачі та дослідження»

Крок 1. Прості задачі на множення	106
Крок 2. Таблиці множення та ділення на 6 і 7	107
Крок 3. Задачі на кратне порівняння	108
Крок 4. Таблиці множення та ділення на 8 і 9	109
Крок 5. Складені задачі на множення	110
Крок 6. Таблиці множення та ділення	111
Крок 7. Складені задачі на ділення	112

Крок 8. Математичні задачі та дослідження	113
Крок 9. Застосування таблиці множення до розв'язування задач	114
Повторення. Розвивальні завдання	115

Подорож до міста «Величини»

Крок 1. Довжина. Одиниці вимірювання довжини	116
Крок 2. Математичні задачі та дослідження	117
Крок 3. Маса. Одиниці вимірювання маси	118
Крок 4. Математичні задачі та дослідження	119
Крок 5. Місткість. Одиниці вимірювання місткості	120
Крок 6. Математичні задачі та дослідження	121
Крок 7. Вартість. Одиниці вимірювання вартості	122
Крок 8. Математичні задачі та дослідження	123
Крок 9. Час. Одиниці вимірювання часу	124
Крок 10. Математичні задачі та дослідження	125
Повторення	126

Подорож до міста «Я вже вмію і знаю»

Крок 1. Дії та їх компоненти. Істинні та хибні твердження	127
Крок 2. Числові та буквені вирази. Рівності	128
Крок 3. Час. Одиниці вимірювання часу	129
Крок 4. Числовий промінь. Нерівності.	130
Крок 5. Порядок дій. Задачі	131
Крок 6. Робота з даними	132
Крок 7. Плоскі геометричні фігури. Довжина	133
Крок 8. Буквені вирази. Знаходження невідомих компонентів дій	134
Крок 9. Об'ємні геометричні фігури. Задачі	135
Крок 10. Величини та одиниці їх вимірювання	136
Крок 11. Математичні задачі та дослідження	137
Розвивальні завдання	138